

การบริหารงานพิเศษภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น

กาญจนา เชื้อทะเล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2560

การบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น

กาญจนา เชื้อทะเล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2560

INTERNAL SUPERVISION IN BASIC EDUCATIONAL INSTITUTES
UNDER PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA
IN KHON KAEN PROVINCE

KANCHANA SCHOETTLE

THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION
PROGRAM IN EDUCATIONAL ADMINISTRATION
GRADUATE SCHOOL
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY

2017

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ นางกาญจนา เชิท์เล ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

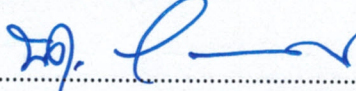

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

(พระครูธรรมมาภิสมัย, ดร.)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(ดร.พรสมบัติ ศรีไสย)

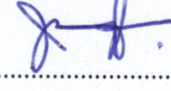
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธาน

(พระครูสุธีจริยวัฒน์, ดร.)

.....กรรมการ

(พระครูธรรมมาภิสมัย, ดร.)

.....กรรมการ

(ดร.พรสมบัติ ศรีไสย)

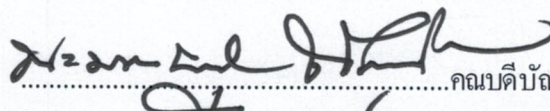

.....กรรมการ

(ผศ.ดร.วิบูล ทาชา)

.....กรรมการ

(ดร.ศุภกานต์ ประเสริฐรัตน์)

คณะศึกษาศาสตร์ อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(พระมหาบุญศรี ญาณวฑฺฒโน, ผศ.ดร.)

วันที่ 9 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2560

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ เรื่อง การบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ด้วยดี โดยได้รับความกรุณาจาก พระครูธรรมมาภิสมัย, ดร. และ ดร.พรสมบัติ ศรีไสย ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาและชี้แนะแนวทางในกระบวนการศึกษาวิจัย ตลอดจนทำการตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์ ดูแลและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยด้วยความเอาใจใส่อย่างยิ่ง นับว่าเป็นความเมตตาอย่างสูงยิ่ง ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ คณะผู้เชี่ยวชาญ อันประกอบด้วย ดร. กิตติกาญจน์ ปฏิพันธ์ ดร. วิสัยพรรณ เสรีวัฒน์ และ ดร.ศุภกานต์ ประเสริฐรัตน์ ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าในการตรวจสอบความถูกต้อง และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม จนเป็นเครื่องมือมาตรฐาน สามารถนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยทุกประการ

ขอขอบพระคุณ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสานและคณาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ แนะนำแนวทางการเขียนวิทยานิพนธ์แก่ผู้วิจัย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีเพราะได้รับการสนับสนุน ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจ จากคุณพ่อเหรียญ ภูธร คุณแม่แพรวพรรณ ภูธร ดร.มันเฟรด เข็ทท์เล ตลอดจนญาติพี่น้องและเพื่อน ๆ ทุกคน ผู้วิจัยขอขอบคุณในความหวังดีและความห่วงใยเป็นที่สุด

คุณงามความดี ประโยชน์ และคุณค่าทั้งมวลอันพึงมีพึงได้จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องสักการบูชาพระคุณบิดา มารดา บุรพจารย์ และบุพการีอื่นที่ได้ช่วยให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

กาญจนา เข็ทท์เล

บทคัดย่อ

หัวข้อวิทยานิพนธ์	: การบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัด ขอนแก่น
ชื่อนักศึกษา	: กาญจนา เชื้อทะเล
ชื่อปริญญา	: ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.)
สาขาวิชา	: การบริหารการศึกษา
ปีพุทธศักราช	: 2560
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	: พระครูธรรมวิมล,ดร.
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	: ดร.พรสมบัติ ศรีไสย

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ใน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานงบประมาณ และด้านการบริหารงานทั่วไป และเปรียบเทียบการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 570 คน โดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.96 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA: F-test)

ผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เปรียบเทียบระดับการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสถานภาพ และขนาดของสถานศึกษา พบว่า ด้านงานวิชาการและด้านงานบุคคล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านงานงบประมาณ และด้านบริหารงานทั่วไป ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การบริหาร/งานนิเทศภายใน/ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน/เขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา

ABSTRACT

Thesis Topic : Internal Supervision in basic Education Institutes under Primary Educational Service Area in Khon Kaen Province

Student's Name : Kanchana Schoettle

Degree Sought : Master of Education (M.Ed.)

Program : Educational Administration

Anno Domini : 2017

Advisor : Phrakrudhammapisamai, Dr.

Co-Advisor : Dr.Ponsombat Srisai

This thesis was to study the administrators' internal supervision level in basic education schools under Khon Kaen primary educational service office in 4 sections:- academic administration, personnel management, budget management and general administration, to compare the administrators' internal supervision with different status and school size. The 570 subjects were participated in this study by the use of rating scale questionnaires with reliability value at 0.96. The data were analyzed and processed by computer for frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test (Independent variables), one way ANOVA (F-test).

The results were found that: On the whole, the administrators' internal supervision level was at high level. To consider in each section, the research found that all sections were at high level. The comparison of the administrators' internal supervision level with different status and school size, the research found that: academic administration and personnel management were significant differences at 0.05. Budget management and general administrative were not significant differences.

Keywords: Administration, Internal Supervision, Basic Education Schools
Administrators, Primary Educational Service office

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.3 สมมติฐานของการวิจัย.....	3
1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
1.6 ขอบเขตของการวิจัย.....	4
1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร.....	7
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษา.....	13
2.3 การบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษา.....	20
2.4 สภาพพื้นที่ที่ศึกษา.....	45
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	47
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	53
3.1 ขั้นตอนการวิจัย.....	53
3.2 ระเบียบวิธีวิจัย.....	53
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	72
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	72
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	75
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	84

สารบัญ (ต่อ)

บรรณานุกรม.....	86
ภาคผนวก.....	89
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม.....	90
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	96
ภาคผนวก ค หนังสือขออนุญาตแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ.....	98
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล.....	102
ภาคผนวก จ แบบประเมินดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม.....	104
ภาคผนวก ฉ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา.....	109
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	110

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1	ตารางสังเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารงานนิเทศภายใน..... 22
2.2	ตารางสังเคราะห์องค์ประกอบการนิเทศภายในสถานศึกษา..... 33
3.1	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง..... 54
4.1	แสดงค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา..... 58
4.2	ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานนิเทศภายในของสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาใน จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวม..... 59
4.3	ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของ สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัด ขอนแก่น เกี่ยวกับการบริหารงานนิเทศภายในด้านงานวิชาการ..... 60
4.4	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการบริหารงานนิเทศภายในของสถานศึกษาชั้น พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้าน งานวิชาการ จำแนกตามสถานภาพ..... 62
4.5	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแปรปรวนของระดับการบริหารงานนิเทศภายใน ของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาใน จังหวัดขอนแก่น ด้านงานวิชาการ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา..... 63
4.6	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบเป็นรายคู่ ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารงานนิเทศภายในของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานวิชาการ โดยรวม จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา..... 63
4.7	ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาชั้น พื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานบุคคล..... 64
4.8	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหาร สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาใน จังหวัดขอนแก่น ด้านงานบุคคล จำแนกตามสถานภาพ..... 65
4.9	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแปรปรวนระดับการปฏิบัติของผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารงานนิเทศภายในของสถานศึกษาชั้น พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้าน งานบุคคล จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา..... 66

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.10 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ ระดับการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารงานนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานบุคคล จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ด้วยวิธีการของ Scheffe'	67
4.11 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานงบประมาณ.....	67
4.12 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูผู้สอนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่นที่มีต่อการบริหารงานนิเทศภายใน ด้านงาน งบประมาณ จำแนกตามสถานภาพ.....	68
4.13 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแปรปรวนระดับการปฏิบัติของผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารงานนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้าน งานงบประมาณ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา	69
4.14 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานนิเทศภายในของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงาน บริหารทั่วไป.....	70
4.15 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูผู้สอนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่นที่มีต่อการบริหารงานนิเทศภายใน ด้านงาน บริหารทั่วไป จำแนกตามสถานภาพ.....	71
4.16 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแปรปรวนระดับการปฏิบัติของผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารงานนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานบริหารทั่วไป จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา	71

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
2.1 องค์ประกอบการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษา.....	34

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศไทยอย่างต่อเนื่องภายใต้สถานการณ์ การเปลี่ยนแปลงในมิติต่าง ๆ ทั้งภายในและ ภายนอกประเทศ จำเป็นต้องมีแนวทางในการพัฒนาประเทศให้ก้าวไปข้างหน้า จึงมีการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติขึ้น ปัจจุบัน คือ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) เป็น แนวคิดที่ต่อเนื่องมาจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8-10 ที่ยึดหลัก “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554, หน้า 1-2) การศึกษาเป็น กระบวนการสำคัญในการพัฒนากำลังคนของประเทศให้มีคุณภาพ กำลังคนที่มีคุณภาพย่อมจะพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรืองได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 4 แนวทางการจัดการศึกษา มาตรา 22 กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการ จัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2546, หน้า7) และเพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยให้สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานนำไปเป็น กรอบและทิศทางในการพัฒนาหลักสูตร และจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคนให้มีคุณภาพด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และ แสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, หน้า ก-ง) ดังที่ได้กล่าวมานั้น ครูเป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่สุด เพราะเป็นผู้มีบทบาทในการพัฒนาผู้เรียนโดยตรง โดยมีผู้บริหารเป็นผู้ดำเนินการ ด้านการบริหารจัดการ เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนการสอนของครู (อลิศรา ชูชาติ และคณะ, 2549, หน้า 267)

การบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษาจึงเป็นกระบวนการในการปฏิบัติงานทางการศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรภายในสถานศึกษาร่วมมือกันจัดขึ้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอน อันจะนำมาซึ่งผลสัมฤทธิ์สูงสุด ในการเรียนของนักเรียนและเพื่อให้เกิดการพัฒนาขึ้นในตัวผู้เรียนในทุกด้าน โดยมีบุคลากรภายในสถานศึกษาร่วมกันพัฒนาความก้าวหน้าของครูอีกทางหนึ่งด้วย (รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, 2557, หน้า 216) การบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษา มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา จะต้องร่วมมือร่วมใจกันดำเนินการพัฒนางานทุกด้านในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในฐานะหน่วยงานหลักในการรับผิดชอบการจัดการศึกษา จะต้องให้ความสำคัญของการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยกำหนดไว้ในมาตรฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาได้ใช้เป็นแนวทางในการกำหนด

มาตรฐานของสถานศึกษาให้เรียบร้อยรัดกุม ทำให้เกิดผลในทางการปฏิบัติที่ชัดเจนขึ้น เพื่อเป็นประโยชน์และแนวทางในการดำเนินการบริหารงานนิเทศภายใน อย่างเต็มรูปแบบและมีคุณภาพ (กรรทอง จิรเดชากุล, 2550, หน้า 2)

การนิเทศการศึกษา เป็นเครื่องมือสำคัญที่จะทำให้สถานศึกษาสามารถยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้นได้เพราะการนิเทศศึกษามีเป้าหมายหลักที่การพัฒนาครูให้มีความเจริญงอกงามทางวิชาชีพ โดยคาดหวังว่าครูจะสามารถพัฒนานักเรียนทุกคนให้มีความเจริญงอกงามทั้งทางกายสติปัญญา อารมณ์และจิตใจและทางสังคม มีพัฒนาการเต็มตามวัยและเต็มศักยภาพ มีคุณภาพสมบัติตามจุดหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้เป็นพลเมืองที่ดีและมีคุณภาพของประเทศในอนาคต ผู้บริหารสถานศึกษาและครูจะต้องร่วมมือกันในการจะพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของตนเองให้ส่งผลถึงการพัฒนานักเรียน และการพัฒนาที่ยั่งยืนคือการพัฒนาตนเอง การนิเทศภายในสถานศึกษาจึงเป็นยุทธศาสตร์ที่นำมาใช้ในการส่งเสริมและสนับสนุนการยกระดับคุณภาพนักเรียนให้สูงขึ้น (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 1, 2544, หน้า 1) การนิเทศการศึกษา เป็นการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของสถานศึกษา องค์ประกอบสำคัญประการหนึ่ง คือ กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา ซึ่งเป็นกลไกของการชี้้นำให้ความช่วยเหลือควบคุมกำกับ ติดตาม ให้การปฏิรูปการเรียนรู้ในสถานศึกษาก้าวไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้เกี่ยวข้องทุกคนต้องคิดทบทวนและแสวงหาแนวทางการพัฒนา โดยใช้การนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นยุทธศาสตร์สำคัญควบคู่ไปกับการปฏิรูปการเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดของการจัดการศึกษา (สุรศักดิ์ ปาเฮ, 2545, หน้า 25)

จากผลการศึกษาค้นคว้าวิจัย ชญากาญจณ์ ศรีเนตร (2558), ชวันธร รุ่งรัตน์ (2558), นายานี ยาเล (2557), วารุณีย์ วงศ์สีชา (2557), ธิญญาภรณ์ ม่วงอ่อน (2556), อาหามะ ตือเร๊ะ (2556) และกฤษชจร ศรีถาวร (2555) พบว่ามีปัญหาในการบริหารงานนิเทศภายใน ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา และนำความรู้ที่ได้มาพัฒนาการบริหารงานนิเทศภายในต่อไปให้มีประสิทธิภาพ

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปว่า การนิเทศภายในเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนหากการดำเนินการนิเทศภายในยังมีปัญหาย่อมนส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา ดังเห็นได้จากผลการรายงานประเมินด้านคุณภาพ ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย คะแนนเฉลี่ยที่ได้ในปีการศึกษา 2557 จำนวน 44.17% และกลุ่มสาระการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์ คะแนนเฉลี่ยที่ได้ในปีการศึกษา 2557 จำนวน 41.00% แสดงให้เห็นถึงปัญหาและความสำคัญในการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อให้มีคุณภาพมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ ในด้านบริหารจัดการ ในข้อ 4 โดยใช้กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องมาพัฒนาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น เขต 1, 2558)

ดังนั้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ทั้ง 5 เขต เพื่อสะท้อนให้เห็นความสำคัญและความจำเป็นของปัญหาการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษา ที่ต้องมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง อีกทั้งเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์

และเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น ทั้ง 5 เขต ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบระดับการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น จำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

จากการศึกษางานวิจัยของ นายธานี ยาเล (2557), กฤษขจร ศรีถาวร (2555) ที่ศึกษาการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มีความแตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐาน ดังนี้

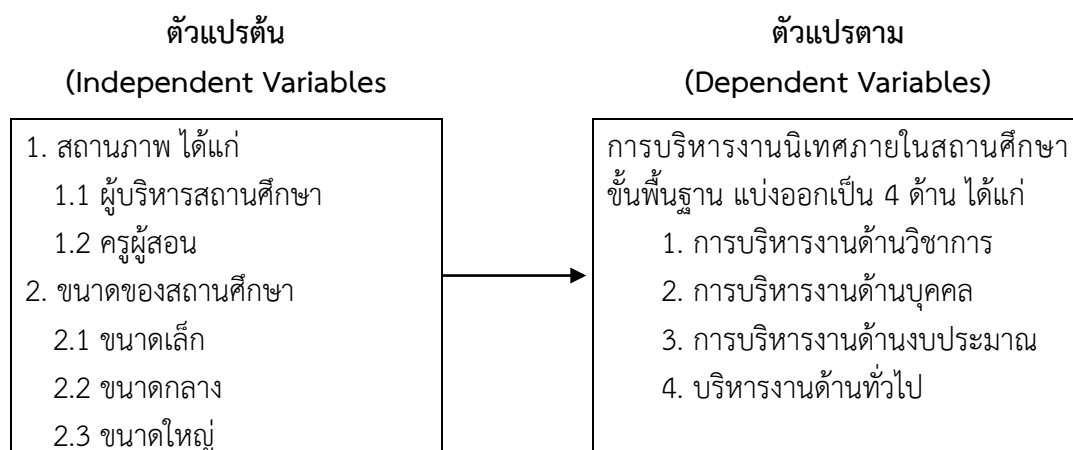
1.3.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น แตกต่าง

1.3.2 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานนิเทศภายในแตกต่างกัน

1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้กรอบการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษา จากการสังเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษา ทั้ง 4 ด้าน คือ 1) การบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษาด้านงานวิชาการ 2) การบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษาด้านงานบุคคล 3) การบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษาด้านงานงบประมาณ 4) การบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการบริหารงานทั่วไป มาเป็นกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ดังรายละเอียดในภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ทำให้ทราบระดับการบริหารงานนิเทศภายในของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น

1.5.2 ทำให้ทราบความแตกต่างของการบริหารงานนิเทศภายในของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น จำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

1.5.3 ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นข้อมูลการนิเทศภายในสำหรับผู้บริหารนำไปใช้ปรับปรุงเพื่อการบริหารในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานต่อไป

1.6 ขอบเขตของการวิจัย

1.6.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการบริหารงานนิเทศภายในของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยดังนี้

ตัวแปรต้น ได้แก่ สถานภาพและขนาดของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน

ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่นใน 4 ด้านคือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานทั่วไป

1.6.2 ขอบเขตด้านประชากร

ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น จำนวน 1,006 คน

1.6.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

ได้แก่ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น จำนวน 1,006 โรงเรียน

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้การวิจัยเรื่องนี้มี ความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงได้กำหนดคำนิยามศัพท์เฉพาะ ดังนี้ การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินการสอน เพื่อนำมาพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การส่งเสริมให้ครูจัดทำและใช้แผนการจัดการเรียนรู้ การจัดหาพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา การให้ครูใช้สื่อการเรียนรู้อื่นๆ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง การสอนซ่อมเสริม การประกันคุณภาพการศึกษา การสนับสนุนให้ครูจัดทำแฟ้มข้อมูลนักเรียน การประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

การบริหารงานบุคคล หมายถึง การดำเนินการให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานของสถานศึกษา เพื่อการวางแผนอัตรากำลัง การมอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบ การปฐมนิเทศบุคลากรใหม่ การจัดสวัสดิการ การนิเทศ การติดตามการปฏิบัติการ การพัฒนาบุคลากร การส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาต่อ การประเมินผลการปฏิบัติงาน การพิจารณาความดีความชอบ

การบริหารงานงบประมาณ หมายถึง การตรวจสอบ ติดตาม และประเมินประสิทธิภาพการบริหารงานงบประมาณ งานจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี งานรายงานการใช้จ่ายเงินงบประมาณประจำปี

การบริหารงานทั่วไป หมายถึง การดำเนินการระบบสำนักงาน งานธุรการและสารบรรณ งานทะเบียนและรายงาน งานข้อมูลและสารสนเทศ งานจัดทำแผนปฏิบัติการและการจัดระบบการศึกษา งานอาคารสถานที่

การนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร และบุคลากรภายในสถานศึกษา โดยใช้ขั้นตอนกระบวนการในการนิเทศภายใน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพอันจะส่งผลต่อ คุณภาพทางการศึกษาของนักเรียนให้สูงขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ

ความสำคัญของการนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง การร่วมมือของผู้บริหาร ครูและบุคลากรภายในโรงเรียนที่มีส่วนร่วมในการนิเทศภายในสถานศึกษา มีความสำคัญในการที่จะปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ให้มีคุณภาพสูงสุด เป็นความพยายามในการแนะนำครูหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ให้รู้จักวิธีสอน ช่วยให้เกิดความองงามทางวิชาชีพทางการศึกษา ช่วยพัฒนาครู ช่วยในการปรับปรุงและกระตุ้นชี้ช่องทางนำไปสู่ความองงาม

การบริหารกับการนิเทศการศึกษา หมายถึง กิจกรรมที่มีความสัมพันธ์กันและย่อมแยกออกจากกันไม่ได้โดยสิ้นเชิง เพราะว่าการนิเทศการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารและมีเป้าหมายเดียวกัน คือ ผลต้องเกิดกับตัวนักเรียนเป็นสำคัญ และผู้บริหารที่หวังผลสำเร็จในการบริหารการศึกษาต้องปฏิบัติควบคู่กันไป และประสมประสานกันอย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา และผู้ที่
รักษาการในตำแหน่งผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาใน
จังหวัดขอนแก่น

ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครูทุกคนที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น

ขนาดสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาที่แบ่งกลุ่มตามจำนวนนักเรียนที่ศึกษาเล่าเรียนใน
สถานศึกษานั้น ๆ แบ่งออกเป็น 3 ขนาด คือ

ขนาดเล็ก หมายถึง สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียน 1-120 คน

ขนาดกลาง หมายถึง สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียน 121-600 คน

ขนาดใหญ่ หมายถึง สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียน 601 คน ขึ้นไป

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับประถมศึกษา (ระดับปฐมวัย
ถึงประถมศึกษาปีที่ 6) และโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยถึงมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น หมายถึง หน่วยงานทางการ
ศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้ง
5 เขต ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อการบริหารกำกับดูแลสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่ง
ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่นและได้นำเสนอตามหัวข้อ ดังนี้

- 2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา
  - 2.1.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา
  - 2.1.2 ความหมายของการบริหารการศึกษา
  - 2.1.3 ความสำคัญของการบริหารการศึกษา
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษา
  - 2.2.1 ความหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษา
  - 2.2.2 ความสำคัญของการนิเทศภายในสถานศึกษา
  - 2.2.3 จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษา
  - 2.2.4 หลักการนิเทศภายในสถานศึกษา
- 2.3 การบริหารกับการนิเทศภายในสถานศึกษา
  - 2.3.1 การดำเนินการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษา
  - 2.3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการศึกษากับการนิเทศการศึกษา
  - 2.3.3 กระบวนการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษา
- 2.4 สภาพพื้นที่ที่ศึกษา
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา

2.1.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา

ทฤษฎีเป็นรากฐานความคิดในการปฏิบัติงานวิชาชีพที่ตั้งอยู่บนฐานความเป็นวิทยาศาสตร์หรือที่เรียกว่า “ศาสตร์” การบริหารเป็นวิชาชีพสาขาหนึ่งที่นักวิชาการซึ่งเป็นผู้นำทางด้านนี้ได้พยายามรวบรวม ประยุกต์ศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง ศึกษาค้นคว้า และนำเสนอแนวคิด หลักการ มีนักวิชาการได้กำหนดทฤษฎีด้านการบริหารการศึกษาดังต่อไปนี้

สมศักดิ์ คงเที่ยง (2545, หน้า 106) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการบริหารการศึกษา ดังนี้

1. ทฤษฎีกำหนดรูปแบบใหม่ มีสามองค์ประกอบ แทนที่ได้แก่ Ambient หมายถึงสิ่งแวดล้อม นี้มีส่วนประกอบ ได้แก่ สิ่งที่ทำให้พอใจและสิ่งที่ไม่พึงพอใจซึ่งกระตุ้นในฐานะกลุ่มที่ตอบสนองต่อความพึงพอใจต่อการทำงานมากกว่าความพึงพอใจต่อการทำงาน อย่างไรก็ตามการขาดแคลนตัวกระตุ้น ก็อาจเป็นบ่อเกิดแห่งความไม่พึงพอใจก็ได้ องค์ประกอบของ ambient นั้นมีอยู่

ด้วยกัน 5 ประการด้วยกันได้แก่ เงินเดือนโอกาสที่จะได้เจริญงอกงาม โอกาสที่จะเสี่ยง ความสัมพันธ์ที่มีต่อผู้บังคับบัญชา และสถานภาพ

2. บรรยากาศ ได้เสนอกลยุทธ์สองประการสำหรับการเปลี่ยนแปลงบรรยากาศของสถานศึกษา ประการแรก ได้แก่ กลยุทธ์คลินิก ประการที่สองได้แก่ กลยุทธ์ที่มุ่งความเจริญงอกงามเป็นศูนย์กลาง ทั้งสองกลยุทธิ์นี้ต่างก็ไม่ได้เป็นตัวเลือกแก่กันและกัน แต่สามารถใช้ด้วยกัน โดยเรียงตามลำดับและทั้งสองกลยุทธิ์ต่างจำเป็นต่อการเปลี่ยนแปลง กลยุทธ์ด้านคลินิกนั้น เน้นที่ธรรมชาติของความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มย่อยในสถานศึกษาในขณะที่กลุ่มมุ่งความเจริญงอกงามเป็นศูนย์กลางนั้นเน้นที่การพัฒนาของเอกัตถบุคคล

3. ทฤษฎีการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ได้มีการวิจัยสอบถามอาจารย์ใหญ่ในสถานศึกษาประถมศึกษาจำนวน 232 คน โรงเรียนสหรัฐอเมริกาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แล้วส่งผลที่ปรากฏได้ว่า อาจารย์ใหญ่ผู้ที่สามารถตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ปรากฏว่าเป็นผู้เตรียมการมาดี หาข้อมูลแยกแยะ ระหว่างข้อเท็จจริงกับความคิดเห็นได้อย่างชัดเจน และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างจริงจังด้วย

4. ทฤษฎีอำนาจ และความขัดแย้งในสถาบันการศึกษาของ วิคเตอร์ บอลด์ริตซ์ ทฤษฎีเน้นที่ตัวแบบการเมือง (Political Model) เป็นส่วนสำคัญในการวิเคราะห์ด้านสังคมวิทยาตั้งแต่สมัยของ คาร์ล มาร์ก เป็นต้นมา นักทฤษฎีความขัดแย้งเน้นที่การแยกส่วนระบบสังคม ออกเป็นกลุ่มผลประโยชน์ ซึ่งแต่ละกลุ่มต่างก็มีเป้าหมายแตกต่างกันไป ศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มผลประโยชน์เหล่านี้ และแต่ละกลุ่มต่างก็พยายามที่จะได้เปรียบเทียบกับอีกกลุ่มหนึ่งหรืออีกหลาย ๆ กลุ่ม

สมาน อัครภูมิ (2551, หน้า 78) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการศึกษา ดังนี้

1. **ฟาโยล์ (Fayol, 1972)** เริ่มต้นจากผู้นำทางการบริหารรุ่นแรก ๆ นิยามการบริหาร หมายถึง การมีอิสระต่อกันแต่มีความสัมพันธ์กัน คือ การให้อำนาจ และการใช้อำนาจของผู้บริหาร การกำหนดหน้าที่การงานและการจ้างคนเข้าทำงาน และการบริหารงานบุคคล

2. **ฟลิปโปและคณะ (Flippo and Others, 1986)** ให้ความหมาย การบริหารว่าเป็นกระบวนการในการให้งานสำเร็จโดยให้บุคคลเกี่ยวข้องฝ่ายต่าง ๆ เป็นผู้ปฏิบัติ

3. **ลองเกนเน็คเคอร์และพริงเกิล (Longenceker and Pringle, 1992)** มีความคิดเห็นสอดคล้องกับฟลิปโปและได้ขยายความหมายต่อไปว่า การที่จะทำให้งานสำเร็จนั้นได้แก่ การระดมทุนทรัพยากรต่าง ๆ ทั้งทรัพยากรบุคคล เงิน และวัสดุต่าง ๆ และผสมผสานทรัพยากรเหล่านี้เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์การ และทำนองเดียวกัน

4. **อัลดักและสเตอร์นส์ (Aldag and Steaens, 1991)** กล่าวว่า การบริหารเชิงกระบวนการเป็นการวางแผน การจัดการ การจัดคนเข้าทำงาน และการอำนวยการ

5. **เซอร์โต (Certo, 2003)** ให้ความหมายการบริหาร เป็นกระบวนการดำเนินงานเพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์ โดยการทำงานร่วมกันกับบุคคลอื่น หรือผ่านบุคคลอื่น และทรัพยากรขององค์การ พิมลจรรย์ นามวัฒน์ (2544, หน้า 22) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการบริหารการศึกษา ดังนี้

กูลิก และเรดอน (Gulick & Lydall, 1973) เป็นนักทฤษฎีที่อยู่ในกลุ่มการศึกษาการจัดการตามหลักการบริหารได้เสนอหลักที่เกี่ยวกับการบริหาร ซึ่งคนที่เป็นผู้บริหารจะต้องทำมีหน้าที่สำคัญอยู่ 7 ประการ คือ การวางแผน การจัดองค์การ การจัดคนเข้าทำงาน การสั่งการ การ

ประสานงาน การรายงานและการงบประมาณหรือ เรียกสั้น ๆ ว่า “POSDCORB” ซึ่งประกอบด้วย ดังนี้ P = Planning หมายถึง การวางแผนงาน ซึ่งจะต้องคำนึงถึงนโยบาย (Policy)

O = Organizing หมายถึง การจัดส่วนราชการหรือองค์การ ซึ่งในการศึกษาบางแห่งก็พิจารณารวมไปกับการปฏิบัติงานหรือวิธีการจัดการ (Management) ด้วยเรื่องการจัดแบ่งส่วนงานนี้จะต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน

S = Staffing หมายถึง การจัดหาบุคคลและเจ้าหน้าที่มาปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับ การจัดแบ่งหน่วยงานที่แบ่งไว้หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งหมายถึงการจัดเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล (Personnel Administration)

D = Directing หมายถึง การศึกษาวิธีการอำนวยความสะดวกรวมทั้งการควบคุมงานและนิเทศงาน ตลอดจนศิลปะในการบริหารงาน เช่น ภาวะผู้นำ (Leadership) มนุษย์สัมพันธ์ (Humanrelations) และ การจูงใจ (Motivation)

Co = Coordinating หมายถึง ความร่วมมือประสานงานเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและราบรื่น ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการที่จะช่วยให้การประสานงานดีขึ้นเพื่อช่วยแก้ปัญหาข้อขัดข้องในการปฏิบัติงาน

R = Reporting หมายถึง การรายงานผลการปฏิบัติงานตลอดรวมถึงการประชาสัมพันธ์ (Public Relations) ที่จะต้องแจ้งให้ประชาชนทราบด้วย อันที่จริงการรายงานนี้มีความสัมพันธ์กับการติดต่อสื่อสาร (Communication) อยู่มาก การรายงานโดยทั่วไปหมายถึงวิธีการของสถาบันในสื่อสารกับบุคลากร

B = Budgeting หมายถึง การงบประมาณโดยศึกษาให้ทราบถึงระบบและกรรมวิธี ในการบริหารเกี่ยวกับงบประมาณและการเงิน

เนตรพัฒนา ยาวีราช (2556, หน้า 8) ได้กล่าวว่า บริหารของเฮนรี ฟาโยล ผู้เป็นบิดาของ ทฤษฎีการจัดการการปฏิบัติการ (Operational Management Theory) หรือบางท่านก็ถือกันว่าเป็นบิดาของการบริหารจัดการสมัยใหม่ เชื่อว่า การบริหารนั้นเป็นเรื่องของทักษะ และสนใจศึกษาองค์การโดยรวมและมุ่งเน้นที่กิจกรรมการจัดการ (Organizing) ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรม 5 อย่าง คือ

1. การวางแผน (Planning), 2. การจัดองค์การ(Organizing), 3.การบังคับบัญชา (Commanding), 4. การประสานงาน (Coordinating), และ 5. การควบคุม (Controlling)

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2546, หน้า 11) กล่าวว่า แนวคิดทฤษฎีการบริหารและการจัดการอาจใช้แทนกันได้ เพราะเป็นกิจกรรมที่หวังผลขั้นสุดทำอย่างเดียวกัน คือความสำเร็จของงานสำหรับการบริหารใช้กันมากในการบริหารรัฐกิจ ส่วนการจัดการใช้กันมากในทางธุรกิจ หรืออีกนัยหนึ่งอาจกล่าวได้ว่าการบริหารนั้นมุ่งเน้นการกำหนดนโยบายและการวางแผน ส่วนการจัดการเป็นการนำเอานโยบายและแผนไปดำเนินการให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

สุปรีชา กมลาศน (2545, หน้า 2) กล่าวว่า การบริหารได้รับการพัฒนาขึ้นมาตามแบบวิธีการ ทางวิทยาศาสตร์ จนเกิดเป็นทฤษฎีการบริหารที่มุ่งจะวิเคราะห์ศึกษาถึงการบริหารอยู่อย่างเป็นระบบ โดยเฮนรี ฟาโยล นักบริหารชาวฝรั่งเศส ซึ่งได้วางรากฐานสำคัญของทฤษฎีการบริหารทั่วไปอันเป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวาง ทฤษฎีอันหนึ่งที่ว่าด้วยหน้าที่ในการบริหาร 5 ประการ คือ การวางแผน การจัดองค์การ การบังคับบัญชา การประสานงาน และการควบคุม

Massie & Douglas (1981, หน้า6) กล่าวว่า การบริหารเป็นได้ทั้งศิลป์ ศาสตร์ กรณีเป็น ศิลป์ (Art) หมายถึง บุคคลได้ใช้ทักษะและความรู้ที่พัฒนาขึ้นของแต่ละบุคคลเพื่อให้บรรลุจุดหมายใด จุดหมายหนึ่ง โดยทักษะได้รับการพัฒนาขึ้นร่วมกับบุคคลอื่นทางการบริหารเป็นอย่างดี กรณีเป็น ศาสตร์ (Science) เป็นองค์ความรู้ในสิ่งที่เกิดจากการสืบค้นความรู้ใหม่ ๆ ด้วยวิธีการเชิงวิทยาศาสตร์ มีการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์และการประมวลผลข้อมูล

สรุป ทฤษฎีการบริหารการศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์ขององค์การ โดย การวางแผนการจัดองค์การ การบังคับบัญชา การประสานงาน และ การควบคุม

2.1.2 ความหมายของการบริหารการศึกษา

การบริหารการศึกษาคือกิจกรรมที่ร่วมกันดำเนินงานเพื่อความเจริญก้าวหน้าของสังคม ใน รูปของศาสตร์คือหลักวิชาอันเป็นสาขาหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีหลักการกระบวนการอย่างเป็น ระเบียบ ได้มีนักวิชาการให้ความหมายการบริหารการศึกษา ดังนี้

สุนทร โคตรบรรเทา (2552, หน้า 43) ให้ความหมาย การบริหารการศึกษา หมายถึง ศาสตร์สาขาหนึ่งซึ่งถือว่าเป็นวิชาชั้นสูงและนักบริหารการศึกษาถือว่าเป็นผู้มีวิชาชั้นสูงเพราะเป็นผู้ ได้รับการฝึกฝนอบรมและเรียนมาโดยตรงเป็นผู้มีจรรยาบรรณและมีในการประกอบอาชีพของตน ดังนั้น พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องอยู่ในกรอบมาตรฐานของการปฏิบัติ ปัจจุบันการบริหารการศึกษาเป็นศาสตร์สาขาหนึ่งที่โตเต็มที่แล้วและเป็นที่ยอมรับกันทั่วโลก มีการพัฒนาพื้นฐาน ทางทฤษฎีที่มั่นคงเป็นองค์ความรู้ที่มีการรวบรวมและทดสอบ

ถวิล จันทร์ชนะ (2550, หน้า 4) ให้ความหมาย การบริหารการศึกษา หมายถึง ปัจจัย สำคัญของการบริหารงานมี 4 ด้าน คือ คน (Man) เงิน (Money) วัสดุ สิ่งของ (Materials) และ การ จัดการ (Management) ปัจจัยทั้ง 4 นี้ถือว่าคนเป็นปัจจัยที่สำคัญมาก เพราะถ้าองค์การใดก็ตามได้ คนปฏิบัติงานไม่ดีไม่มีประสิทธิภาพในการทำงานไม่ว่าจะมีคนหรือวัสดุสิ่งของมากมายหรือมีการ จัดการที่ดีก็ตามก็ยากที่จะปฏิบัติงาน ให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์การได้ หรือไม่ก็ อาจจะล้มเหลว แต่ตรงกันข้ามถ้าได้คนดีมีประสิทธิภาพมาทำงานแล้วปัจจัยอื่น ๆ ก็อาจจะสามารถ ทำงานในองค์การนั้นเจริญก้าวหน้า และบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพได้

ภาวิตา ธาราศรีสุทธิ (2542, หน้า 6) ให้ความหมาย การบริหารการศึกษา หมายถึง การ ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนภายในองค์กรร่วมกันดำเนินการเพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคม ในทุก ๆ ด้านนับแต่บุคลิกภาพความรู้ความสามารถเจตคติพฤติกรรมคุณธรรมเพื่อให้มีค่านิยมตรงกัน กับความต้องการของสังคมโดยกระบวนการต่าง ๆ ที่อาศัยควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีผลต่อบุคคลและ อาศัยทรัพยากรตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสมเพื่อให้บุคคลพัฒนาไปตรงตามเป้าหมายของ สังคมที่ตนดำเนินชีวิตอยู่

สมศักดิ์ คงเที่ยง (2545, หน้า 1) ให้ความหมาย การบริหารการศึกษา หมายถึง การ กระทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคล ตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลาย ๆ อย่างที่บุคคลร่วมกันกำหนดขึ้น โดยใช้กระบวนการอย่างมีระบบและ ใช้ทรัพยากรตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

เจริญผล สุวรรณโชติ (2544, หน้า 232) ให้ความหมาย การบริหารการศึกษา หมายถึง กระบวนการของสังคมที่เกิดขึ้นกับกลุ่มคนกลุ่มหนึ่งที่เข้ามาาร่วมกัน เพื่อกระทำกิจกรรมอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ให้บรรลุถึงจุดหมายตามที่กำหนดไว้

นิพนธ์ กินาวงศ์ (2543, หน้า 33) ให้ความหมาย การบริหารการศึกษา หมายถึง การร่วมมือกันปฏิบัติงานของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปโดยมีวัตถุประสงค์เดียวกันและมีวัตถุประสงค์ร่วมกันโดยรูปแบบการบริหารมีลักษณะที่สำคัญ 4 ประการดังนี้

1. การบริหารเป็นกิจกรรมของกลุ่มบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป
2. การบริหารเป็นการที่กลุ่มบุคคลร่วมมือกันทำกิจกรรม
3. การบริหารเป็นการทำกิจกรรมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน
4. การบริหารเป็นการทำกิจกรรมโดยใช้กระบวนการและทรัพยากรที่เหมาะสม

จันทร์ธานี สงวนนาม (2549, หน้า 3) ให้ความหมาย การบริหารการศึกษา หมายถึง การทำกิจกรรมโดยผู้บริหารและสมาชิกในองค์กรเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพด้วยการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์สูงสุด

วิโรจน์ สารรัตน์ (2545, หน้า 3) ให้ความหมาย การบริหารการศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุจุดหมายขององค์การโดยอาศัยหน้าที่การบริหารที่สำคัญได้แก่การวางแผน (Planning) การจัดการองค์การ (Organizing) การนำ (Leading) และการควบคุม (Controlling) การบริหารการศึกษา (Educational Administration) หรือ กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมมือกันดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลาย ๆ อย่างที่บุคคลร่วมกันกำหนดโดยใช้กระบวนการอย่างมีระบบและให้ทรัพยากรตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

หวน พินธุพันธ์ (2545, หน้า 5) ให้ความหมาย การบริหารการศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาเด็ก เยาวชน ประชาชน หรือสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้านเพื่อให้บุคคลดังกล่าวเป็นคนดี และมีประสิทธิภาพของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ทั้งที่เป็นระเบียบแบบแผน การบริหารการศึกษา

สรุป การบริหารการศึกษา หมายถึง กระบวนการที่กลุ่มบุคคลดำเนินการร่วมกันโดยอาศัยกระบวนการต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2.1.3 ความสำคัญของการบริหารการศึกษา

การบริหารศึกษานั้นมีความสำคัญในการจัดการระบบมีบุคคลและหน่วยงานรับผิดชอบร่วมกัน ได้มีนักวิชาการหลายท่านให้ความสำคัญของการบริหารการศึกษา ดังนี้

นงลักษณ์ วิรัชชัย (2545, หน้า 29) ให้ความสำคัญของการบริหารการศึกษา ไว้ดังนี้ การบริหารการศึกษาเป็นการปฏิรูปการบริหารการศึกษาและสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ โดยต้องอาศัยผู้บริหารที่มีลักษณะ คือ มีความสามารถในการบริหาร มีภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล

สุธี สุทธิสมบรณ์ (2536, หน้า 6) ให้ความสำคัญของการบริหารการศึกษา ไว้ดังนี้

1. การบริหารได้เจริญเติบโตควบคู่กับการดำรงชีพของมนุษย์และเป็นสิ่งช่วยให้มนุษย์ดำรงชีวิตร่วมกันอย่างมีความสุข

2. จำนวนประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เป็นผลทำให้องค์กรต่าง ๆ ต้องขยายงานด้านการบริหารให้กว้างขึ้น

3. การบริหารเป็นเครื่องบ่งชี้ให้ทราบถึงความเจริญก้าวหน้าของสังคม ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ด้านต่าง ๆ ทำให้การบริหารเกิดการเปลี่ยนแปลงและก้าวหน้ารวดเร็วยิ่งขึ้น

4. การบริหารเป็นวิธีที่สำคัญในอันที่จะนำสังคมและโลกไปสู่ความเจริญก้าวหน้า

5. การบริหารจะช่วยให้ทราบถึงแนวโน้มทั้งในด้านความเจริญและความเสื่อมของสังคมในอนาคต

6. การบริหารเป็นลักษณะการทำงานร่วมกันของกลุ่มบุคคลในองค์การ ความสำเร็จของการบริหารจึงขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมทางการเมืองอยู่เป็นอันมาก

7. การบริหารมีลักษณะต้องใช้อุบายวิจลยสังการเป็นเครื่องมือ และการวิจลยสังการเป็นเครื่องแสดงให้ทราบถึงความสามารถของผู้บริหารและความเจริญเติบโตของการบริหาร

8. ชีวิตประจำวันของมนุษย์ไม่ว่าในครอบครัว หรือในองค์การย่อมมีส่วนเกี่ยวพันกับการบริหารอยู่เสมอ ดังนั้นการบริหารจึงเป็นเรื่องน่าสนใจและจำเป็นต่อการดำรงชีวิตอย่างฉลาด

9. การบริหารและการเมืองเป็นสิ่งคู่กัน ไม่อาจแยกกันโดยเด็ดขาด ดังที่กล่าวว่า การเมืองกับการบริหารนั้นเปรียบเสมือนคนละด้านของเหรียญอันเดียวกัน

พะยอม วงศ์สารศรี (2548, หน้า 6) ให้ความสำคัญของการบริหารการศึกษา ไว้ดังนี้ การบริหารเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในองค์การการศึกษาที่มุ่งไปสู่ความสำเร็จของการทำกิจกรรมอย่างมีประสิทธิภาพตามเป้าหมาย

ยนต์ ชุ่มจิต (2544, หน้า 24, อ่างในสมาน อัครภูมิ, 2551, หน้า 12) ให้ความสำคัญการบริหารการศึกษา ไว้ดังนี้

1. การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ ดังคำกล่าวที่ว่า การศึกษาคือชีวิตและชีวิตคือการศึกษ ตรีบาใดที่มนุษย์ยังมีชีวิตอยู่มนุษย์ก็จะไม่หยุดการศึกษา

2. การศึกษาช่วยพัฒนาชีวิตคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งการพัฒนากาย การพัฒนาสติ การพัฒนาจิต และการพัฒนาปัญญา

3. การศึกษาช่วยพัฒนาสังคม เพราะคนเป็นองค์ประกอบย่อยของสังคม โดยการพัฒนาฝึกฝนอาชีพให้กับเยาวชน ความมั่นคงให้กับประเทศชาติ บ้านเมือง เป็นต้น

4. การศึกษาช่วยจรรโลงรักษาและพัฒนาวัฒนธรรม การจะบำรุงรักษา คงอยู่ได้ต่อไปนั้น ต้องอาศัยกระบวนการทางการศึกษาเป็นสื่อกลางและตัวผลักดัน ในการเรียนรู้ ถ่ายทอด และสืบสานจากคนรุ่นหนึ่งไปยังอีกรุ่นหนึ่ง

สรุป ให้ความสำคัญของการบริหารการศึกษา หมายถึง การปฏิบัติงานการบริหารการศึกษา และสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายสูงสุด โดยต้องอาศัยผู้บริหารและบุคลากรที่มีลักษณะ มีความสามารถในการบริหาร มีภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลในการบริหารการศึกษา

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษา

การนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นงานที่มีความสำคัญอย่างยิ่งของการบริหารสถานศึกษา สนับสนุนและพัฒนามาตรฐานของการศึกษา เพื่อเพิ่มศักยภาพในการทำงานของครู ปรับปรุงพฤติกรรมการสอน ซึ่งนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

2.2.1 ความหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษา

การนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นหน้าที่และความรับผิดชอบโดยตรงของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องร่วมมือกับบุคลากรภายในสถานศึกษา มีนักวิชาการหลายท่านให้ความหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษา ไว้ดังนี้

จันทร์ สวณนาม (2553, หน้า 159) กล่าวว่า การนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง ความพยายามของผู้บริหารที่จะปรับปรุงส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนการสอนภายในสถานศึกษาให้ดีขึ้น นิเทศการศึกษาดำเนินการโดยผู้บริหาร และครูตลอดจนบุคลากรในสถานศึกษา ร่วมมือกันปรับปรุงงานด้านต่าง ๆ เป็นการส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนอันจะนำมาซึ่งคุณภาพของสถานศึกษาและของผู้เรียนให้อยู่ในระดับที่น่าพึงพอใจ ซึ่งผู้รับการนิเทศ ได้แก่ ครูผู้สอน

สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545, หน้า 24) กล่าวว่า การนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง การนิเทศที่ดำเนินงานภายในสถานศึกษาซึ่งผู้บริหารและบุคลากรภายในสถานศึกษาร่วมมือกัน เพื่อปรับปรุงงานด้านต่าง ๆ เป็นการส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพของการเรียนการสอนอันจะนำมาซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนรวมถึงเป็นการเพิ่มพลังการปฏิบัติงานของครู ให้ครูมีความก้าวหน้าในอาชีพและผลขั้นสุดท้าย คือ การศึกษาของเด็กก้าวหน้าไปอย่างมีประสิทธิภาพ

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2557, หน้า 216) กล่าวว่า การนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการในการปฏิบัติงานทางการศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรภายในสถานศึกษาร่วมมือกันจัดขึ้นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอน อันจะนำมาซึ่งผลสัมฤทธิ์ผลสูงสุดในการเรียนของนักเรียนและเพื่อให้เกิดการพัฒนาขึ้นในตัวผู้เรียนในทุกด้าน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2548, หน้า 66) กล่าวว่า การนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง การนิเทศการศึกษาที่มีการริเริ่ม และจัดดำเนินการโดยบุคลากรภายในสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ช่วยผู้บริหาร คณะอาจารย์ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นอาจารย์นิเทศ

อัญชลี เอื้อสุนกุล (2550, หน้า 14) กล่าวว่า การนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการส่งเสริมแนะนำชี้แนะปรึกษาหารือ ประสาน มอบหมายความรับผิดชอบ และปรับปรุงพัฒนาครูให้เปลี่ยนพฤติกรรมการสอน โดยมุ่งเน้นให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียน

นวลจันทร์ พูลสวัสดิ์ (2546, หน้า 15) กล่าวว่า การนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง ความพยายามทุกวิถีทางของบุคลากรที่อยู่ในโรงเรียน มีผู้บริหารโรงเรียนศึกษานิเทศก์และครูผู้สอนที่จะนำไปแก้ไข ปรับปรุง แนะนำส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนให้บรรลุจุดหมายตามที่ได้ กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นการพัฒนา สร้างสรรค์การปฏิบัติงานของครูต่อการศึกษาให้ ก้าวหน้ายิ่งขึ้นด้วย

ฉวีวรรณ พันวัน (2552, หน้า 9) กล่าวว่า การนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการร่วมกัน ทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อ

พัฒนาการเรียนการสอนให้มี คุณภาพ และเกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุดแก่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนได้พัฒนา ศักยภาพตามจุดหมายของ หลักสูตร

กูด (Education Dictionary ,หน้า 539: อ้างถึงใน บันลือ พฤษะวัน, 2537, หน้า 12) ให้ ความหมายไว้ว่า “ความพยายามทั้งหลายที่ผู้นิเทศจะทำให้ครูผู้สอนและเจ้าหน้าที่ในสถานศึกษาที่ตน รับผิดชอบ มีความเป็นผู้นำในการปรับปรุงการสอนให้มีประสิทธิภาพ ด้วยการกระตุ้นและส่งเสริมให้ ครูได้พัฒนาวิชาชีพให้ก้าวหน้า สอดคล้องและเหมาะสมกับวิชาชีพชั้นสูง”

กลิคแมน (Glickman.1990, หน้า6: อ้างถึงใน สถิต สนวนพรหม, 2547, หน้า 11) ให้ ความหมายไว้ว่า “การนิเทศการศึกษา เป็นแนวคิดกับการงานและหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุง การเรียนการสอน ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับเรื่องหลักสูตร การจัดครูเข้าสอน การจัดสื่อการสอน สิ่งอำนวยความสะดวก การเตรียมการสอนและการพัฒนาครูรวมทั้งการประเมินผลการเรียนการสอน”

ไวลส์ และ โลเวลล์ (Wiles; & Lovell.1975, หน้า 6: อ้างถึงใน อภิรดี มนุษย์พันธุ์, 2551, หน้า 9) ให้ความหมายไว้ว่า “การนิเทศการศึกษา คือ การแนะนำซึ่งกันและกัน วางแผน ร่วมกัน ปรึกษาหารือกัน เพื่อ หาทางปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น”

พัชรี ศานติอาวรณ์ (2552, หน้า 12) กล่าวว่า การนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการ ทำงานร่วมกันของบุคลากรทางการศึกษา โดยการระดมสรรพกำลัง สนับสนุนการ ดำเนินงาน เพื่อให้ครูสามารถปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน ที่ตรงกับความต้องการพัฒนาให้มี ประสิทธิภาพและต่อเนื่องส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามจุดหมายของ หลักสูตร

สรุป การนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร และบุคลากรภายในสถานศึกษา โดยใช้ขั้นตอนกระบวนการในการนิเทศ ภายใน เพื่อปรับปรุงและ พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพอันจะส่งผลต่อ คุณภาพทางการศึกษาของ นักเรียนให้สูงขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2.2 ความสำคัญของการนิเทศภายในสถานศึกษา

การนิเทศภายในสถานศึกษา มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาการศึกษา ทั้งนี้เนื่องจาก กระบวนการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นการให้ได้มาซึ่งผลผลิตที่มีคุณภาพ และได้มี นักวิชาการหลายท่านให้ความสำคัญของการนิเทศภายใน ไว้ดังนี้

กรองทอง จิรเดชากุล (2550, หน้า 4) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการนิเทศภายใน สถานศึกษา ดังนี้

1. เพื่อปรับปรุงคุณภาพของการจัดการศึกษา ให้ได้มาตรฐานใกล้เคียงกัน
2. ปริมาณศึกษานิเทศก์ไม่เพียงพอกับความต้องการของครูและสถานศึกษา
3. บุคลากรภายในสถานศึกษา มีความรู้ความสามารถ มีความคุ้นเคยและใกล้ชิดปัญหา มากที่สุด

4. บรรยากาศในการนิเทศมีความเป็นกันเอง และสามารถปฏิบัติงานนิเทศได้อย่างต่อเนื่อง

เยาวพา เตชะคุปต์ (2542, หน้า 88; อ้างถึงในสุนันทา สบายวรรณ, 2555, หน้า 36) ได้ กล่าวถึง ความสำคัญของการนิเทศภายในสถานศึกษา ดังนี้ การนิเทศเป็นความสำคัญต่อการจัดการ

ศึกษาและต่องานอื่นใด เป็นอย่างยิ่งทั้งนี้เพราะจะช่วยให้การปฏิบัติงานของครูหรือเจ้าหน้าที่อื่น ๆ พัฒนาไปจนบรรลุ วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ คือ การพัฒนาและให้การศึกษแก่เด็ก

สนอง เครือมาก (2541, หน้า 122) ได้กล่าวถึง ความสำคัญในการนิเทศภายใน สถานศึกษาดังนี้ ว่าเป็นการร่วมมือของผู้บริหาร ครูและบุคลากรภายในสถานศึกษาที่มีส่วนร่วมในการนิเทศภายใน ในการที่จะปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาการเรียนการสอนของครูเพื่อให้มีคุณภาพที่มีความจำเป็น คือ

1. เป็นการช่วยให้ครูปรับปรุง หรือพัฒนาวิธีการสอนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้
2. ช่วยให้ครูมีขวัญกำลังใจในการทำงาน
3. เป็นการช่วยให้ครูร่วมมือกันทำงานด้วยความเต็มใจ

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2557, หน้า 37) ได้กล่าวถึง ความสำคัญในการนิเทศภายใน สถานศึกษา ดังนี้

1. สภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไปทุกขณะ การศึกษาจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมด้วยการนิเทศการศึกษาจะช่วยทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงขึ้นในองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

2. ความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ เพิ่มขึ้นโดยไม่หยุดยั้ง แม้แนวคิดในเรื่องการจัดกระบวนการเรียนรู้ก็เกิดขึ้นใหม่อยู่ตลอดเวลา การนิเทศการศึกษาจะช่วยทำให้ครูมีความรู้ทันสมัยอยู่เสมอ

3. การแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้พัฒนาขึ้น จำเป็นต้องได้รับการชี้แนะหรือการนิเทศการศึกษาจากผู้ชำนาญการโดยเฉพาะ จึงทำให้แก้ไขปัญหาได้สำเร็จลุล่วง

4. การศึกษาของประเทศเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ จะต้องมีการควบคุมดูแลด้วยระบบการนิเทศการศึกษา

5. การศึกษาเป็นกิจกรรมที่ซับซ้อน จำเป็นที่จะต้องมีการนิเทศ เพื่อเป็นการให้บริการแก่ครูที่มีความสามารถต่าง ๆ

6. การนิเทศการศึกษาเป็นงานที่มีความจำเป็นต่อความเจริญของงานของครู แม้ว่าครูจะได้รับการฝึกฝนมาอย่างดีแล้วก็ตาม แต่ครูก็ต้องปรับปรุงฝึกฝนตนเองอยู่เสมอในขณะที่ทำงานในสถานการณ์จริง

7. การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นที่มีผลต่อการช่วยเหลือครูในการเตรียมการจัดกิจกรรม

8. การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อการทำให้ครูเป็นที่ทันสมัยอยู่เสมอ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีอยู่เสมอ

กรมวิชาการ (2544, หน้า 13; อ้างถึงในสุนันทา สบายวรรณ, 2555, หน้า 38) ได้กล่าวถึงความสำคัญในการนิเทศภายในสถานศึกษา ดังนี้

1. สังคมมีการเปลี่ยนแปลงทุก ๆ ด้านตลอดเวลา
2. การพัฒนาคุณภาพครูประจำการมีความซับซ้อนต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบและ วิธีการ
3. การพัฒนาสถานศึกษา ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา
4. การประสานงานให้เกิดการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพในการศึกษา

ขาริ มณิศรี (2542. อ้างถึงใน รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, 2557, หน้า 216) ได้กล่าวถึงความสำคัญที่จะต้องมีการจัดให้มีการนิเทศภายในสถานศึกษา ดังนี้ การนิเทศภายในนอกจากไม่ทั่วถึงและการนิเทศไม่มีคุณภาพพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาโดยไม่หวังพึ่งหรือรอคอยการพัฒนาจากผู้อื่น การช่วยเหลือกันและกัน ส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถนิเทศตนเองได้ การปรับปรุงงานวิชาการโดยการนิเทศภายในได้รวดเร็ว

สังต์ อุทรานันท์ (2530, หน้า 116) ให้ความสำคัญของการนิเทศภายในสถานศึกษา ไว้ดังนี้ 1) ศึกษาวิเคราะห์โดยตำแหน่งมีจำนวนจำกัด จึงไม่สามารถสนองความต้องการทางการนิเทศการศึกษาได้อย่างทั่วถึง 2) สภาพปัญหาและความต้องการของสถานศึกษาแต่ละแห่งไม่เหมือนกันจึงเป็นการยากที่ศึกษานิเทศก์ซึ่งอยู่ภายนอกจะรู้สภาพปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของโรงเรียนได้ 3) สภาพปัจจุบันบุคลากรในโรงเรียนส่วนใหญ่ มีความรู้ความสามารถเพียงพอและบางคนยังมีความชำนาญในเฉพาะสาขาอีกด้วย 4) เป็นการสอดคล้องกับปรัชญา หลักการ และวิธีการนิเทศสมัยใหม่ที่ถือว่าการศึกษาสมัยใหม่

กิตติมา ปรีดีติลล (2532, หน้า 306) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการนิเทศภายในสถานศึกษา ไว้ดังนี้ 1) เป็นการช่วยเหลือส่งเสริมกำลังของศึกษานิเทศก์ และผู้บริหารการศึกษาซึ่งไม่พอที่จะนิเทศการศึกษาได้อย่างทั่วถึง 2) การนิเทศโดยบุคลากรของสถานศึกษาเองนั้น ผู้นิเทศเป็นผู้ใกล้ชิดกับปัญหาที่มีอยู่ในสถานศึกษา ย่อมเป็นผู้รู้ปัญหาได้ดีและแก้ไขได้ตรงจุด 3) ผู้นิเทศในสถานศึกษามีความคุ้นเคยกับครูอยู่แล้ว ทำให้บรรยากาศในการนิเทศทำได้อย่างเป็นกันเอง

สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541, อ้างถึงใน รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, หน้า 217) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการนิเทศภายในสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. ศึกษานิเทศก์มีจำนวนจำกัดไม่สามารถสนองความต้องการการนิเทศภายในสถานศึกษาต่าง ๆ ได้อย่างทั่วถึง
2. สภาพปัญหาและความต้องการของสถานศึกษาแต่ละแห่งไม่เหมือนกัน จึงเป็นการยากที่ศึกษานิเทศก์จากภายนอกจะรู้สภาพปัญหาและความต้องการของสถานศึกษาที่แท้จริง จึงไม่สามารถสนองความต้องการของสถานศึกษาได้
3. ปัจจุบันบุคลากรในสถานศึกษาส่วนมากมีความรู้ความสามารถเพียงพอ บางคนมีความชำนาญเฉพาะสาขาวิชา จึงสมควรได้ใช้ทรัพยากรเหล่านี้ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
4. เป็นการสอดคล้องกับปรัชญา หลักการและวิธีการของการนิเทศสมัยปัจจุบันที่ว่า การนิเทศเกิดขึ้น โดยความร่วมมือซึ่งกันและกัน ไม่ใช่จะต้องมีคนมาช่วยตลอดเวลา
5. บุคลากรในโรงเรียนมีความคุ้นเคยกันอยู่แล้วและทราบปัญหาการเรียนการสอนในสถานศึกษา จึงสามารถให้ความช่วยเหลือได้สะดวกว่าบุคคลภายนอกสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529, หน้า 8) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการนิเทศภายในสถานศึกษาไว้ดังนี้ กระบวนการสำคัญของการพัฒนาการศึกษาได้แก่ กระบวนการบริหาร กระบวนการเรียนการสอน และกระบวนการนิเทศการศึกษา จึงถือว่าผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่นิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษาด้วย การที่ภายในสถานศึกษามีครูที่มีความรู้ ประสบการณ์ ความสามารถที่ต่างกันทำให้ ประสิทธิภาพการเรียนการสอนแตกต่างกัน ผู้บริหารจะต้องนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อลดช่องว่างดังกล่าวลง

หน่วยศึกษานิเทศก์สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2533, หน้า 9) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการนิเทศภายในสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. เป็นการกระตุ้นสถานศึกษาให้เกิดความเคลื่อนไหวทางวิชาการอย่างต่อเนื่องคงที่ และพัฒนา
2. เป็นการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ
3. ทำให้ครูมีความเข้าใจ เต็มใจ สอนได้ตรงเป้าหมาย เพราะทุกคนรู้ทิศทางที่จะเดินไป
4. ทำให้ฝ่ายบริหารและฝ่ายวิชาการเข้าใจชอบข่วย บทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
5. ฝ่ายวิชาการเกิดความมั่นใจในผลสำเร็จของการนิเทศภายในสถานศึกษา
6. เป็นรายงานหรือข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อการบริหารเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นปัจจุบันและเป็นข้อมูลที่ย้อนกลับมาให้ทราบผลการปฏิบัติงาน

สรุป ความสำคัญของการนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง การร่วมมือของผู้บริหาร ครูและบุคลากรภายในโรงเรียนที่มีส่วนร่วมในการนิเทศภายในสถานศึกษา มีความสำคัญในการที่จะปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ให้มีคุณภาพสูงสุด เป็นความพยายามในการแนะนำครูหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ให้รู้จักวิธีสอน ช่วยให้เกิดความงอกงามทางวิชาชีพทางการศึกษา ช่วยพัฒนาครู ช่วยในการปรับปรุงและกระตุ้นชี้ช่องทางนำไปสู่ความงอกงาม

2.2.3 จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษา

การนิเทศภายในสถานศึกษานั้น จุดมุ่งหมายมีความสำคัญและเป็นแนวทางในการดำเนินงาน เพื่อให้ การดำเนินงานบรรลุผลตามที่ต้องการ โดยมีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวไว้ดังนี้

สังต์ อุทรานันท์ (2530, หน้า 12) กล่าวว่า “การนิเทศภายในสถานศึกษามีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ 4 ประการ คือ” 1. การนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาตน เป็นกระบวนการทำงานร่วมกับครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้ครูและบุคลากรเหล่านั้นได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น

2. การนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนางาน โดยมีเป้าหมายสูงสุดอยู่ที่นักเรียนซึ่งเป็นผลผลิตจากการสอนของครู และบุคลากรทางการศึกษา

3. การนิเทศการศึกษาเพื่อสร้างประสานสัมพันธ์ โดยผลที่เกิดจากการนิเทศการศึกษาจะเกิดจากการทำงานร่วมกัน ผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้นำและผู้ตาม

4. การนิเทศการศึกษาเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้บุคคลมีความตั้งใจทำงาน

ซารี มณีศรี (2538, หน้า 26) กล่าวว่า “ความมุ่งหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษานั้น เป้าหมายหลักอยู่ที่การ พัฒนาครูทั้งด้านวิชาชีพคือฝึกให้มีประสบการณ์ตรง เช่น การประชุมอบรมสัมมนา การทดลอง หลักสูตรวิธีสอน และประสบการณ์โดยอ้อม เช่น การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้ครูมีโอกาสพบปะทางวิชาการ เป็นต้น

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541, หน้า 6) กล่าวว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการการทำงานที่มุ่งสู่การปรับปรุงประสิทธิภาพการสอนของครู ผู้เรียนมีคุณภาพสมดังจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ด้วยการพัฒนากลุ่มคนผู้ร่วมงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถ เป็นประโยชน์ต่อการทำงานมีความ

มันใจ มีขวัญและกำลังใจ สามารถทำงานที่ก่อให้เกิดการประสานสัมพันธ์อันดีที่ปราศจากความขัดแย้ง

อัญชลี โพธิ์ทอง (2544, หน้า 67) กล่าวว่า “จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษาศึกษามีเป้าหมาย หลักอยู่ที่การพัฒนาครูทั้งด้านวิชาชีพ คือ ฝึกให้มีประสบการณ์ตรง เช่น การประชุมอบรมสัมมนา การทดลองใช้หลักสูตรวิธีสอนและประสบการณ์โดยอ้อม เช่น การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้ครูมีโอกาส พบปะทางวิชาการ คือ มุ่งพัฒนาคนและพัฒนางาน”

สดใส ศรีสวัสดิ์ (2546, หน้า 53) กล่าวว่า “การนิเทศภายในสถานศึกษามีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคน พัฒนาการ ช่วยเหลือครู ให้มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน หรือพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุผลตามความมุ่งหมายของการศึกษา ”

Minor (1974, หน้า 27) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษา ไว้ดังนี้

1. เพื่อช่วยเหลือครูให้เข้าใจนักเรียนดีขึ้น
2. เพื่อช่วยพัฒนาครูให้เกิดความรู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ
3. เพื่อช่วยให้ครูในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ การเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ
4. ช่วยให้ครูปรับปรุงการเรียนการสอนได้ดีขึ้น
5. สร้างลักษณะความเป็นผู้นำให้แก่ครู
6. เพื่อช่วยให้ครูรู้จักการประเมินผลการเรียนของนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ
7. กระตุ้นให้ครูรู้จักการประเมินผลงานของตนเอง
8. ช่วยให้ครูมีความร่วมมือกันพัฒนาหลักสูตร
9. กระตุ้นให้ครูร่วมมือกันพัฒนาหลักสูตร
10. ช่วยเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา

วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2538, หน้า 3) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษา ไว้ดังนี้

- 1) เพื่อช่วยครูในการพัฒนาและปรับปรุงตนเอง
- 2) เพื่อส่งเสริมให้มีการปรับปรุงหลักสูตร
- 3) เพื่อช่วยเหลือครูในการปรับปรุงการสอนของตนให้ดีขึ้น
- 4) เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เชี่ยวชาญในสาขาได้ช่วยเหลือเพื่อนครู
- 5) เพื่อส่งเสริมให้คณะครูมีความสนใจในอุปกรณ์การสอน
- 6) เพื่อช่วยเหลือครูในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กให้ดีขึ้น
- 7) เพื่อช่วยเหลือครูในการประเมินผลนักเรียน
- 8) เพื่อส่งเสริมย่วยให้ครูรู้จักประเมินโครงการการปฏิบัติงาน
- 9) เพื่อช่วยให้ครูประสบความสำเร็จและมีความรู้สึกรับประกัน

สรุปได้ว่า การนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง การมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการแนะนำช่วยเหลือปรับปรุงส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจตลอดจนมีทักษะในการพัฒนาวิชาชีพของตนเองได้ ตลอดจนเป็นการเสริมสร้างขวัญกำลังใจ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา

2.2.4 หลักการนิเทศภายในสถานศึกษา

เป็นแนวทางให้ผู้นิเทศปฏิบัติงานได้ อย่างมีประสิทธิภาพ มีนักการศึกษาได้เสนอไว้หลายท่าน ดังนี้

ซารี มณีศรี (2538, หน้า 27) กล่าวถึงพื้นฐานของการนิเทศภายในสถานศึกษาไว้ว่า

1. การนิเทศเป็นการช่วยกระตุ้นเตือน การประสานงาน และแนะนำให้เกิดความเจริญงอกงามแก่ครู โดยทั่วไป

2. การนิเทศตั้งอยู่บนรากฐานของประชาธิปไตย

3. การนิเทศเป็นกระบวนการส่งเสริมที่สร้างสรรค์

4. การนิเทศกับการปรับปรุงหลักสูตรเป็นงานที่เกี่ยวข้องพันกัน

5. การนิเทศคือ การสร้างมนุษยสัมพันธ์

6. การนิเทศมุ่งส่งเสริมบำรุงขวัญ (High staff morale)

7. การนิเทศมีจุดมุ่งหมายที่จะขจัดช่องว่างระหว่างโรงเรียน และชุมชนโดยเฉพาะในชนบท

เบอร์ตัน และบรัคเกอร์ (Burton and Bruckner, 1965: อ้างถึงใน กำพล วิลาลัย, 2551, หน้า 14) ได้กำหนดหลักการนิเทศภายในสถานศึกษาไว้ว่า

1. การนิเทศการศึกษาควรมีความถูกต้องตามหลักวิชา (Theoretically Sound) คือเป็นไป ตามค่านิยม ความจริง ตามกฎเกณฑ์ ควรมีการวิวัฒนาการทั้งทางด้านเครื่องมือและกลวิธีโดยมี จุดมุ่งหมายและนโยบายที่แน่นอน

2. การนิเทศการศึกษาควรจะเป็นวิทยาศาสตร์ (Scientific) คือเป็นไปอย่างมีลำดับเป็นระเบียบในการทำงาน มีการรวบรวมและสรุปผลจากข้อมูลอย่างถูกต้องเชื่อถือได้

3. การนิเทศการศึกษาควรเป็นประชาธิปไตย (Democratic) คือเคารพในตัวบุคคล คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เปิดโอกาสให้มีความร่วมมือ ใช้อำนาจน้อยที่สุด

4. การนิเทศการศึกษาควรเป็นการสร้างสรรค์ (Creative) คือแสวงหาความสามารถพิเศษของแต่ละบุคคล ส่งเสริมให้แสดงออก และพัฒนาปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมให้อื้อ ต่อ การท างานให้มากที่สุด

อเนก ส่องแสง (2540, หน้า 6) ได้กำหนดหลักการนิเทศการศึกษา ไว้ดังนี้

1. การนิเทศต้องมีความถูกต้องตามหลักวิชาการ มีการกำหนดนโยบายจุดมุ่งหมายแนวปฏิบัติที่ชัดเจนเป็นไปตามสภาพปัญหาที่แท้จริง มีวิวัฒนาการทั้งเนื้อหา สาระ วัสดุอุปกรณ์ และกลวิธีในการนิเทศ

2. การนิเทศเป็นการกระตุ้น ประสานงาน และแนะนำให้เกิดความเจริญงอกงามแก่ผู้สอน และผู้เรียน มีการฝึกอบรมวิชาชีพ ปรับปรุงแผนการสอนและฝึกทักษะ

3. การนิเทศตั้งอยู่บนรากฐานประชาธิปไตยโดยผู้นิเทศต้องยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ส่งเสริมให้ผู้รับการนิเทศได้แสดงความคิดเห็นและตัดสินใจร่วมกัน

มาร์คและสตูป (1985, หน้า 5) ได้กล่าวถึงหลักการนิเทศการศึกษาไว้ ดังนี้

1. การนิเทศการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของโปรแกรมการศึกษา เป็นบริการที่ทำเป็นทีม ซึ่งครูทุกคนมุ่งหวังได้รับการช่วยเหลือในการนิเทศ โดยอยู่ในความรับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษา

2. การนิเทศการศึกษาต้องสอดคล้องกับความต้องการของแต่ละบุคคล

3. การนิเทศการศึกษาช่วยให้เป้าหมายและจุดมุ่งหมายทางการศึกษามีความชัดเจน
4. การนิเทศการศึกษาช่วยให้การบริหารจัดการ กิจกรรมนักเรียน ปรับโครงสร้างนิเทศ และผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวางแผนทั้งระยะสั้นและระยะยาว
5. การนิเทศการศึกษาช่วยให้การแลกเปลี่ยนและผลงานวิจัยถูกนำมาใช้ ตลอดจนการวัด ประสิทธิภาพของการนิเทศการศึกษา

กิติมา ปรีติลล (2532, หน้า 307) ได้กล่าวถึง หลักการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา ไว้ว่า เป็นการดำเนินงานที่ต้องมีการประสานงานกันระหว่างบุคคลทั้ง 3 ฝ่าย คือ ผู้บริหาร สถานศึกษา ผู้ให้การนิเทศ ซึ่งอาจเป็นครูวิชาการสถานศึกษาหรือครูคนใดคนหนึ่งในสถานศึกษาซึ่งมีความรู้ความสามารถ ซึ่งคณะครูเต็มใจให้เป็นผู้ให้การนิเทศและผู้รับการนิเทศ ซึ่งหมายถึงคณะครูในสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2533, หน้า 16) ได้สรุป หลักการนิเทศภายในสถานศึกษาไว้ดังนี้

- 1) ถูกต้องตามหลักวิชาการ
- 2) เป็นวิทยาศาสตร์ทำงานอย่างมีระบบ
- 3) เป็นประชาธิปไตย
- 4) เป็นการสร้างสรรค์
- 5) เชื่อมั่นในความสามารถของครู
- 6) พัฒนาวินิจฉัยมากกว่าความสัมพันธ์ของบุคคล
- 7) บรรยายภาคเป็นกันเอง

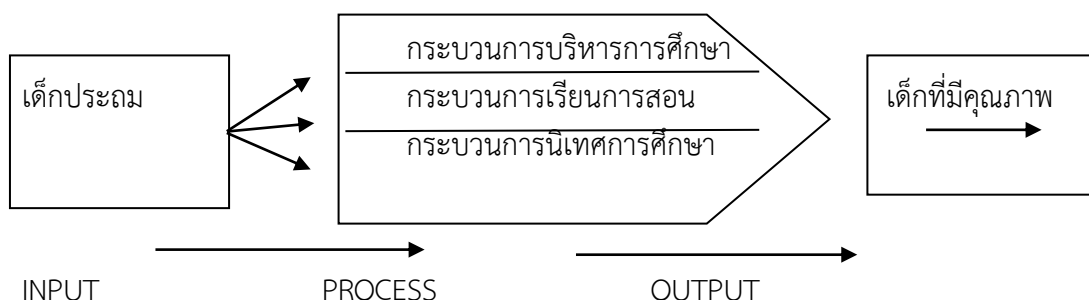
สังต์ อุทรานันท์ (2530, หน้า 120) ได้อธิบายถึงหลักการสำคัญสำหรับการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาไว้ในภาพรวมว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาจะสำเร็จได้ ต้องอาศัยความร่วมมือจาก 3 ฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหาร ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ ซึ่งทุกฝ่ายต้องตระหนักถึงความเข้าใจ

สรุปได้ว่า หลักการนิเทศการศึกษาเป็นแนวทาง ให้ผู้นิเทศปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลสูงสุด โดยได้รับความร่วมมือจากครูและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการอย่างเป็นประชาธิปไตย มีแบบแผนตามลำดับขั้นตอน โดยมีการกำหนดเป้าหมายที่ ชัดเจน ตลอดจนมีการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้ปฏิบัติงานทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องนำเอาหลักการดังกล่าวไปหาวิธีการ

2.3 การบริหารกับการนิเทศภายในสถานศึกษา

2.3.1 การดำเนินการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษา

การจัดการประถมศึกษาเป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่อยู่ในวัยเรียนให้มีความรู้ความสามารถตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อจะได้เป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข การที่จะจัดการประถมศึกษาให้มีคุณภาพได้นั้น จะต้องมีการทำงานอย่างมีระบบที่จะต้องใช้กระบวนการบริหารการศึกษา กระบวนการสอน และกระบวนการนิเทศการศึกษา ทั้งสามกระบวนการควบคู่กันไป ดังแผนภูมิที่ 1

ภาพที่ 2.1 กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างมีระบบ
ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529, หน้า 8)

กระบวนการทั้งสามดังกล่าวนี้ เป็นกระบวนการที่สนับสนุนซึ่งกันและกันอย่างมีระบบ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติถือว่า กระบวนการนิเทศการศึกษาจะช่วยให้การปรับปรุงคุณภาพมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สถานศึกษา บุคลากรทุกฝ่ายจะต้องช่วยเหลือสนับสนุนให้ควบคู่กันไปอย่างสอดคล้องและต่อเนื่องกัน หลักการสำคัญคือ กระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศด้วยบรรยากาศที่เป็นประชาธิปไตย

การนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่ผู้นิเทศในสถานศึกษาสนับสนุนข้อมูลเพื่อให้ครูสามารถพัฒนาคุณภาพของนักเรียนให้สูงขึ้นอยู่เสมอ ตรงตามความต้องการที่แท้จริงของการพัฒนา การนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นเหมือนกลยุทธิ์สำคัญในการพัฒนาครูให้สามารถพัฒนางานตรงตามสภาพปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน

การพัฒนาวิชาชีพครูไปให้ถึงจุดหมายมุ่งเน้นไปที่การนิเทศเพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรในสถานศึกษาและผู้ที่จะดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ ผู้บริหารสถานศึกษานั้นเอง(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ,2541,หน้า1)

2.3.1.1 ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการศึกษากับการนิเทศการศึกษา

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียนให้มีความรู้ความสามารถ มีลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดต่อกัน ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องดำเนินการนิเทศการศึกษาควบคู่กันกับการบริหารการศึกษา มีนักวิชาการกล่าวไว้หลายท่าน ดังนี้

สัญญาชัย เสนาพิทักษ์ (2546, หน้า 16) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษากับการบริหารมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด มีหน้าที่เหมือนกันคือการสร้างสรรค์ภาพที่เหมาะสมสำหรับกระบวนการทางการศึกษา และต้องดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพทั้งในกระบวนการบริหารและการนิเทศการศึกษา ซึ่งจะแยกออกจากกันไม่ได้จะต้องประสานสัมพันธ์กันและกันและรวบรวมกันทำหน้าที่ต่อระบบการศึกษา

อวยชัย ดีประชา (2542, หน้า 35) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษากับการบริหารการศึกษาต่างมุ่งหวังที่คุณภาพของงานเช่นเดียวกัน แต่วิธีในการดำเนินงานให้ได้ผลนั้นแตกต่างกัน คือ การบริหารเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานและการอำนวยความสะดวกโดยทั่ว ๆ ไป แต่การนิเทศ

การศึกษาจะมุ่งเน้นที่คุณภาพการเรียนของนักเรียน นอกจากนี้การบริหารการศึกษาที่มุ่งเน้นผลผลิตจะมาจาก การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การปฏิบัติงานโดยตรง

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2527, หน้า 236) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาไม่ได้เป็นภารกิจของศึกษานิเทศก์เพียงฝ่ายเดียวเท่านั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องรับผิดชอบการนิเทศภายในสถานศึกษาด้วย

อุทรา นันท์ (2530, หน้า 40) กล่าวว่า การบริหารการศึกษาโดยไม่ผ่านกระบวนการนิเทศนั้น ไม่สามารถสัมฤทธิ์ผลของงานจะสูงหรือต่ำ

กิติมา ปรีดีติลล (2532, หน้า 302) กล่าวว่า อำนาจหน้าที่ของฝ่ายบริหารกับฝ่ายนิเทศมีดังนี้ คือ ฝ่ายบริหาร มีหน้าที่ในการจัดเตรียม (setting up) สั่งการ (authority) และควบคุมงานทั้งหมด (the whole) ส่วนฝ่ายนิเทศ มีหน้าที่ในการปฏิบัติ (practice) บริการ (service) และจัดเป็นเพียงส่วนหนึ่งของงานทั้งหมด (the part)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2533, หน้า 45) กล่าวว่า ได้เน้นการจัดการเรียนการสอนโดยกำหนดไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6-7 (2530-2539) มาเป็นนโยบายหลักในการปรับปรุงการบริหารและการนิเทศการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ เน้นการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางที่หลักสูตรกำหนด

สรุป การบริหารกับการนิเทศการศึกษา หมายถึง กิจกรรมที่มีความสัมพันธ์กันและย่อมแยกออกจากกันไม่ได้โดยสิ้นเชิง เพราะว่าการนิเทศการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารและมีเป้าหมายเดียวกัน คือ ผลต้องเกิดกับตัวนักเรียนเป็นสำคัญ และผู้บริหารที่หวังผลสำเร็จในการบริหารการศึกษาต้องปฏิบัติควบคู่กันไป และประสมประสานกันอย่างมีประสิทธิภาพ

ตารางที่ 2.1 เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการศึกษากับการนิเทศการศึกษา

การบริหารการศึกษา	การนิเทศการศึกษา
1. เกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการใช้อาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์และการปฏิบัติงานภายในสถานศึกษา	1. เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนของครู
2. เป็นการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนโดยทางอ้อม	2. เป็นการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนโดยตรง
3. เป็นการจัดเตรียมโครงการ	3. เป็นการนำโครงการไปปฏิบัติ
4. เป็นการสั่งการ	4. เป็นการบริหาร
5. ควบคุมงานทั้งหมด	5. เป็นเพียงส่วนหนึ่งของงานทั้งหมด
6. จะแยกออกจากการบริหารการศึกษาไม่ได้	6. จะแยกการนิเทศการศึกษาออกไปไม่ได้

2.3.1.2 กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา

2.3.1.2.1 รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา

ได้มีนักวิชาการหลายท่านให้ความหมายรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา ไว้ดังนี้

1) การนิเทศแบบคลินิก (Clinical Supervision)

Glickman; Gordon & Ross-Gordon (2007, หน้า 301) การนิเทศแบบคลินิก หมายถึง การดำเนินการนิเทศที่ออกแบบไว้ สำหรับปรับปรุง ประสิทธิภาพในการเรียนของนักเรียน โดยการปรับปรุงพฤติกรรมการสอนของครูในชั้นเรียนจากการ วิเคราะห์ข้อมูลของเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน และสัมพันธ์ภาพระหว่างครูกับผู้นิเทศ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นที่ 1 การประชุมครูก่อนการสังเกต

ผู้นิเทศร่วมประชุมกับครูผู้สอนเพื่อพิจารณารายละเอียดต่าง ๆ ก่อนที่จะสังเกตการสอนของครู เพื่อให้ผู้นิเทศเข้าใจกันอย่างชัดเจน เช่น เหตุผลและจุดมุ่งหมายของการสังเกต ความต้องการเน้นการสังเกตที่จุดใดเป็นพิเศษ วิธีการและรูปแบบของการ สังเกตที่จะนำไปใช้ เวลา ที่จะใช้ สำหรับการสังเกต และกำหนดเวลาที่จะใช้ประชุมหลังการสังเกต

ขั้นที่ 2 การสังเกตชั้นเรียน

ขั้นนี้จะเป็นช่วงเวลาที่ต้องติดตามพฤติกรรมการสอนของครูในชั้นเรียนเพื่อให้เกิดความเข้าใจ สอดคล้องกับหลักการและรายละเอียดต่าง ๆ ที่ได้จัดทำไว้ในขั้นแรก ผู้สังเกตจะใช้วิธีใดวิธีหนึ่งหรือ หลายวิธีก็ได้ เช่น นับความถี่ของตัวแปรด้านต่าง ๆ (Categorical Frequencies) พิจารณาตัวชี้ทาง กายภาพ (Physical Indicators) ตัวชี้ด้านการปฏิบัติ (Performs Indicators) การพรรณนาแบบเปิดกว้าง (Detached open-ended Negative) การสังเกตโดยการมีส่วนร่วม (Participant Observation) การสังเกตโดยใช้แบบ สอบ ถาม เฉพาะเจาะจง (Focused Questionnaire Observation)

ขั้นที่ 3 การวิเคราะห์และตีความหมาย

หลังจากการสังเกตการสอนและได้ข้อมูลของครูมาแล้ว ผู้นิเทศจะเริ่มวิเคราะห์ข้อมูลนั้นโดย ใช้การนับความถี่ตัวแปรบางตัวที่เกิดขึ้นรวมทั้งค้นหาตัวชี้วัดบางตัวที่เกิดขึ้นใหม่จากการปฏิบัติหรือ บางตัวที่ไม่เกิดขึ้น เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลเรียบร้อยแล้วจึงแปลความหมายข้อมูล

ขั้นที่ 4 การประชุมครูภายหลังการสอน การประชุมครูภายหลังการสังเกต เพื่อให้ครูได้รับข้อมูลป้อนกลับและได้ร่วมอภิปรายกับ ข้อมูลเหล่านั้น เพื่อนำผลไปใช้วางแผนปรับปรุงการสอนต่อไป ผู้นิเทศควรเลือกใช้รูปแบบการนิเทศ (ทางตรง ทางอ้อม หรือการนิเทศแบบมีส่วนร่วม) ตามความจำเป็นและความเหมาะสมกับความรู้ ความสามารถของครู

ขั้นที่ 5 วิพากษ์วิจารณ์ผลจากขั้นตอนทั้ง 4

การวิพากษ์วิจารณ์ผลจากขั้นตอนทั้งสี่ จะเป็นการใช้เวลาเพื่อพิจารณาและทบทวนรูปแบบ รวมทั้งกระบวนการ ตั้งแต่การประชุมครั้งแรก (Preconference) ไปจนถึงการประชุมครั้งสุดท้าย (Post conference) ว่า มีสิ่งใดพร่องและต้องการแก้ไขในจุดใดบ้าง การวิพากษ์วิจารณ์อาจทำได้ หลังสิ้นสุดการประชุมในชั้นสุดท้ายประมาณ 2-3 วันและควรเป็นการประชุมอย่างไม่เป็นทางการ สำหรับวิธีการนั้นควรเป็นการสรุปผลอย่างสั้น ๆ กะทัดรัด และได้ใจความ

เพ็ญพักตร์ ลิ้มสัมพันธ์(2534,หน้า) การนิเทศแบบคลินิก หมายถึง การนิเทศที่มุ่งให้คำปรึกษาเกี่ยวกับสถานการณ์การเรียนการสอน ซึ่งจำเพาะเจาะจงลงไป เป็นการนิเทศที่ใช้ห้องเรียนโดยเฉพาะโดยผู้นิเทศมีบทบาทคล้ายหมอและผู้รับการนิเทศ คือ คนไข้ซึ่งมีสภาพปัญหาและต้องการแก้ไขปัญหานั้น จึงมาปรึกษาหมอเพื่อขอรับการนิเทศจึงรักษา คนไข้ในคลินิกโดยสร้างเครื่องมือรักษาเฉพาะไข้ที่ผู้รับการนิเทศต้องการ

การนิเทศแบบคลินิก มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- (1) เพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับที่เด่นชัดเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียน การสอนในห้องเรียน
- (2) เพื่อวินิจฉัยและปรับปรุงกระบวนการสอนร่วมกัน
- (3) เพื่อช่วยเหลือครูให้พัฒนาทักษะในการใช้ยุทธวิธีการสอน
- (4) เพื่อช่วยพัฒนาเจตคติที่มีต่อวิชาชีพการสอนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ
- (5) ช่วยให้ผู้นิเทศพัฒนาตนเองอย่างจริงจังเพื่อเป็นแบบอย่างให้กับครู

ดีเทนเนอร์ และ แอลเทนเนอร์ (D. Tanner and L. Tanner, 1987) การนิเทศแบบคลินิกหมายถึง การปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนในลักษณะที่พิจารณาและแก้ไขตามความเหมาะสมของผู้ได้รับการ นิเทศแต่ละแห่งจึงคล้ายกับการรักษาอาการเจ็บป่วยของคนไข้ ให้มีการฟื้นฟูสภาพได้ดีขึ้น แต่ การนิเทศการศึกษาจะมุ่งให้ผู้ได้รับการนิเทศเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสม โดยผู้นิเทศและผู้ได้รับการนิเทศจะได้พบปะเผชิญหน้ากันและรับคำแนะนำไปปรับใช้ตามความเหมาะสมและความจำ เป็นเพื่อประโยชน์ของการใช้งาน

วิวัฒน์ ตู้อานง (2550, หน้า 18) การนิเทศแบบคลินิก หมายถึง กระบวนการสำหรับการสังเกตการสอนในชั้นเรียนที่มีการดำเนินการอย่างมีระเบียบ เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนของครู โดยครูและผู้นิเทศจะร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดในการวางแผนการสอน การสังเกตการสอน และการประเมินการจัดการเรียนการสอน เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขร่วมกันและขณะเดียวกันก็ส่งเสริมให้ครู สามารถนิเทศตนเองได้ในที่สุด และในการดำเนินงานนั้นครู และผู้นิเทศจะร่วมกันสร้างความสัมพันธ์ ความเชื่อมั่น ความจริงใจ และความไว้วางใจซึ่งกันและกัน การนิเทศแบบคลินิกจัดเป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นที่ 1 การประชุมปรึกษาหารือ

เป็นการทำให้ครูเกิดภาพพจน์ และขอบข่ายของวิธีการนิเทศอย่างมีความต่อเนื่องในแต่ละขั้นตอนที่สังเกตการสอนจริง ๆ ครูจะได้ไว้วางใจ และมีความเข้าใจเกี่ยวกับการสังเกต

ขั้นที่ 2 การสังเกตการสอน

เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการวิเคราะห์ร่วมกับครูเป็นการสะท้อนกลับให้เห็นถึงว่าผู้นิเทศได้แสดงถึงความสนใจในการที่จะช่วยแก้ปัญหาบางประการที่แอบแฝงอยู่

ขั้นที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูล

เป็นขั้นของการวิเคราะห์ และหาวิธีการเสนอข้อมูลโดยผู้นิเทศจะนำข้อมูลที่รวบรวมได้นั้นมาดำเนินการวิเคราะห์ เมื่อวิเคราะห์แล้วผู้นิเทศจะต้องตัดสินใจกับวิธีการเสนอข้อมูลให้ครูทราบ เพื่อจะได้ปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้นต่อไป

ขั้นที่ 4 การประชุมนิเทศ

เป็นการประชุมปรึกษาหารือร่วมกัน ระหว่างผู้นิเทศกับครูในระหว่างการประชุมปรึกษาหารือ บรรยากาศของการประชุมจะเป็นไปในทางที่ดีเป็นกันเองทั้งครู และผู้นิเทศ เพื่อวางแผนการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขั้นที่ 5 การพัฒนาการสอน

เมื่อประชุมปรึกษาหารือหรือผ่านไปแล้วผู้นิเทศต้องเกิดความคิดว่าวิธีใดที่จะช่วยปรับปรุงการเรียนการสอนให้ครูมีการพัฒนาขึ้นช่วยเหลือตนเองได้บ้าง

โกลด์แฮมเมอร์ (Goldhammer, 1980, หน้า 4) การนิเทศแบบคลินิก หมายถึงความสัมพันธ์อย่างจริงจังโดยตรง (Face-to-Face Relationship) ระหว่างครูกับผู้นิเทศ ซึ่งสัมพันธ์ภาพที่ครู และผู้นิเทศได้ร่วมกันสร้างขึ้นมาเพื่อให้เกิดความเชื่อถือซึ่งกันและกันด้วยวิธีการสร้างจุดมุ่งหมายและจุดประสงค์ร่วมกันโดยอาศัยการทำงานร่วมกันอย่างนักวิชาชีพ เพื่อสร้างความเข้าใจ และความสัมพันธ์ทางวิชาชีพการสอน อย่างลึกซึ้งซึ่งร่วมกัน มีการปฏิสัมพันธ์ที่กลมกลืนต้องการ และทั้งสองฝ่ายสามารถที่จะรักษาเอาไว้ซึ่งความเป็นตัวของตัวเอง ที่จะเพิ่มพูนความอิสระ ในการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นและความสร้างสรรค์ เกี่ยวกับวิธีการนิเทศที่จะนำมาปฏิบัติให้เกิดผลดีที่สุดต่อการปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น

เซอร์จิโอแวนนิ และ สตาร์แรท (Sergiovanni and Starratt, 1970, หน้า 305) การนิเทศแบบคลินิก หมายถึง การที่ครู และผู้นิเทศได้เผชิญกันซึ่ง ๆ หน้า (Face-to-Face Encounters) เกี่ยวกับเรื่องการสอนในชั้นเรียน จุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาวิชาชีพและการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น

สรุป การนิเทศแบบคลินิก หมายถึง การนิเทศการสอนที่เป็นระบบอย่างเป็นขั้นตอนแล้ว เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพ การจัดการเรียนการสอนของครู โดยครูและผู้นิเทศจะร่วมมือกันในการวางแผนการสอน การสังเกตการสอน และการประเมินการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนา หาทางปรับปรุงแก้ไข

2.3.1.2.2 การนิเทศแบบสังเกตการสอน

ครุรักษ์ ภิรมย์รักษ์ (2538, หน้า 11) การนิเทศแบบสังเกตการสอน หมายถึง พฤติกรรมการนิเทศการสอนมีความเกี่ยวข้องกับเงื่อนไขต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง ทั้งภายในและภายนอกกระบวนการศึกษา

หลักการนิเทศการสอน

1. การบริหารต้องคำนึงถึงการเตรียมการอำนวยความสะดวกในด้านวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ และการดำเนินงานโดยทั่วไป
2. การนิเทศการสอนต้องคำนึงถึงการปรับปรุงการสอนโดยเฉพาะ
3. การบริหารและการนิเทศมีภารกิจที่ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ การดำเนินงานทั้งสองอย่างจะต้องประสานสอดคล้องกัน มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน
4. การนิเทศที่ต้องอยู่บนพื้นฐานของปรัชญาและวิทยาศาสตร์
5. การนิเทศที่ดีต้องอยู่บนพื้นฐานของปรัชญาและประชาธิปไตย

6. การนิเทศที่ดีต้องใช้วิธีการวิทยาศาสตร์ มีเจตคติที่ดีต่อวิถีทางวิทยา และมีเจตคติที่ดีต่อกระบวนการที่ไม่หยุดนิ่งทางการศึกษาของสังคม

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2548, หน้า 17) การนิเทศแบบการสอน หมายถึง กระบวนการของผู้นิเทศ การเฝ้าดูการสอนในสถานศึกษาอย่างพินิจพิจารณา และกระทำอย่างเป็นระบบ เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการสอนของครู การเรียนของเด็ก และการพัฒนาวิชาชีพครูโดยครู และผู้นิเทศร่วมกันในการวางแผนการสอน สังเกตการณ์สอน และให้ข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับพฤติกรรม การเรียนการสอน การสังเกตการณ์สอนในชั้นเรียน เป็นวิธีนิเทศวิธีหนึ่งที่มีประโยชน์ต่อครู เพื่อให้ครูสามารถพัฒนา หรือปรับปรุงพฤติกรรมการสอนภายในห้องเรียนให้มีประสิทธิภาพ

ลักษณะงานนิเทศการสอน

1. งานพัฒนาหลักสูตร
2. การจัดการเรียนการสอน
3. การเลือกสรรบุคลากร
4. การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก
5. การจัดหาวัสดุอุปกรณ์
6. การจัดอบรมประจำการ
7. การปฐมนิเทศ
8. การบริการพิเศษ
9. งานสัมพันธ์กับชุมชน
10. งานประเมินผล

วัตถุประสงค์ของการสังเกตการสอน

1. เพื่อทราบความต้องการ และวิธีการสอนของครู
2. เพื่อกระตุ้นให้ครูมีการปรับปรุง และพัฒนาการสอน
3. เพื่อศึกษาปัญหา และช่วยเหลือแนะนำครูเมื่อมีปัญหา
4. เพื่อเป็นข้อมูลในการพิจารณาหาวิธีการนิเทศที่ดี
5. เพื่อประเมินผลการสอนของครู การนิเทศแบบการสอนเป็นการจัดให้บุคคลหนึ่ง

Modern Busines (Reports, 1977) การนิเทศการสอน หมายถึง การแสดงวิธีการเป็นตัวอย่างให้ดู ผู้แสดงอาจจะเป็นศึกษานิเทศก์เองหรือวิทยากรที่ได้รับเชิญ ผู้ชมการสาธิตคือครูซึ่งจัดได้เป็นกลุ่มโดยทางโรงเรียนเป็นผู้จัดไว้ หรือในการประชุมอื่น การสังเกตการสอนมีจุดประสงค์ดังนี้ 1) ส่งเสริมความเจริญงอกงามทางวิชาชีพแก่ครู 2) ช่วยแก้ปัญหาครู เป็นการช่วยสาธิตให้ดู เพื่อช่วยเหลือครูเมื่อแก้ปัญหาเองไม่ได้ ศึกษานิเทศก์จะช่วยสาธิตให้ 3) เป็นการผสมผสานทฤษฎีและแนวปฏิบัติทางการศึกษาเข้าด้วยกัน วิธีการผสมผสานทฤษฎีและแนวปฏิบัติเข้าด้วยกันได้อย่างดี ได้แก่ การสาธิตการสอน เป็นการแปลทฤษฎีออกมาเป็นแนวปฏิบัติโดยผ่านทาง การสาธิตการสอน 4) ช่วยในการอบรมครู การสาธิตการสอนจะช่วยให้ครูได้รับความรู้เพิ่มเติมจากบทเรียนที่ทำการสาธิต ครูได้ศึกษาและเข้าใจในเนื้อหาวิชาใหม่ ๆ อยู่เสมอ

หลักเกณฑ์ที่จะช่วยให้การสาธิตการสอนได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมายของการนิเทศได้ควรมีลักษณะดังนี้

1) จะต้องวางแผนการสอนไว้เป็นอย่างดี ควรมีการวางแผนการสอนไว้เพื่อประโยชน์แก่กลุ่มผู้เกี่ยวข้อง การสอนไม่ใช่เป็นการเปิดโอกาสให้เขาได้สังเกตการสอนเท่านั้นหากยังต้องสนองต่อความต้องการและปัญหาของเขาด้วย การสอนควรมีการเตรียมการสอนไว้ล่วงหน้า เวลาของการสอนก็ควรกำหนดไว้ล่วงหน้าด้วย

2) การสอนควรเป็นไปโดยธรรมชาติ ในระหว่างการสอนข้อเรียกร้องใด ๆ ของเด็กควรได้รับการพิจารณาเป็นอันดับแรก การสอนจะได้ผลมากที่สุดเมื่อดำเนินการในห้องเรียนในระหว่างการสอนไม่ควรมีการจัดนิทรรศการใด ๆ ในห้องเรียน การสอนควรเป็นการนัดกันมาก่อนระหว่างผู้สอนกับเด็กกลุ่มที่จะใช้สอน ครูประจำชั้นควรเตรียมเด็กไว้ล่วงหน้าเพื่อไม่ให้เกิดความประหลาดใจ

3) การสอนควรสัมพันธ์กับเทคนิคการนิเทศการศึกษาอื่น ๆ การสอนและการสังเกตการสอนเป็นของคู่กัน การสอนเป็นการสอนให้ผู้ที่จะไปสอนได้สังเกตดูเพื่อจะได้นำวิธีการไปสอนต่อ ควรจะใช้หลักการอื่น ๆ เข้าช่วยในการสอนด้วย

4) การสอนควรเน้นในรายละเอียดต่าง ๆ ในบทเรียน บทเรียนจะประสบผลสำเร็จหากได้มีการเตรียมเทคนิคเฉพาะสำหรับสอนบทเรียนนั้น ๆ ควรมีการอภิปรายกันหลังจากการสอนแล้ว

5) ควรคัดเลือกผู้สอนเป็นอย่างดี การเลือกผู้สอนที่ดีมีความจำเป็นพอ ๆ กับการเลือกสถานที่ที่เหมาะสมและการวางแผนที่ดี ครูที่จะสอนจะต้องมาด้วยความสมัครใจผู้สอนจะต้องมีคุณสมบัติที่ดีเยี่ยม มีประสบการณ์อย่างดี และมีบุคลิกภาพส่วนตัวที่จะก่อให้เกิดความสำเร็จ ผู้สอนอาจวางแผนบทเรียนให้สนองต่อความต้องการของเด็กและผู้สังเกต

6) มีการประเมินผลการสอน ศึกษานิเทศก์จำเป็นต้องประเมินผลเมื่อเสร็จสิ้นการสอนแล้วควรจัดการประชุมหลังจากการสอนแล้วในเวลาที่เหมาะสม อภิปรายและวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการสอน นอกจากนี้อาจจะตรวจสอบดูว่าการสอนได้ช่วยจุดใจผู้เรียนแค่ไหน ผู้สอนมีความมั่นใจต่อผลงานมากน้อยเพียงใด

สรุป การดำเนินการนิเทศการสอนนั้นต้องเป็นกระบวนการในการทำงานควบคู่สอดคล้องกับการบริหารเพื่อปรับปรุงการสอนโดยตรง และมีระเบียบแบบแผนอย่างต่อเนื่อง เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการสอนของครู และการเรียนของเด็ก

2.3.1.2.3 การนิเทศแบบสอนงาน (Coaching)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2016, online) กล่าวว่า การนิเทศแบบสอนงาน หมายถึง กระบวนการหนึ่งที่มีความสำคัญในการช่วยเหลือให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ ผู้ที่มีบทบาทสำคัญ คือ ศึกษานิเทศก์ รวมทั้งเครือข่ายการนิเทศที่เข้ามามีส่วนร่วมในการนิเทศการศึกษา การดำเนินการเพื่อเพิ่มศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ให้แก่ครูและผู้บริหารสถานศึกษา ให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐาน

ขั้นตอนการนิเทศแบบสอนงาน (Coaching) มีหลักสำคัญ 3 ขั้นตอน ดังนี้ คือ

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการก่อนการให้คำชี้แนะ

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการให้คำชี้แนะ

ขั้นตอนที่ 3 การสรุปผลการให้คำชี้แนะ

อนันต์ กัณนง (2016, ออนไลน์) กล่าวว่า การนิเทศแบบสอนงาน ความหมาย การพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) บุคลากรในสถานศึกษา ต้องมีการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งการนิเทศสอนงาน เป็นเทคนิคหนึ่งที่สำคัญที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับครู อันจะเป็นตัวจักรสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ โดยมุ่งเน้นให้ครูมีความสามารถ มีผลการปฏิบัติงานที่ขึ้น และสถานศึกษาที่มีความพร้อมที่จะรับการเปลี่ยนแปลงเทคนิคการนิเทศสอนงาน (Coaching) การสื่อสารแบบสองทาง (Two way Communication) ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา และครูได้ร่วมกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

Modern Busines (Reports, 1977) กล่าวว่า การนิเทศแบบสอนงาน หมายถึง การให้คำปรึกษาแนะนำเป็นการพบปะกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ คือการนิเทศแบบเสนอแนะ Coaching Technique เป็นวิธีการพัฒนาบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการแนะนำหรือเรียนรู้จากเทคนิคการนิเทศแบบเสนอแนะ Coaching Technique เป็นวิธีการพัฒนาบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ วัตถุประสงค์ เพื่อช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานก้าวไปถึงจุดหมายปลายทางได้

ขั้นตอนการนิเทศแบบโค้ชซึ่ง มี 4 ขั้นตอน เขียนเป็นสัญลักษณ์ คือ CQCD

C - Compliment หมายถึง การสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้ที่ทำหน้าที่เป็น Coach และผู้ให้คำแนะนำ ซึ่งเป็นสัมพันธภาพที่สร้างความไว้วางใจ ความสบายใจ ยินดีร่วมในแนวทางของ Coaching Techniques นับเป็นบทบาทสำคัญของ Coach ที่จะต้องดำเนินการ ดังนั้นควรดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลของผู้ที่รับการแนะนำ เช่น จุดเด่น ผลงานเด่น ความชอบ อัจฉริยะ จุดอ่อน จุดที่ต้องปรับปรุง ข้อมูลต่าง ๆ ควรบันทึก ไว้อย่างเป็นระบบมีความเหมาะสม
2. นำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการสร้างสัมพันธภาพ ได้แก่ การชมเชย หรือการสร้างบรรยากาศ เพื่อการเชื่อมโยงไปสู่ขั้นต่อไป

Q - Question หมายถึง การถามเน้นการถามในเชิงขอความคิดเห็นไม่ให้ผู้ตอบจนมุมหรือเกิดความไม่สบายใจที่จะตอบคำถาม ซึ่งผู้เป็น Coach อาจจะใช้ความเหมาะสมของผู้รับคำแนะนำและสภาพปัญหา

C - Correct หมายถึง การเสนอแนะแนวทางแก้ไข ในขั้นตอนนี้ผู้เป็น Coach ควรให้ความสำคัญในขั้นตอนที่สืบเนื่องจากขั้น Question นำคำตอบของผู้รับคำแนะนำมาวิเคราะห์และนำเสนอในส่วนที่ยังบกพร่อง

D - Demonstrate หมายถึง การนำข้อเสนอแนะหรือแนวทางที่ตกลงกันได้

อัญชลี ธรรมะ วิถีกุล (2009, Online) กล่าวว่า การนิเทศแบบสอนงาน ความหมาย การนิเทศที่ เน้นการพัฒนาผลการปฏิบัติงาน (Individual Performance) และพัฒนาศักยภาพ (Potential) ของครู การนิเทศแบบนี้จัดเป็นการสื่อสารอย่างหนึ่งจะทำ อย่างเป็นทางการ และ/หรือไม่เป็น ทางการได้มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน เป็นการ

สื่อสาร แบบสองทาง (Two way Communication) ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครู การสอนได้ร่วมกันแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

สรุป การนิเทศแบบสอนงาน หมายถึง เป็นการทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน การสอนได้ ร่วมกันแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การนิเทศแบบนี้จะก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีต่อกันทั้งสองฝ่ายเป็นการสื่อสาร แบบสองทาง

2.3.2 กระบวนการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษา

กระบวนการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นกระบวนการในการดำเนินงานและการปฏิบัติงานการนิเทศอย่างมีระบบ มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึง กระบวนการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษา ไว้ดังนี้

สังต์ อูทรานนท์ (2552, หน้า 23) ได้กล่าวว่า กระบวนการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษามี 5 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 การวางแผนการนิเทศ (Planning – P) ผู้บริหาร ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ ประชุมปรึกษาหารือเพื่อ

1.1 ให้ได้ปัญหาและความต้องการจำเป็นที่จะต้องมีการนิเทศ

2.1 วางแผนเกี่ยวกับขั้นตอนการปฏิบัติงานการนิเทศ

ขั้นที่ 2 ให้ความรู้ในสิ่งที่จะทำ (Informing – I) ให้ความรู้ความเข้าใจสิ่งที่ดำเนินการ

2.1 จะต้องอาศัยความรู้ความสามารถอย่างไร

2.2 มีขั้นตอนการดำเนินการอย่างไร

2.3 ทำอย่างไรจึงจะได้ผลงานที่มีคุณภาพ

ขั้นที่ 3 ลงมือปฏิบัติงาน (Doing – D) ประกอบด้วยการปฏิบัติงานใน 3 ลักษณะ คือ

3.1 การปฏิบัติงานของผู้รับการนิเทศผู้รับการนิเทศลงมือปฏิบัติงานตามความรู้ความสามารถที่ได้รับมาจากการดำเนินการขั้นที่ 2

3.2 การปฏิบัติงานของผู้ให้การนิเทศทำการนิเทศ และควบคุมคุณภาพให้งานสำเร็จตามกำหนดและมีคุณภาพสูง

3.3 การปฏิบัติงานของผู้สนับสนุนการนิเทศผู้บริหารให้ความสนับสนุนในเรื่องวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ

ขั้นที่ 4 การสร้างขวัญและกำลังใจ (Reinforcing – R) เป็นการเสริมกำลังใจของผู้บริหาร เพื่อให้ผู้รับการนิเทศมีความมั่นใจและพึงพอใจซึ่งอาจดำเนินการไปพร้อมกับผู้รับการนิเทศกำลังปฏิบัติงานหรือการปฏิบัติงานได้เสร็จสิ้นลงแล้วก็ได้

ขั้นที่ 5 การประมวลผลการนิเทศ (Evaluating – E) ผู้นิเทศประเมินผลการดำเนินงาน ผ่านไปแล้วว่าเป็นอย่างไร หากพบว่ามีปัญหาหรืออุปสรรค ต้องการปรับปรุงแก้ไข ซึ่งอาจดำเนินการ โดยให้ความรู้ในสิ่งที่ทำให้อีกครั้งหนึ่งสำหรับกรณีที่ผลงานยังไม่ถึงขั้นที่พอใจ

ขาริ มณีสรี (2542, หน้า 202) ได้กล่าวถึง กระบวนการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษาไว้ว่าเป็นกิจกรรมสำคัญมีขั้นตอนปฏิบัติการทั้งด้านกระบวนการบริหาร กระบวนการ

นิเทศและกระบวนการเรียนรู้การสอนควบคู่กันไปอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอนคือ

ขั้นที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ ประกอบด้วย การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพ เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การเข้าชั้น คุณลักษณะต่าง ๆ ตามเกณฑ์มาตรฐาน การสำรวจความต้องการการของครู การจัดลำดับความสำคัญของปัญหาการจัดอันดับกำหนดทางเลือกการแก้ปัญหา และดำเนินการตามความต้องการ

ขั้นที่ 2 การวางแผน นำเอาทางเลือกในขั้นที่ 1 มากำหนดรายละเอียดของกิจกรรมโดยเขียนเป็นโครงการนิเทศ ซึ่งประกอบด้วยสาระสำคัญ คือ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ ผู้รับผิดชอบโครงการ แผนการดำเนินงาน ระยะเวลา สถานที่ งบประมาณ การประเมินและผลที่คาดว่าจะได้รับ

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติการนิเทศ เป็นขั้นลงมือตามแผนหรือโครงการนิเทศที่กำหนดโดยคำนึงถึงหลักการนิเทศ เทคนิค ทักษะ สื่อ และเครื่องมือนิเทศ การเตรียมความพร้อมสร้างความเข้าใจรวมถึงการเสริมแรงใจให้กำลังใจ ช่วยเหลือสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษา

ขั้นที่ 4 การประเมินผล ตรวจสอบการดำเนินการนิเทศตามโครงการที่กำหนด ผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ การประเมินความคิดเห็น กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนรวมผลการประเมินข้อมูลป้อนกลับเพื่อการปรับปรุงต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541, หน้า 24) กำหนดรูปแบบกระบวนการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษาไว้ 5 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการพัฒนา เป็นขั้นเริ่มต้นที่จะได้ข้อมูลจากการศึกษาเพื่อไปประกอบการตัดสินใจวางแผนและกำหนดทางเลือกต่อไป

ขั้นที่ 2 การวางแผนและกำหนดทางเลือกการวางแผน คือ การพิจารณาและตัดสินใจอย่างมีเหตุผลตามหลักการทางวิทยาศาสตร์ ในการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่พึงประสงค์ ซึ่งรวมถึงการกำหนดการเลือกการปฏิบัติรายละเอียดขั้นตอนการทำงานอย่างมีระบบสะดวกแก่การปฏิบัติและเป็นทางเลือกที่ดีที่สุด

ขั้นที่ 3 การสร้างสื่อ เครื่องมือและพัฒนาวิธีการ

ขั้นที่ 4 การปฏิบัตินิเทศการศึกษาสามารถทำได้ 2 ลักษณะ คือ นิเทศเพื่อตรวจสอบและเพื่อส่งเสริมสุขภาพการศึกษา การออกนิเทศด้วยตนเอง และนิเทศทางอ้อม หมายถึง การนิเทศด้วยการใช้สื่อและเครื่องมือนิเทศตลอดจนบุคลากรอื่นปฏิบัติการแทน

ขั้นที่ 5 การประเมินผลและรายงานผลเป็นขั้นตอนการตรวจสอบการปฏิบัติงานรวบรวมปัญหาที่ปฏิบัติแต่ละขั้นตอน เพื่อหาทางแก้ไขการประเมินขั้นตอนสุดท้าย

กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาจัดไว้อย่างชัดเจนต่อเนื่องเน้นทางด้านวิธีการนิเทศ เน้นทางด้านผู้รับการนิเทศ เน้นที่ผู้ทำการนิเทศสำหรับขั้นตอนการนิเทศภายในสถานศึกษานั้น ผู้บริหารโรงเรียนต้องร่วมมือกับครู ในการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนา เพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนาการหาแนวทางเลือกที่จะพัฒนา การลงมือปฏิบัติ การติดตามประเมินผลและปรับปรุงแก้ไขให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2544, หน้า 3) กล่าวว่า กระบวนการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษา ประกอบไปด้วยงาน 4 ด้านดังนี้

1. การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ
2. การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน
3. การจัดบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน
4. การวัดและประเมินผล

2.3.2.1 ขอบข่ายการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษา

สถานศึกษาชั้นพื้นฐานเกิดจากเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และเป็นไปตามหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่ให้มีการกระจายอำนาจการศึกษาไปสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามบทบัญญัติมาตราที่ 39 ที่ว่า ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรงเพื่อให้สถานศึกษามีความคล่องตัว มีอิสระ และมีความเข้มแข็ง ตามขอบข่ายการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษา มีดังนี้

กฎกระทรวง(2550, หน้า 29)ราชกิจจานุเบกษาเล่ม 124 ตอนที่ 24 วันที่ 16 พฤษภาคม 2550 ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 และมาตรา 39 วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้ “ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการหรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณา ดำเนินการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาใน ขอบข่ายของการนิเทศภายในไว้ 4 ด้าน ดังนี้

1. การบริหารด้านงานวิชาการ
2. การบริหารด้านงานงบประมาณ
3. การบริหารด้านงานบริหารบุคคล
4. การบริหารด้านงานบริหารทั่วไป

Ben Harris (1975) กล่าวว่า กระบวนการบริหารงานนิเทศภายในไว้ 10 ด้านดังต่อไปนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตร (Developing Curriculum)
2. ด้านการจัดระบบการเรียนการสอน (Organizing for Instruction)
3. ด้านการบริหารบุคลากร (Providing Staff)
4. ด้านการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก (Providing Facilities)
5. ด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ (Providing Materials)
6. ด้านการฝึกอบรมครูประจำการ (Arranging for In-Service)
7. ด้านการปฐมนิเทศครูใหม่ (Orienting New Staff Member)
8. ด้านการจัดบริการพิเศษให้แก่ักเรียน (Relating Special Pupils Services)

9. ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน (Developing Public Relations)

10. ด้านการประเมินผลการสอน (Evaluation)

ได้แก่

กรรทงทง จีรเตชากุล (2550, หน้า 7) ได้กล่าวถึงขอบข่ายการนิเทศภายในไว้ 4 ด้าน

1. การบริหารงานด้านวิชาการ
2. การบริหารงานด้านบริหารบุคคล
3. การบริหารงานด้านบริหารทั่วไป
4. การบริหารงานด้านงบประมาณ

ด้าน

ศิริกาญจนา เหมือนชาติ (2556, ออนไลน์) ได้กล่าวถึงขอบข่ายการนิเทศภายในไว้ 4

1. การบริหารงานด้านวิชาการ
2. การบริหารงานด้านบริหารบุคคล
3. การบริหารงานด้านบริหารทั่วไป
4. การบริหารงานด้านงบประมาณ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ (2552, หน้า 7
ออนไลน์) ได้กล่าวถึงขอบข่ายงานนิเทศภายในประกอบด้วยงาน 4 ด้าน ได้แก่

1. การบริหารงานด้านวิชาการ
2. การบริหารงานด้านบริหารบุคคล
3. การบริหารงานด้านงบประมาณงาน
4. การบริหารงานด้านบริหารทั่วไป

กระทรวงศึกษาธิการ (2550, หน้า 37) ได้มีการกำหนดภาระงานใหม่ตามนโยบายการบริหาร สถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลโดยแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มงาน ดังนี้

1. กลุ่มบริหารงานวิชาการ
2. กลุ่มบริหารงบประมาณ
3. กลุ่มบริหารงานบุคคล
4. กลุ่มบริหารทั่วไป

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษา ซึ่งมีนักวิชาการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ศึกษา ผู้วิจัยจึงนำเสนอรายละเอียดการสังเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารงานนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังตารางที่ 2.1

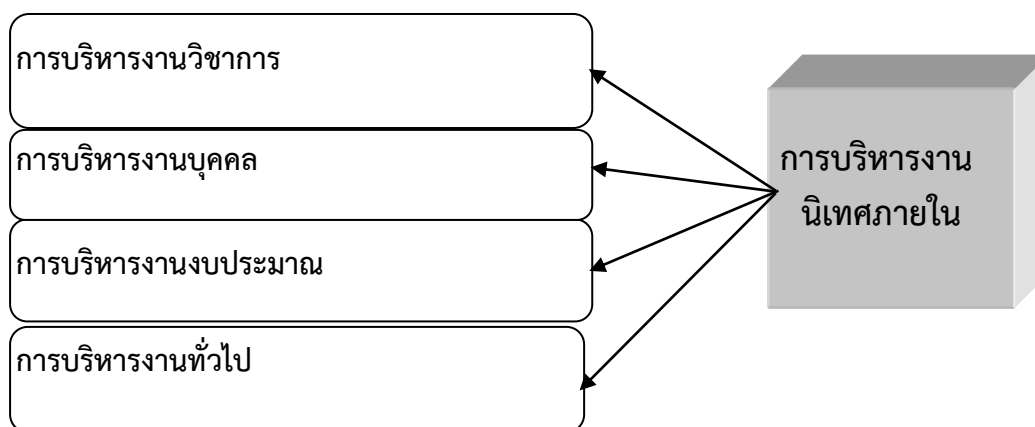

ตารางที่ 2.2 ตารางสังเคราะห์องค์ประกอบการนิเทศภายในสถานศึกษา

องค์ประกอบของการบริหาร การนิเทศภายในสถานศึกษา	แนวคิด ทฤษฎี							ระดับความถี่
	ปรัชญา วงศ์อัครโรจน์ (2544)	Ben Harris(1975)	กฎกระทรวง(2550)	กรອງทอง จิตรเดชากุล(2550)	ศิริกาญจน เหมือนชาติ(2556)	สนง.คณะกรรมการ(2552)	กระทรวงศึกษาธิการ(2550)	
1) การวางแผนเกี่ยวกับงาน วิชาการ	✓		✓	✓	✓	✓		6
2) ด้านการบริหารบุคลากร		✓	✓	✓	✓	✓	✓	6
3) ด้านการงบประมาณ			✓	✓	✓	✓	✓	5
4) ด้านการบริหารงานทั่วไป			✓	✓	✓	✓	✓	5
5) ด้านจัดบริหารเกี่ยวกับการ เรียนการสอน	✓	✓						2
6) การดำเนินการเรียนการสอน	✓	✓						2
7) ด้านวัดผลและประเมินผล	✓	✓					✓	4
8) ด้านการฝึกอบรมครู ประจำการ		✓						1
9) ด้านการปฐมนิเทศครูใหม่		✓						1
10) ด้านการจัดบริการพิเศษ ให้แก่ นักเรียน		✓						1
11) ด้านการสร้างความสัมพันธ์ กับชุมชน		✓						1
12) ด้านการพัฒนาหลักสูตร		✓						1
13) ด้านการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก		✓						1
15) ด้านการวางแผนการนิเทศ							✓	2
16) ด้านการสร้างขวัญกำลังใจ							✓	1

จากตารางที่ 2.2 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ได้จากการสังเคราะห์มีทั้งหมด 4 องค์ประกอบ ที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษาและนำองค์ประกอบที่มีระดับความถี่มาก มาเป็นกรอบแนวคิดสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ จำนวน 4 องค์ประกอบคือ 1) การบริหารงานนิเทศ

ภายในสถานศึกษาด้านงานวิชาการ 2) การบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษาด้านงานบริหารบุคคล 3) การบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษาด้านงานงบประมาณ และ 4) การบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษาด้านงานบริหารทั่วไป

ภาพที่ 2.1 องค์ประกอบการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษา

จากภาพที่ 2.1 องค์ประกอบของการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยมีรายละเอียดแต่ละองค์ประกอบที่จะนำไปสู่การสังเคราะห์เพื่อกำหนดนิยามแต่ละองค์ประกอบ ดังนี้

2.2.4.1 นิยามองค์ประกอบการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษา

1. องค์ประกอบการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษาด้านงานวิชาการ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ (2552, หน้า 7 ออนไลน์) ได้กล่าวถึงขอบข่ายงานนิเทศภายในสถานศึกษามีผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบการบริหารงานของสถานศึกษาที่มีโครงสร้างการบริหารงานตามกฎหมายที่มีขอบข่ายภารกิจที่กำหนดซึ่งการแบ่งส่วนราชการภายในสถานศึกษาเป็นไปตามกฎกระทรวงและระเบียบที่คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษากำหนดซึ่งจะแบ่งส่วนราชการเป็นกลุ่มหรือฝ่ายหรืองานตลอดจนกำหนดอำนาจหน้าที่ของแต่ละส่วนราชการซึ่งจะต้องครอบคลุมขอบข่ายและภารกิจของสถานศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ได้แก่ 1. งานด้านวิชาการ เป็นงานที่เกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ให้บรรลุตามจุดหมายของหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่

- 1.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 1.2 การนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้และการออกแบบการจัดการเรียนรู้
- 1.3 การส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูจัดทำและใช้แผนการจัดการเรียนรู้
- 1.4 การจัดการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้แบบบูรณาการ
- 1.5 การจัดหาพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา
- 1.6 การสนับสนุนให้ครูผลิตและใช้สื่อการเรียนรู้
- 1.7 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

- 1.8 การจัดมุมหนังสือ ห้องสมุด และแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา
- 1.9 การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง
- 1.10 การสอนซ่อมเสริม
- 1.11 การวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา
- 1.12 การประกันคุณภาพการศึกษา
- 1.13 การส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูจัดทำแฟ้มข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล
- 1.14 การประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
- 1.15 การจัดศูนย์โสตทัศนูปกรณ์
- 1.16 การจัดบริการแนะแนว

ศิริกาญจนา เหมือนชาติ (2556, ออนไลน์) ได้กล่าวถึงขอบข่ายงานนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นการนิเทศการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาตามขอบข่ายและภารกิจ การบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้บรรลุภารกิจของโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่

1. งานด้านวิชาการ เป็นงานที่เกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ให้บรรลุตามจุดหมายของหลักสูตรสถานศึกษา ตลอดจนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ได้แก่

- 1.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 1.2 การนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้และการออกแบบการจัดการเรียนรู้
- 1.3 การส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูจัดทำและใช้แผนการจัดการเรียนรู้
- 1.4 การจัดการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้แบบบูรณาการ
- 1.5 การจัดหาพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา
- 1.6 การสนับสนุนให้ครูผลิตและใช้สื่อการเรียนรู้
- 1.7 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
- 1.8 การจัดมุมหนังสือ ห้องสมุด และแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา
- 1.9 การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง
- 1.10 การสอนซ่อมเสริม
- 1.11 การวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา
- 1.12 การประกันคุณภาพการศึกษา
- 1.13 การส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูจัดทำแฟ้มข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล
- 1.14 การประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
- 1.15 การจัดศูนย์โสตทัศนูปกรณ์
- 1.16 การจัดบริการแนะแนว

กฎกระทรวง (2550, หน้า 29)ราชกิจจานุเบกษาเล่ม 124 ตอนที่ 24 วันที่ 16 พฤษภาคม 2550 ได้กำหนดขอบข่ายของงานนิเทศภายใน ไว้ดังนี้

งานด้านการบริหารงานวิชาการเป็นภาระงานผู้บริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเพราะเป็นงานที่สำคัญในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษาจะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับการบริหารวิชาการ เพราะเป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตร

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนรวมทั้งกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาของชาติ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สถานศึกษาบริหารงานด้านวิชาการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็วและสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน สถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น

2. เพื่อให้การบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้มาตรฐานและมีคุณภาพ สอดคล้องกับระบบประกันคุณภาพการศึกษา และการประเมินคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาตนเองและการประเมินจากหน่วยงานภายนอก

3. เพื่อให้สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนจัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาการเรียนรู้ที่สนองตามความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

4. เพื่อให้สถานศึกษาได้ประสานความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและของบุคคลและครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น ๆ อย่างกว้างขวาง

ขอบข่ายและภาระงาน ดังนี้

(ก) การพัฒนาหรือการดำเนินการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น

(ข) การวางแผนงานด้านวิชาการ

(ค) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

(ง) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

(จ) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

(ฉ) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

(ช) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

(ซ) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

(ณ) การนิเทศการศึกษา

(ญ) การแนะแนว

(ฎ) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

(ฏ) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

(ฐ) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น

(ฑ) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน

สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

(ฒ) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา

(ณ) การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

(ด) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

Ben Harris (1975) ได้กำหนดขอบข่ายของงานด้านการบริหารงานวิชาการการนิเทศภายใน ไว้ 10 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตร (Developing Curriculum) คือ การออกแบบ หรือปรับปรุงหลักสูตรที่จะนำมาใช้โดยคำนึงถึง บุคลากร เวลา สถานที่ และเทคนิควิธีสอนต่าง ๆ รวมทั้ง

การจัดทำคู่มือครู การใช้หลักสูตร การจัดทำมาตรฐานทางวิชาการ การพัฒนาแผนการเรียนการสอน และบทเรียน

2. ด้านการจัดระบบการเรียนการสอน (Organizing for Instruction) คือ การจัด ทำแผนงาน เพื่อนำหลักสูตรไปใช้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกันกับบุคลากร อาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ ขอบข่ายของงาน ได้แก่ การจัดชั้นเรียน การจัดตารางสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และ การจัดครูเข้าสอน

3. ด้านการบริหารบุคลากร (Providing Staff) คือ การสรรหา การคัดเลือก การมอบงานให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของบุคลากร

4. ด้านการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก (Providing Facilities) คือ การวางแผน การ จัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ครูผู้สอนอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการจัดหาอาคารเรียน อาคารประกอบต่าง ๆ

5. ด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ (Providing Materials) คือ การตรวจ และเลือก วัสดุ อุปกรณ์การสอนที่จะนำมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพต่อการเรียนการสอน

6. ด้านการฝึกอบรมครูประจำการ (Arranging for In-Service) คือ การจัด กิจกรรม เพื่อส่งเสริมให้ครูมีความก้าวหน้า และเลื่อนวิทยฐานะให้สูงขึ้น

7. ด้านการปฐมนิเทศครูใหม่ (Orienting New Staff Member) คือ การให้ข้อมูล ข่าวสารที่จำเป็น และความเข้าใจในการปฏิบัติแก่ครูใหม่

8. ด้านการจัดบริการพิเศษให้แก่ นักเรียน (Relating Special Pupils Services) คือ การจัดบริการให้แก่ นักเรียน ที่สนับสนุนกระบวนการเรียนการสอนเพื่อสนองจุดมุ่งหมายหลัก การสอน

9. ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน (Developing Public Relations) คือ โดยใช้ การเรียนการสอนเป็นสื่อ เช่นการให้ข่าว การขอความร่วมมือ การหลีกเลี่ยงความขัดแย้งต่าง ๆ

10. ด้านการประเมินผลการสอน (Evaluation) คือ การวางแผนการจัดระบบ ประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมในทุกด้านที่เกี่ยวกับการสอน

กรองทอง จิระเดชากุล (255, หน้า 7-9) ได้กล่าวถึงขอบข่ายการนิเทศภายในโรงเรียน ว่า เป็น การปฏิบัติงานตามขอบข่ายงานในสถานศึกษา ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของผู้บริหาร สถานศึกษา เพื่อให้บรรลุภารกิจของสถานศึกษา อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่

งานด้านวิชาการ เป็นงานที่เกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ ให้บรรลุตามจุดหมายของ หลักสูตรสถานศึกษา ตลอดจนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ได้แก่

1.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

1.2 การนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้และการออกแบบการเรียนรู้อ

1.3 การส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูจัดทำและใช้แผนเรียนรู้อ

1.4 การจัดการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้บูรณาการและเน้นทักษะการคิด

1.5 การจัดหาพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา

1.6 การสนับสนุนให้ครูผลิตและใช้สื่อการเรียนรู้อ

- 1.7 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
- 1.8 การจัดมุมหนังสือห้องสมุด และแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา
- 1.9 การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง
- 1.10 การสอนซ่อมเสริม
- 1.11 การวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา
- 1.12 การประกันคุณภาพการศึกษา
- 1.13 การนิเทศภายในโรงเรียน
- 1.14 การส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูจัดทำแฟ้มข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล
- 1.15 การประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
- 1.16 การจัดทำโสตปรกรณ์
- 1.17 การจัดบริการแนะแนว

กระทรวงศึกษาธิการ (2550, หน้า 37) ได้มีการกำหนดภาระงานใหม่ตามนโยบายการบริหารสถานศึกษา ดังนี้

กลุ่มงานบริหารวิชาการ

งานวิชาการมีภารกิจในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การส่งเสริมความรู้ ด้านวิชาการแก่ชุมชน การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับ สถานศึกษาอื่น และการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

งานวิชาการมีองค์ประกอบ ดังนี้

- 1.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 1.2 การนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้และการออกแบบการจัดการเรียนรู้
- 1.3 การส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูจัดทำและใช้แผนการจัดการเรียนรู้
- 1.4 การจัดการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้แบบบูรณาการ
- 1.5 การจัดหาพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา
- 1.6 การสนับสนุนให้ครูผลิตและใช้สื่อการเรียนรู้
- 1.7 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
- 1.8 การจัดมุมหนังสือ ห้องสมุด และแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา
- 1.9 การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

สรุป การบริหารงานนิเทศภายในด้านงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินการสอน เพื่อนำมาพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การส่งเสริมให้ครูจัดทำและใช้แผนการจัดการเรียนรู้ การจัดหาพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา การให้ครูใช้สื่อการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง การสอนซ่อมเสริม การประกันคุณภาพการศึกษา การสนับสนุนให้ครูจัดทำแฟ้มข้อมูลนักเรียน การประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

องค์ประกอบการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษาด้านงานบุคคล

กฎกระทรวง (2550, หน้า 29) ราชกิจจานุเบกษาเล่ม 124 ตอนที่ 24 วันที่ 16 พฤษภาคม 2550 การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา เป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา เพื่อดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคลให้เกิดความคล่องตัวอิสระภายใต้กฎหมาย ระเบียบ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนา มีความรู้ ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ดำเนินงานด้านการบริหารงานบุคคลถูกต้อง รวดเร็วเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล
2. เพื่อส่งเสริมบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถและจิตสำนึกในการปฏิบัติภารกิจที่รับผิดชอบให้เกิดผลสำเร็จตามหลักการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์
3. เพื่อส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติงานเต็มตามศักยภาพโดยยึดมั่นในระเบียบวินัยจรรยาบรรณ อย่างมีมาตรฐานแห่งวิชาชีพ
4. เพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานวิชาชีพได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและความก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ

ขอบข่ายและภาระงาน ดังนี้

- (ก) การวางแผนอัตรากำลัง
- (ข) การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- (ค) การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
- (ง) การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- (จ) การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน
- (ฉ) การลาทุกประเภท
- (ช) การประเมินผลการปฏิบัติงาน
- (ซ) การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
- (ฌ) การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน
- (ญ) การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
- (ฎ) การอุทธรณ์และการร้องทุกข์
- (ฏ) การออกจากราชการ
- (ฐ) การจัดระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติ
- (ฑ) การจัดทำบัญชีรายชื่อและให้ความเห็นเกี่ยวกับการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์
- (ฒ) การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- (ณ) การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ

- (ด) การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ
- (ต) การส่งเสริมวินัยคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับบุคลากรทางการศึกษา
- (ถ) การริเริ่มส่งเสริมการขอรับใบอนุญาต
- (ท) การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การดำเนินการที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

ศิริกาญจนา เหมือนชาติ (2556, ออนไลน์) กล่าวว่า งานด้านบริหารบุคคล เป็นการจัดดำเนินการ เพื่อให้บุคลากรในสถานศึกษาได้รู้และเข้าใจหน้าที่และความรับผิดชอบของตน การติดตามดูแลช่วยเหลือให้ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ สร้างบรรยากาศในการทำงานให้ผู้ร่วมงานทุกคนเกิดความสำนึกในหน้าที่ที่รับผิดชอบสร้างความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงาน ส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาพัฒนาตนเองให้มีความสามารถในการปฏิบัติงานสูงขึ้น ได้แก่

- 2.1 การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง
- 2.2 การกำหนดความต้องการ หน้าที่ และความรับผิดชอบของบุคลากร
- 2.3 การมอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบ
- 2.4 การปฐมนิเทศบุคลากรใหม่
- 2.5 การจัดสวัสดิการ
- 2.6 การนิเทศ ติดตามผลการปฏิบัติงาน
- 2.7 การพัฒนาบุคลากร
- 2.8 การส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาต่อ
- 2.9 การประเมินผลการปฏิบัติงาน
- 2.10 การพิจารณาความดีความชอบ
- 2.11 การกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานของบุคลากร
- 2.12 งานวินัยและนิติกร

กระทรวงศึกษาธิการ (2550, หน้า 37) ได้กล่าวถึง กลุ่มบริหารงานบุคคล มีภารกิจในการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่งการสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติข้าราชการวินัยและการรักษาวินัยและการออกจากราชการ

1. การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง
2. การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
3. วินัยและการรักษาวินัย
4. การออกจากราชการ

กรองทอง จิระเชชากุล (255, หน้า 7-9) ได้กล่าวถึง งานด้านบริหารบุคคล เป็นการจัดดำเนินการ เพื่อให้บุคลากรในสถานศึกษา ได้รู้จักและ เข้าใจหน้าที่และความรับผิดชอบของตน การติดตามดูแล ช่วยเหลือให้ปฏิบัติงานที่ได้รับ มอบหมาย ให้ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ สร้างบรรยากาศในการทำงานให้ผู้ร่วมงาน ทุกคนเกิดความสำนึกในหน้าที่ที่รับผิดชอบ สร้างความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงานส่งเสริมให้ บุคลากรในสถานศึกษาพัฒนาตนเอง ให้มีความสามารถในการปฏิบัติงานสูงขึ้น ได้แก่

1. การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง
2. การกำหนดความต้องการ หน้าที่ และความรับผิดชอบของบุคลากร
3. การมอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบ
4. การปฐมนิเทศบุคลากรใหม่
5. การจัดสวัสดิการ
6. การนิเทศ การติดตามการปฏิบัติการ
7. การพัฒนาบุคลากร
8. การส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาต่อ
9. การประเมินผลการปฏิบัติงาน
10. การพิจารณาความดีความชอบ
11. การกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานของบุคลากร
12. งานวิจัยและนิตินิการ

สรุป การบริหารงานนิเทศภายในด้านงานบุคคล หมายถึง การดำเนินการให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานของสถานศึกษา เพื่อการวางแผนอัตรากำลัง การมอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบ การปฐมนิเทศบุคลากรใหม่ การจัดสวัสดิการ การนิเทศ การติดตามการปฏิบัติการ การพัฒนาบุคลากร การส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาต่อ การประเมินผลการปฏิบัติงาน การพิจารณาความดีความชอบ

องค์ประกอบการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษาด้านงานทั่วไป

กฎกระทรวง (2550, หน้า 29) ราชกิจจานุเบกษาเล่ม 124 ตอนที่ 24 วันที่ 16 พฤษภาคม 2550 งานด้านการบริหารงานทั่วไป เป็นภารกิจหนึ่งของสถานศึกษาในการสนับสนุนส่งเสริมการปฏิบัติงานของสถานศึกษาให้บรรลุตามนโยบาย และมาตรฐานการศึกษาที่โรงเรียน กำหนดให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิภาพ เช่น การดำเนินงานธุรการ งานเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานงานพัฒนาระบบเครือข่าย ข้อมูลสารสนเทศ การประสานและพัฒนาเครือข่าย การศึกษา การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร งานเทคโนโลยีสารสนเทศ การส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการงบประมาณ บุคลากรและบริหารทั่วไป การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม การจัดทำสำมะโนผู้เรียน เป็นต้น

ขอบข่ายและภาระงาน ดังนี้

- (ก) การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
- (ข) การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา
- (ค) การวางแผนการบริหารงานการศึกษา
- (ง) งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน
- (จ) การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
- (ฉ) การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน
- (ช) งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- (ซ) การดำเนินงานธุรการ

- (ฉ) การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
- (ญ) การจัดทำสำมะโนผู้เรียน
- (ฎ) การรับนักเรียน
- (ฏ) การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา
- (ฐ) การประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย
- (ฑ) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
- (ฒ) การทัศนศึกษา
- (ณ) งานกิจการนักเรียน
- (ด) การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา

ศิริกาญญา เหมือนชาติ (2556, ออนไลน์) ได้กล่าวถึง งานด้านบริหารงานทั่วไป งานด้านบริหารงานทั่วไปเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับระบบสำนักงาน ซึ่งมีข้อกำหนดกฎเกณฑ์ และวิธีการที่แน่นอน ได้แก่

1. งานธุรการและสารบรรณ
2. งานทะเบียนและรายงาน
3. งานข้อมูลและสารสนเทศ
4. งานจัดทำแผนปฏิบัติการและการจัดระบบการศึกษา
5. งานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย
6. งานประชาสัมพันธ์
7. งานสวัสดิการ
8. งาน พ.ร.บ.การศึกษา
9. งานระเบียบ กฎหมาย กฎกระทรวง และข้อปฏิบัติต่าง ๆ

กระทรวงศึกษาธิการ (2550, หน้า 37) ได้กล่าวถึง กลุ่มบริหารงานทั่วไป มีภารกิจในการ ดำเนินงานธุรการ งานเลขานุการคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน งานพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การประสานและพัฒนา เครือข่ายการศึกษา การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร งานเทคโนโลยีสารสนเทศ การ ส่งเสริม สนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหารทั่วไป การดูแลอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อม การจัดทำสำมะโนผู้เรียน การรับนักเรียน การส่งเสริมและประสานงาน การศึกษาในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัยการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา งานส่งเสริมงาน กิจการนักเรียน การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา การส่งเสริมสนับสนุนและประสานงาน การศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันทางสังคมอื่นที่จัดการศึกษา งาน ประสานราชการกับเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานอื่น การจัดระบบการควบคุมในหน่วยงาน งานบริการสาธารณะ และงานที่ไม่ได้ระบุไว้ในงานอื่น

กรองทอง จิรเดชากุล (255, หน้า 7-9) ได้กล่าวถึง งานด้านบริหารงานทั่วไป งานด้านบริหารงานทั่วไปเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับระบบสำนักงาน ซึ่งมีข้อกำหนดกฎเกณฑ์ และวิธีการที่แน่นอน ได้แก่

1. งานธุรการและสารบรรณ
2. งานทะเบียนและรายงาน

3. งานข้อมูลและสารสนเทศ
4. งานจัดทำแผนปฏิบัติการและการจัดระบบการศึกษา
5. งานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย
6. งานประชาสัมพันธ์
7. งานสวัสดิการ
8. งาน พ.ร.บ.การศึกษา
9. งานระเบียบ กฎหมาย กฎกระทรวง และข้อปฏิบัติต่าง ๆ

สรุป การบริหารงานนิเทศภายในด้านงานบริหารทั่วไป หมายถึง การดำเนินการระบบสำนักงาน งานธุรการและสารบรรณ งานทะเบียนและรายงาน งานข้อมูลและสารสนเทศ งานจัดทำแผนปฏิบัติการและการจัดระบบการศึกษา งานอาคารสถานที่

องค์ประกอบการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษาด้านงานงบประมาณ

กฎกระทรวง (2550, หน้า 29) ราชกิจจานุเบกษาเล่ม 124 ตอนที่ 24 วันที่ 16 พฤษภาคม 2550 ด้านงานบริหารงบประมาณของสถานศึกษามุ่งเน้นความเป็นอิสระ ในการบริหารจัดการมีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จากบริการมาใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน

ขอขยายและภาระงาน ดังนี้

(ก) การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วแต่กรณี

(ข) การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงิน ตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง

(ค) การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรร

(ง) การขอโอนและการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ

(จ) การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ

(ฉ) การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ

(ช) การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้ผลผลิตจากงบประมาณ

(ซ) การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

(ฌ) การปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการศึกษา

(ญ) การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา

(ฎ) การวางแผนพัสดุ

(ฏ) การกำหนดรูปแบบรายการ หรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์ หรือสิ่งก่อสร้างที่ใช้เงินงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วแต่กรณี

(ฐ) การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ

- (๗) การจัดหาพัสดุ
- (๘) การควบคุมดูแล บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ
- (๙) การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน
- (๑๐) การเบิกเงินจากคลัง
- (๑๑) การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจ่ายเงิน
- (๑๒) การนำเงินส่งคลัง
- (๑๓) การจัดทำบัญชีการเงิน
- (๑๔) การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน
- (๑๕) การจัดทำหรือจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน

ศิริกาญญา เหมือนชาติ (2556, ออนไลน์) งานด้านงบประมาณ งานด้านงบประมาณ เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับระบบการเงินและพัสดุ ได้แก่

1. งานงบประมาณ
2. งานจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี
3. งานจัดตั้งและการของบประมาณประจำปี
4. งานเบิกจ่ายงบประมาณ
5. งานรายงานการใช้จ่ายเงินงบประมาณประจำปี
6. การตรวจสอบ ติดตาม และประเมินประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณ
7. การบริหารการเงิน
8. การบริหารการบัญชี
9. การบริหารงานพัสดุ
10. ระบบทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

กรทอง จิรเดชากุล (255, หน้า 7-9) ได้กล่าวถึงงานด้านงบประมาณ ว่างานด้าน งบประมาณ เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับระบบการเงินและพัสดุ ได้แก่

1. งานงบประมาณ
2. งานจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี
3. งานจัดตั้งและการของบประมาณประจำปี
4. งานเบิกจ่ายงบประมาณ
5. งานรายงานการใช้จ่ายเงินงบประมาณประจำปี
6. การตรวจสอบ ติดตาม และประเมินประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณ
7. การบริหารการเงิน
8. การบริหารการบัญชี
9. การบริหารงานพัสดุ
10. ระบบทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2550, หน้า 37) ได้มีการกำหนดภาระงานใหม่ตามนโยบายการบริหารสถานศึกษาที่กลุ่มบริหารงบประมาณ มีหน้าที่ภารกิจในการจัดทำข้อเสนอของงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบติดตามประเมินผลและรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน

การ ระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารการเงิน การบริหารบัญชีการบริหาร พัสดุและสินทรัพย์

องค์ประกอบและภาระงาน ดังนี้

1. งานงบประมาณ
2. งานจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี
3. งานจัดตั้งและการของบประมาณประจำปี
4. งานเบิกจ่ายงบประมาณ
5. งานรายงานการใช้จ่ายเงินงบประมาณประจำปี
6. การตรวจสอบ ติดตาม และประเมินประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณ
7. การบริหารการเงิน การบริหารการบัญชี
8. การบริหารงานพัสดุ
9. ระบบทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

สรุป การบริหารงานนิเทศภายในด้านงานงบประมาณ หมายถึง การตรวจสอบ ติดตาม และประเมินประสิทธิภาพการบริหารงานงบประมาณ งานจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี งาน รายงานการใช้จ่ายเงินงบประมาณประจำปี

2.4 สภาพพื้นที่ที่ศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น หมายถึง หน่วยงานทางการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่ กำกับดูแล ประสานสถานศึกษาระดับประถมศึกษา แบ่งออกเป็น 5 เขตพื้นที่การศึกษา ได้แก่(สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558, หน้า 64-68)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ของอำเภอ เมืองขอนแก่น อำเภอพระยืน และอำเภอบ้านฝาง มีโรงเรียนทั้งหมด 162 โรงเรียน ได้ขับเคลื่อน นโยบายสู่การปฏิบัติ ตามกลยุทธ์ จุดเน้น ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในการ บริหารจัดการศึกษาและพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมุ่งสู่เป้าหมาย คือ การพัฒนาให้นักเรียนได้รับ โอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพตามศักยภาพอย่างเท่าเทียมกัน ตามกลยุทธ์ที่ 1 พัฒนา คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับตามหลักสูตร ในการเรียนรู้โดยมีแผนการติดตามประเมินผล อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง สร้างความรู้ ความเข้าใจลงสู่การปฏิบัติ มีการกำกับติดตามรายงานผล เป็นระยะ ๆ สร้างกระแสไปสู่ความสำเร็จ และมีการติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการศึกษา ของสถานศึกษากับองค์กรบุคคลอย่างมีส่วนร่วม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ของอำเภอบ้านฝาง รับผิดชอบการจัดการศึกษาใน 6 เขตอำเภอ คือ อำเภอบ้านฝาง อำเภอบ้านแฮด อำเภอชนบท อำเภอฆ้องชัย อำเภอโคกโพธิ์ไชย และอำเภอเปือยน้อย มีโรงเรียนทั้งหมด 210โรงเรียน มีวิสัยทัศน์ว่า ภายในปี 2558 เป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ ผู้เรียนมีคุณภาพและมาตรฐาน พร้อมก้าวสู่ประชาคมอาเซียนโดยมีค่านิยม (Values) ว่าบริการด้วยรอยยิ้ม พร้อมทีมงานที่เข้มแข็ง ด้วยแรงศรัทธาในหน้าที่ มีความรับผิดชอบและมุ่งมั่น โดยได้นำนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ 5

นโยบายทั่วไป ข้อที่ 2 การนำแนวทางการพัฒนา เพื่อเป็นการส่งเสริมสามารถพัฒนาและการยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 เป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 6 สำนักงานตั้งอยู่ที่ถนนเมืองพล-ชัยภูมิ ตำบลลอมคอม อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น รับผิดชอบการจัดการศึกษาใน 5 เขตอำเภอ โรงเรียนในสังกัดทั้งหมด 193 โรงเรียน ประกอบด้วย อำเภอพล 56 โรงเรียน อำเภอหนองสองห้อง 68 โรงเรียน อำเภอแวงน้อย 28 โรงเรียน อำเภอแวงใหญ่ 23 โรงเรียน และอำเภอโนนศิลา 18 โรงเรียน โดยมีวิสัยทัศน์ว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 เป็นหน่วยงานหลักในการส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษามีความเข้มแข็ง ภายใต้การบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ยึดหลักธรรมาภิบาล โดยการพัฒนาบุคลากร ส่งเสริมการมีส่วนร่วม ยกระดับคุณภาพการให้บริการ สร้างและพัฒนาเครือข่าย พัฒนาคุณภาพผู้เรียนสู่ประชาคมอาเซียนและมีค่านิยมมุ่งสู่ความเป็นที่หนึ่ง “มีความยุติธรรม นำความรอบรู้ มุ่งสู่ผลสัมฤทธิ์มีจิตบริการ ทำงานเป็นทีม”

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 เป็นหน่วยงานทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่กำกับดูแล ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 รับผิดชอบการจัดการศึกษาใน 5 เขตอำเภอ โรงเรียนในสังกัดทั้งหมด 181โรงเรียน ประกอบด้วย อำเภอน้ำพอง 68 โรงเรียน อำเภออุบลรัตน์ 27 โรงเรียน อำเภอกระนวน 38 โรงเรียน อำเภอเขาสวนกวาง 34 โรงเรียน และอำเภอซำสูง 14 โรงเรียนโดยมีวิสัยทัศน์ว่าภายในปี 2560 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 เป็นผู้นำจัดการศึกษาที่ได้มาตรฐาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 5 เป็นหน่วยงานทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่กำกับดูแล ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 รับผิดชอบการจัดการศึกษาใน 7เขตอำเภอ โรงเรียนในสังกัดทั้งหมด 260 โรงเรียน ประกอบด้วย อำเภอชุมแพ 60 โรงเรียน อำเภอภูเวียง 55 โรงเรียนอำเภอหนองเรือ63 โรงเรียน อำเภอเวียงเก่า 5 โรงเรียน อำเภอภูผาม่าน 15 โรงเรียน อำเภอหนองนาคำ 15 โรงเรียน และอำเภอสีชมพู 47 โรงเรียน มีวิสัยทัศน์(Vision)ว่าภายในปี 2560 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 เป็นองค์กรต้นแบบของประเทศในการบริหารจัดการศึกษา และมีค่านิยมว่า สามัคคี มีคุณธรรม นำสมัย ใส่ใจบริการ บริหารเป็นเลิศมีการมุ่งเน้นการพัฒนาการศึกษา

สรุป สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ทั้ง 5 เขต เห็นความสำคัญและความจำเป็นของปัญหาการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษา ตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดให้หน่วยงานทางการศึกษานำกลยุทธ์ทั้ง 4 ไปเป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานให้เกิดผลผลิตและผลลัพธ์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ตาม ดังนี้ กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกระดับและมาตรฐานทุกระดับตามหลักสูตร กลยุทธ์ที่ 2 ขยายโอกาสเข้าถึงการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีศักยภาพและคุณภาพ กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาคูและบุคลากรทางการศึกษา และกลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาระบบการบริหารจัดการ ทั้ง 4 กลยุทธ์เกี่ยวข้อง

โดยตรงกับการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาครูและผู้เรียนให้มีคุณภาพ เพื่อการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง อีกทั้งเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น ทั้ง 5 เขต ต่อไปเป็นต้น

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

อรรถพล ปิ่นม่น (2550) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยภาพรวม พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน 2) ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3) ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ โดยรวมพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทุกด้าน

โกสิน กันทา (2550) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินการนิเทศ 100 % ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่า ระดับการดำเนินการนิเทศ 100 % ในโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ปี 2546 พบว่า ด้านการนิเทศอย่างทั่วถึง ข้าราชการทั้ง 3 ขนาดเห็นว่าการดำเนินการนิเทศ 100 % โรงเรียนประถมศึกษา โดยเฉลี่ยมีการดำเนินการอยู่ในระดับมากด้านการนิเทศอย่างต่อเนื่อง ข้าราชการครูโดยรวม ของโรงเรียน ทั้ง 3 ขนาดเห็นว่าการดำเนินการนิเทศ 100 % โรงเรียนประถมศึกษา โดยเฉลี่ยมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ผลการศึกษาระดับการดำเนินการนิเทศ 100 % โรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ปี การศึกษา 2546 โดยรวม ทุกด้านเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบดำเนินการนิเทศ 100 % ในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกัน พบว่า ด้านการนิเทศอย่างทั่วถึง ไม่แตกต่างกันด้านการนิเทศอย่างต่อเนื่อง และด้านการนิเทศอย่างมีคุณภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านงานบริหารงบประมาณ ไม่แตกต่างกันเพื่อเปรียบเทียบระดับการดำเนินการนิเทศ 100 % ในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ปี การศึกษา 2546 พบว่า ระดับการดำเนินการนิเทศ 100 % ทั้งโดยรวมด้านการนิเทศอย่างมีคุณภาพมีการดำเนินการนิเทศ 100 % แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

พนมชัย นันทะศรี (2550) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต

3 พบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมในกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูโดยภาพรวมและรายชั้นตอน อยู่ในระดับปานกลาง 2) ประสิทธิภาพการสอนของครูตามความคิดเห็นของครูโดยภาพรวมและรายชั้นตอนอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีอยู่ในระดับปานกลาง 3) การมีส่วนร่วมในกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพการสอนของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

สุระชัย รอดเจริญ (2550) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพและแนวทางในการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารการนิเทศภายในอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า 1) ด้านการวางแผนการนิเทศภายใน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายใน โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย 3) ด้านการประเมินผลการนิเทศภายใน

ไกรสวัสดิ์ แก้วคำหาญ (2550) ศึกษาการดำเนินการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน และศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพและขนาดโรงเรียน ต่อการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน พบว่าระดับการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการวิเคราะห์ จุดเด่น จุดด้อยเพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนา ด้านการลงมือปฏิบัติ ด้านการหาแนวทางเลือกเพื่อพัฒนา ด้านการประเมินความต้องการ จำเป็นในการพัฒนาอยู่ในระดับมาก ยกเว้น การติดตามประเมินผลและปรับปรุงแก้ไขที่โรงเรียนขนาดเล็ก มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพและขนาดโรงเรียน ต่อระดับการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ทั้งโดยรวมและรายด้าน แต่เมื่อเปรียบเทียบสถานภาพพบว่า ด้านงบประมาณ ไม่แตกต่างกันด้านการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนา และด้านการลงมือปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อเปรียบเทียบขนาดโรงเรียน พบว่าโดยรวม ด้านการลงมือปฏิบัติและด้านการติดตามผลตามประเมินผลและปรับปรุงแก้ไข แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านที่เหลือไม่แตกต่างกันข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารและครูผู้สอน คือ ควรเปิดโอกาสให้บุคลากรภายในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศภายใน ควรดำเนินการนิเทศภายในองค์กร และโปร่งใส ให้ความยุติธรรมกับคณะครูทุกอย่างเท่าเทียมกัน ควรมีการประชุมเพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ในการนิเทศภายในและกำหนดตารางการนิเทศอย่างชัดเจน และควรสรุปผลการนิเทศและแจ้งให้ครูทราบ เพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาตนเอง

สมพร แสนแสง (2551) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 พบว่า 1) สภาพการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาประถมศึกษา ทั้ง 4 ด้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านสภาพปัจจุบันและปัญหา และความต้องการและด้านการวางแผนการนิเทศภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในสถานศึกษาและด้านการประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง 2) ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินการนิเทศ

ภายในสถานศึกษาอยู่ในสถานศึกษาประถมศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียนระหว่างโรงเรียนที่มีขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ทั้งในรายด้านและภาพรวมมีสภาพการดำเนินงานการนิเทศภายในสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3) ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาประถมศึกษา จำแนกตามสภาพของบุคลากรในโรงเรียนระหว่างผู้บริหารโรงเรียน ครูวิชาการโรงเรียนและครูผู้สอนทั้งในรายด้านและภาพรวมมีสภาพการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 4) การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานการนิเทศภายในสถานศึกษาประถมศึกษาในด้านสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ปัญหาที่พบได้แก่ ขาดแคลนบุคลากร ขาดงบประมาณในการผลิตสื่อ ขาดอุปกรณ์ ขาดเอกสาร สื่อมีน้อยไม่เพียงพอ ครูไม่มีเวลาเพราะครูต้องสอนทุกวิชาและเป็นครูประจำชั้นเรียนด้วย สำหรับด้านการวางแผนการนิเทศภายในสถานศึกษาประถมศึกษา ปัญหาที่พบ ได้แก่ การนิเทศไม่ตรงตามปฏิทิน ครูมีภารกิจกรรมมาก วางแผนไว้แต่ไม่ปฏิบัติตามแผนส่วนด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในสถานศึกษาปัญหาที่พบ ได้แก่ ขาดการติดตามผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ ดำเนินการไม่ตรงตามปฏิทินปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ ครูไม่มีเวลาขาดเครื่องมือในการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนได้แก่ ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องไม่นำผลการประเมินมาปรับปรุงในการนิเทศ

วิสูตร ม่วงหวาน (2551) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาสภาพและปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 พบว่า ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2) ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 พบว่า ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย 3) ข้าราชการครูที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งโดยภาพรวม และเป็นรายด้านทุกด้าน 4) ข้าราชการครูที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า (1)ด้านการพัฒนาหลักสูตร (2)ด้านบุคลากร (3)ด้านสื่อการเรียนการสอนและบริการ (4)และด้านการวัดผลและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วน(5)ด้านการจัดการเรียนการสอน และ(6)ด้านความสัมพันธ์กับชุมชนไม่แตกต่างกัน

รัชณี ลากรัตนทอง (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนบ้านฝาง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนบ้านฝาง จังหวัดเชียงใหม่ และข้อเสนอแนะ โดยขอบเขตด้านประชากรที่เป็นผู้บริหารและครูผู้สอนภายในโรงเรียนบ้านฝาง จังหวัดเชียงใหม่ และขอบเขตด้านเนื้อหา 1) การประชุมก่อนเปิดภาคเรียน 2) การประชุมเชิงปฏิบัติการ 3) การเยี่ยมนิเทศชั้นเรียน 4) การสังเกตการสอน และ5) การให้คำปรึกษาแนะนำ

อัมพรกัญญ์ บัวครอง (2553) ได้ศึกษาเรื่องการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนแกนนำการจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเฉพาะด้านงบประมาณ

สุนันทา สบายวรรณ (2555) ได้ศึกษาเรื่องการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาการดำเนินงานการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็น ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี และเพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี จำแนกตาม ประสบการณ์ในการสอน ขนาดของโรงเรียน และ เขตพื้นที่การศึกษา โดยมีกรอบแนวคิด 1) ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครู โดยตรง 2) ด้านการพัฒนาทางวิชาชีพ 3) ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม 4) ด้านการพัฒนาหลักสูตร และ 5) ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน

กฤษชกร ศรีถาวร (2555) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารการนิเทศภายในของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 รวบรวมด้าน และรายชื่ออยู่ในระดับมาก ตามกรอบแนวคิดของ ชาร์ มิณศรี ใน 1) ด้านการช่วยเหลือครูทางการสอน 2) ด้านการช่วยเหลือครูทางส่วนตัว และ 3) ด้านการสร้างขวัญกำลังใจของครู เมื่อเปรียบเทียบผู้บริหารโรงเรียนมีการปฏิบัติการนิเทศภายในตามความคิดเห็นของครูที่มีเพศต่างกัน โดยรวม รายด้าน และรายชื่อไม่แตกต่างกัน ครูที่สอนในระดับชั้นต่างกันและประสบการณ์สอนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียน โดยรวม นายด้านและรายชื่อส่วนใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.01

อาหามะ ตือเร๊ะ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลาเขต 2 ผลการวิจัยพบว่าระดับการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลาเขต 2 พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ตามแนวทางของแฮร์ริส ได้แก่ 1) ด้านตัวครู 2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3) ด้านการพัฒนาหลักสูตร 4) ด้านสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และ 5) ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงานในสถานศึกษา และเมื่อเปรียบเทียบการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลาเขต 2 พบว่า ตัวแปรประสบการณ์การเป็นผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ส่วนขนาดของสถานศึกษาแตกต่างกัน

ธัญญาภรณ์ ม่วงอ่อน (2556) ได้ศึกษาเรื่องการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่าระดับการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ อยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ 1) ด้านการกำหนดผู้รับผิดชอบ และภารกิจงานนิเทศ 2) ด้านการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการวางแผนการนิเทศ 3) ด้านการวางแผนการนิเทศ 4) ด้านการดำเนินการนิเทศ และ 5) ด้านการประเมินผลการนิเทศและรายงานผล เมื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับการนิเทศภายในสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพ พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทุกด้าน โดยครูผู้สอนเห็นว่าสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีการนิเทศภายในมากกว่าความคิดเห็นของผู้บริหาร และเมื่อเปรียบเทียบระดับการนิเทศภายในสถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

วารุณีย์ วงศ์สีชา (2557) ได้ศึกษาเรื่องกรณีศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า กรณีศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า ภาพรวมและรายด้านผู้บริหารสถานศึกษามีกรณีศึกษาภายในโรงเรียนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ 1) ด้านการจัดการเรียนการสอน รองลงมา ได้แก่ 2) ด้านการพัฒนาหลักสูตร 3) ด้านการวัดผลประเมินผล 4) ด้านการพัฒนาบุคลากรทางการสอน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ 5) ด้านสื่อการเรียนการสอน เมื่อเปรียบเทียบกรณีศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สกลนคร เขต 3 พบว่า ส่วนมากมีประสบการณ์การทำงานตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป คิดเป็น ร้อยละ 62.50 และมีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.50 ผลกรณีศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 3 พบว่า ภาพรวมมีการนิเทศภายในโรงเรียน อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามประสบการณ์การทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีประสบการณ์ การทำงานน้อยกว่า 10 ปี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สกลนคร เขต 3 พบว่า ภาพรวมมีการนิเทศภายในโรงเรียน อยู่ในระดับมากไม่แตกต่างกัน

นายาณี ยาเล (2557) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสุวารี-สามัคคีอำเภอเรือเสาะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสุวารี-สามัคคี อำเภอเรือเสาะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก รวมถึงผลการเปรียบเทียบการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสุวารี-สามัคคีอำเภอเรือเสาะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1 จำแนกตามเพศ และประสบการณ์การทำงานพบว่า ภาพรวมไม่แตกต่างกันและการประมวลผลหารวมถึงข้อเสนอแนะในการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสุวารี-สามัคคีอำเภอเรือเสาะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1 พบว่ามีปัญหาดังนี้คือ 1) ด้านกระบวนการนิเทศภายใน 2) ด้านการพัฒนาบุคลากร 3) ด้านการพัฒนาหลักสูตร 4) ด้านกระบวนการเรียนการสอน 5) ด้านสื่อการเรียน 6) ด้านการวิจัยในชั้นเรียน และ 7) ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

ชวันธร รุ่งรัตน์ (2558) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการนิเทศภายในสถานศึกษา อำเภอไพศาลี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนในสถานศึกษาในสถานศึกษาอำเภอไพศาลี มีการปฏิบัติกรณีศึกษาอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจาก สูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ 1) ด้านการวางแผนกรณีศึกษา 2) รองลงมาได้แก่ ด้านการประเมินผลกรณีศึกษา 3) ด้านการให้ความรู้ก่อนดำเนินการกรณีศึกษา 4) ด้านการสร้างขวัญกำลังใจ 5) และด้านการปฏิบัติงานกรณีศึกษา

ชญากาญจน์ ศรีเนตร (2558) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบกรณีศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันกรณีศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการสำรวจความต้องการและความจำเป็น (2) ด้านการวางแผนการนิเทศ (3) ด้านการดำเนินการนิเทศ (4) ด้านการประเมินและรายงานผลการนิเทศ และ (5) ด้านการขยายผล ยกย่อง และเชิดชูเกียรติ และค่าดัชนีความสอดคล้องของรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 เท่ากับ 1.00 สามารถนำไปใช้ได้ทุกข้อ 3) ผลการประเมินรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่า มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อให้การวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยจึงดำเนินการตามกระบวนการวิจัยและขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

- 3.1 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
- 3.2 ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีระบบ ระเบียบ ผู้วิจัยจึงกำหนดรายละเอียดการดำเนินการวิจัยไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 จัดเตรียมโครงการวิจัย เป็นการศึกษาปัญหา นิยามปัญหา ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงานการวิจัย เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือ ทดสอบ ปรับปรุง และแก้ไขข้อบกพร่องของเครื่องมือ แล้วนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง แล้วจึงนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาตรวจสอบความถูกต้องก่อนทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ และแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย ผู้วิจัยรวบรวมผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ จัดทำเป็นรายงานฉบับสมบูรณ์

3.2 ระเบียบวิธีวิจัย

3.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ได้แก่ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในจังหวัดขอนแก่น จำนวน 1,006 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยใช้ตารางสำเร็จรูปของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ในการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Sample size) จำนวน 285 โรงเรียน แบ่งเป็นผู้บริหารจำนวน 285 คนและครูผู้สอน จำนวน 285 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified

random sampling) โดยกำหนดสัดส่วนตามขนาดของสถานศึกษา ดังตารางที่ 3.1 (พระครูปลัดธรรมจริยวัฒน์และวิโรจน์ สารรัตน์, 2558, หน้า 59)

ตารางที่ 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

สถานภาพ	ประชากร				กลุ่มตัวอย่าง			
	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	รวม	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	รวม
ผู้บริหาร	668	323	15	1,006	189	92	4	285
ครูผู้สอน	668	323	15	1,006	189	92	4	285
รวม	1,336	646	30	2,012	378	184	8	570

ที่มา: ข้อมูล 10 มิถุนายน 2559 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งจัดสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากทฤษฎี แนวคิด เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยข้อคำถามครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและแบ่งคำถามออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน และขนาดของสถานศึกษา ได้แก่ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเกิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ โดยกำหนดค่า ดังนี้ (พระครูปลัดธรรมจริยวัฒน์ และวิโรจน์ สารรัตน์, 2558, หน้า 106)

5	หมายถึง	ปฏิบัติในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	ปฏิบัติในระดับมาก
3	หมายถึง	ปฏิบัติในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	ปฏิบัติในระดับน้อย
1	หมายถึง	ปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

3.2.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาค้นคว้าจากตำรา วารสาร บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น

2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

3. จัดทำเครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถามแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบเพื่อปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะให้มีความเหมาะสมถูกต้อง

4. นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของโครงสร้างและเนื้อหา (Construct and Content Validity) ถูกต้องตามหลักวิชาการและในด้านภาษาที่ใช้ (wording) เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหา และสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (สุวิมล ติรภานันท์, 2549, หน้า 137) ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ประกอบด้วย

1. ดร. วิลัยพรรณ เสรีวัฒน์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสงเปือยฮ่องเต้อุทิศ ๑ วิทยาลัยการศึกษาศรีอยุธยาบุรีพันธิต (ปร.ด) สาขา การบริหารการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา

2. ดร. กิตติกาญจน์ ปฏิพันธ์ ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยการศึกษาศรีอยุธยาบุรีพันธิต (ปร.ด) สาขา การบริหารการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย

3. ดร. ศุภกานต์ ประเสริฐรัตน์ ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ วิทยาลัยการศึกษาศรีอยุธยาบุรีพันธิต (ปร.ด) สาขา การบริหารการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

5. นำแบบสอบถามมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence = IOC) ของแบบสอบถาม โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป จากข้อคำถามทั้งหมด จำนวน 49 ข้อ ซึ่งข้อคำถามที่ใช้ได้มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.50-1.00

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับแก้และเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อประเมินความเหมาะสมและถูกต้อง

7. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างซึ่งมีลักษณะพื้นที่ ปัญหาและข้อขัดข้องต่าง ๆ ตลอดจนความเป็นอยู่ใกล้เคียงกับประชากรที่จะศึกษา คือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 30 คน

8. ตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามในส่วนที่ 2 โดยหาค่าความสอดคล้องโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.96 (พระครูปลัดธรรมจริยวัฒน์ และวิโรจน์ สารรัตน์, 2558, หน้า 79-80)

9. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อประเมินความเหมาะสมและนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำเสนอขอหนังสือในการทำวิทยานิพนธ์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน เพื่อขออนุญาตจากผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้

2. หลังจากได้รับอนุญาตแล้วส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างตามโรงเรียน

3. เก็บแบบสอบถามตรวจสอบความสมบูรณ์และลงรหัสแบบสอบถามโดยเรียงจากเลขที่น้อยไปหาเลขที่มาก

4. เตรียมแบบสอบถามที่เรียงเลขไว้วิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.2.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล

1. หลังจากที่ได้รับแบบสอบถามการบริหารงานนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกลับคืนและตรวจสอบความสมบูรณ์แล้ว

2. นำแบบสอบถามตอนที่ 1 และ 2 ที่มีความสมบูรณ์ของการตอบแล้วลงรหัสตามแบบการลงรหัส เฉพาะตอนที่ 1 แจกแจงความถี่และคำนวณค่าร้อยละ

3. นำคะแนนไปคำนวณหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และกำหนดเกณฑ์ในการแปลผลค่าเฉลี่ยของคะแนนระดับการบริหารงานนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น โดยใช้เกณฑ์การแปลผล ดังนี้ (พระครูปลัดธรรมจริยวัฒน์ และวิโรจน์ สารรัตน์, 2558, 106)

4.51-5.00	หมายถึง	ปฏิบัติในระดับมากที่สุด
3.51-4.50	หมายถึง	ปฏิบัติในระดับมาก
2.51-3.50	หมายถึง	ปฏิบัติในระดับปานกลาง
1.51-2.50	หมายถึง	ปฏิบัติในระดับน้อย
1.00-1.50	หมายถึง	ปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

3.2.6 สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่

1.1 ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach alpha coefficient)

1.2 หาดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of item objective congruence)

2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

2.1 ค่าความถี่ (Frequency)

2.2 ค่าร้อยละ (Percentage)

2.3 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.4 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่

3.1 สถิติเพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม ใช้ค่า t-test (Independent sample)

3.2 สถิติเพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่าสองกลุ่ม ใช้ค่า F-test (One – way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่าง จะนำมาทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe´)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยตั้งวัตถุประสงค์ไว้ 2 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานนิเทศภายใน ในงาน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานงบประมาณ และด้านการบริหารงานทั่วไป ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานนิเทศภายในงาน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานงบประมาณ และด้านการบริหารงานทั่วไป ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น จำแนกตามสถานภาพ และขนาดของสถานศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างได้แก่ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น จำนวน 285 โรงเรียน

ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม จากนั้นนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาดำเนินการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อคำนวณหาค่าสถิติสำหรับตอบวัตถุประสงค์ และสมมติฐานการวิจัยให้ครบถ้วนตามที่ตั้งไว้ มีลำดับขั้นตอนดังนี้

- 4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันในการแปลความหมายข้อมูล จึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ t (t-distribution)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ F (F-distribution)
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ผลโดยรวมกำลังสอง (Sum of Square)

MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลรวมกำลังสอง (Mean Square)
Sig	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Significances)
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
**	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สถานภาพและขนาดของสถานศึกษา ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเกี่ยวกับการบริหารงานนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย ใช้การทดสอบค่าที(t-test) และการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA)

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.3.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ที่ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 285 โรงเรียน แบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 285 คนและครูผู้สอน 285 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 520 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.22 จากแบบสอบถามทั้งหมดที่ส่งไป ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ แสดงสถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย ปรากฏดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 แสดงค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม	ความถี่	ร้อยละ
1. สถานภาพ		
ผู้บริหารสถานศึกษา	270	51.90
ครูผู้สอน	250	48.10
รวม	520	100
2. ขนาดของสถานศึกษา		
ขนาดเล็ก	342	65.80
ขนาดกลาง	174	33.50
ขนาดใหญ่	4	8
รวม	520	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามในสถานศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 520 คน เมื่อจำแนกตามสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารสถานศึกษามากกว่าครูผู้สอน โดยเป็นผู้บริหารสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 51.90 และเป็นครูผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 48.10 และเมื่อจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากอยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็ก คิดเป็นร้อยละ 65.80 รองลงมาอยู่ในสถานศึกษาขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ 33.50 และน้อยที่สุดอยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 8

4.3.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการบริหารงานนิเทศภายในของสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวม

ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานนิเทศภายใน ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวม ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานนิเทศภายในของสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวม

ด้านที่	การบริหารงานนิเทศภายในโดยภาพรวม	ระดับความคิดเห็น		
		($\bar{X}$)	(S.D.)	แปลผล
1	ด้านงานวิชาการ	4.81	0.49	มาก
2	ด้านงานบุคคล	3.83	0.80	มาก
3	ด้านงานงบประมาณ	3.37	1.16	มาก
4	ด้านงานทั่วไป	3.14	1.56	มาก
	รวม	3.79	1.00	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารงานนิเทศภายในของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.79) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ ด้านงานวิชาการ ($\bar{X}$ = 4.81) รองลงมาได้แก่ ด้านงานบุคคล ($\bar{X}$ = 3.83) ด้านงานงบประมาณ ($\bar{X}$ = 3.37) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านงานทั่วไป ($\bar{X}$ = 3.14)

4.3.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการบริหารงานนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานวิชาการ

ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานนิเทศภายใน ด้านงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย ดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น เกี่ยวกับการบริหารงานนิเทศภายในด้านงานวิชาการ

ข้อที่	การบริหารงานนิเทศภายใน ด้านงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น			
		$\bar{X}$	(S.D.)	ลำดับ	แปลผล
1	ผู้บริหารมีการจัดทำแผนการใช้หลักสูตรสถานศึกษา	4.85	0.61	1	มาก
2	ผู้บริหารมีการประชุมวางแผนร่วมกันระหว่างผู้บริหารกับคณะครูในการจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามหลักสูตร	4.75	0.69	10	มาก
3	ผู้บริหารปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น	4.77	0.72	8	มาก
4	ผู้บริหารมีการจัดหาเอกสารประกอบหลักสูตร เช่น คู่มือครู หนังสือเรียนอย่างเพียงพอ	4.76	0.46	9	มาก
5	สถานศึกษาอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับอุปกรณ์ในการพัฒนาหลักสูตร	4.80	0.68	5	มาก
6	ผู้บริหารพัฒนาเทคนิคและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร	4.85	0.46	1	มาก
7	ผู้บริหารให้ครูจัดทำกำหนดการสอนและแผนการจัดการเรียนรู้	4.78	0.64	7	มาก
8	ผู้บริหารมีการกำกับติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร	4.78	0.46	7	มาก
9	ผู้บริหารนำผลประเมินการใช้หลักสูตรมาปรับปรุงและพัฒนาอยู่เสมอ	4.82	0.68	3	มาก

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ข้อที่	การบริหารงานนิเทศภายใน ด้านงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น			
		($\bar{X}$)	(S.D.)	ลำดับ	แปลผล
10	ผู้บริหารจัดทำแผนเร่งรัดคุณภาพการศึกษาเป็นรายชั้น รายกลุ่มสาระการเรียนรู้	4.85	0.68	1	มาก
11	ผู้บริหารจัดทำบันทึกการสอน/แผนการจัดการเรียนรู้เพิ่มเติมเวลา ตลอดทั้งปี	4.85	0.59	1	มาก
12	การจัดการสอนซ่อมเสริมนักเรียน	4.82	0.46	3	มาก
13	การจัดการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐานหลักสูตร	4.83	0.48	2	มาก
14	การกำกับ ติดตามการมาเรียนของนักเรียน	4.82	0.56	3	มาก
15	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน	4.83	0.52	2	มาก
16	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูนำสื่อการเรียนมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.82	0.59	3	มาก
17	มีระบบข้อมูลสารสนเทศที่เป็นปัจจุบัน	4.81	0.61	4	มาก
18	การจัดทำรายงานสรุปผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษาในรอบปี	4.79	0.67	6	มาก
19	การใช้เครื่องมือวัดผลอย่างหลากหลายในการประเมินคุณภาพนักเรียน	4.85	0.48	1	มาก
20	นำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	4.82	0.57	3	มาก
รวม		4.81	0.49		มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารโดยใช้การนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.81$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ ผู้บริหารมีการจัดทำแผนการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X}=4.85$) ผู้บริหารพัฒนาเทคนิคและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ($\bar{X}=4.85$) ผู้บริหารจัดทำแผนเร่งรัดคุณภาพการศึกษาเป็นรายชั้น รายกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.85$) ผู้บริหารจัดทำบันทึกการสอน/แผนการจัดการเรียนรู้เพิ่มเติมเวลา ตลอดทั้งปี ($\bar{X}=4.85$) การใช้เครื่องมือวัดผลอย่างหลากหลายในการประเมินคุณภาพนักเรียน ($\bar{X}=4.85$) รองลงมาได้แก่ ผู้บริหารมีการจัดผู้บริหารส่งเสริมให้ครูใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน ($\bar{X}=4.83$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารมีการประชุมวางแผนร่วมกันระหว่างผู้บริหารกับคณะครูในการจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามหลักสูตร ($\bar{X}=4.76$)

4.3.4 ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารงานนิเทศภายในของสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานวิชาการ จำแนกตามสถานภาพ

ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารงานนิเทศภายในของสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานวิชาการ จำแนกตามสถานภาพ โดยใช้วิธีทดสอบค่าที (t-test) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการบริหารงานนิเทศภายในของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานวิชาการ จำแนกตามสถานภาพ

การบริหารงานนิเทศภายใน	ผู้บริหารสถานศึกษา			ครูผู้สอน			t	Sig
	N	$\bar{X}$	S.D.	n	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านงานวิชาการ	270	4.91	0.15	250	4.70	0.40	5.18**	0.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีการปฏิบัติต่อการบริหารงานนิเทศภายในของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานวิชาการ จำแนกตามสถานภาพ แตกต่างกัน

4.3.5 ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารงานนิเทศภายในของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานวิชาการ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารงานนิเทศภายในของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานวิชาการ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา จำแนกเป็น 3 ขนาด คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยวิธีการทดสอบค่าเอฟ (F-test) จากตารางวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ด้านงานวิชาการ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแปรปรวนของระดับการบริหารงานนิเทศภายในของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานวิชาการ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

	ค่าเฉลี่ยตามขนาดของสถานศึกษา			แหล่ง	SS	df	MS	F	Sig
	ขนาด	ขนาด	ขนาด	ความแปรปรวน					
ด้านงานวิชาการ	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	ระหว่างกลุ่มภายในกลุ่ม	14.04	2	7.02	32.91**	0.00
	4.50	4.58	4.93	รวม	110.30	517	0.21		
					124.34	519			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่อยู่ในขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีการปฏิบัติต่อการบริหารงานนิเทศภายในของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานวิชาการ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe' ดังตารางที่ 4.6

4.3.6 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบเป็นรายคู่ของระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารงานนิเทศภายในของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานวิชาการ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ด้วยวิธีการของ Scheffe'

ตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบเป็นรายคู่ ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารงานนิเทศภายในของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานวิชาการ โดยรวม จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ขนาดของสถานศึกษา	$\bar{X}$	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
ขนาดเล็ก	4.93	-	0.34*	0.43*
ขนาดกลาง	4.59	-	-	-
ขนาดใหญ่	4.50	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่อยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานนิเทศภายในของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 คู่ คือ สถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดใหญ่

4.3.7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานนิเทศภายในของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานบุคคล

ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานนิเทศภายในของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานบุคคล ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานนิเทศภายในของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานบุคคล

ข้อที่	การบริหารงานนิเทศภายใน ด้านงานบุคคล	ระดับความคิดเห็น			
		($\bar{X}$)	(S.D.)	ลำดับ	แปลผล
1	การจัดทำแผน/โครงการพัฒนาบุคลากรในด้านต่าง ๆ ตลอดทั้งปี	4.02	0.90	1	มาก
2	ผู้บริหารส่งเสริมบุคลากรทุกภาคส่วนในการกำหนดนโยบายเพื่อจัดทำแผนงาน/โครงการและการดำเนินงาน	3.90	0.92	2	มาก
3	ผู้บริหารจัดครูเข้าสอนหรือปฏิบัติงานโครงการตามความสามารถและความถนัด	3.88	0.86	3	มาก
4	การสรุปผลการพัฒนาบุคลากรในทุกปี	3.66	0.85	8	มาก
5	ผู้บริหารเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานแก่บุคลากร	3.70	0.87	6	มาก
6	การประชุมติดตามผลการดำเนินงาน	3.81	0.96	5	มาก
7	ผู้บริหารพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ทางวิชาการ การบริการและจัดการเรียนการสอน	3.67	0.88	7	มาก
8	การจัดอาคารสถานที่และบรรยากาศภายในสถานศึกษาที่เอื้อต่อการจัดการศึกษา	3.84	0.92	4	มาก
9	ผู้บริหารมีการวางแผนใช้บุคลากรให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ	3.88	0.95	3	มาก
10	การพัฒนาและส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมบุคลากร	3.88	0.95	3	มาก

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ข้อที่	การบริหารงานนิเทศภายใน ด้านงานบุคคล	ระดับความคิดเห็น			
		($\bar{X}$)	(S.D.)	ลำดับ	แปลผล
11	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูในการจัดการเรียนการสอนอย่างเต็มความสามารถ	3.88	0.95	3	มาก
12	การเสริมสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครู	3.88	0.95	3	มาก
13	พัฒนาการทำงานเป็นทีมแก่ครู	3.88	0.95	3	มาก
14	พัฒนาครูเกี่ยวกับความรู้ เทคนิคและวิธีสอนอยู่เสมอ	3.88	0.95	3	มาก
รวม		3.83	0.80		มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่า มีการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานบุคคลอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.83$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ การจัดทำแผน/โครงการพัฒนาบุคลากรในด้านต่าง ๆ ตลอดทั้งปี ($\bar{X}=4.02$) รองลงมาได้แก่ สถานศึกษาเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานแก่บุคลากร ($\bar{X}=4.37$) และข้อที่มีค่าน้อยที่สุดได้แก่ สถานศึกษาพัฒนาครูเกี่ยวกับความรู้ เทคนิคและวิธีสอนอยู่เสมอ ($\bar{X}=3.95$)

4.3.8 ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารงานนิเทศภายใน ของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานบุคคล จำแนกตามสถานภาพ

ผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ที่มีต่อการบริหารงานนิเทศภายใน ด้านงานบุคคล จำแนกตามสถานภาพ โดยใช้วิธีทดสอบค่าที (t-test) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบกรรบาย ดังตาราง ที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการบริหารงานนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานบุคคล จำแนกตามสถานภาพ

การบริหารโดยใช้การ นิเทศภายใน	ผู้บริหารสถานศึกษา			ครูผู้สอน			t	Sig
	n	$\bar{X}$	S.D.	n	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านงานบุคคล	270	4.04	0.70	250	3.60	0.84	6.43*	0.02

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีการปฏิบัติต่อการบริหารงานนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานบุคคล แตกต่างกัน

4.3.9 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่นที่มีต่อการบริหารงานนิเทศภายใน ด้านงานบุคคล จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์ในส่วนนี้ เพื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่นที่มีต่อการบริหารงานนิเทศภายใน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา จำแนกเป็น 3 ขนาด คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยวิธีการทดสอบค่าเอฟ (F-test) จากตารางวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ด้านงานบุคคล แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแปรปรวนระดับการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารงานนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานบุคคล จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ด้านงานบุคคล	ค่าเฉลี่ยตามขนาดของสถานศึกษา			แหล่ง	SS	df	MS	F	Sig
	ขนาด	ขนาด	ขนาด	ความแปรปรวน					
ด้านงานบุคคล	ระหว่าง			ระหว่าง	23.75	2	11.8	9.60**	0.00
	กลุ่ม			ภายใน	313.20	317	7		
				กลุ่ม			0.60		
	4.36	3.53	3.97	รวม	336.95	519			

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.9 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในขนาดสถานศึกษาต่างกันมีการปฏิบัติต่อการบริหารงานนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานบุคคล จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe' ดังตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ ระดับการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารงานนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานบุคคล จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ด้วยวิธีการของ Scheffe´

ขนาดของสถานศึกษา	$\bar{X}$	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		3.93	3.53	4.37
ขนาดเล็ก	3.93	-	0.44*	0.39*
ขนาดกลาง	3.53	-	-	0.84*
ขนาดใหญ่	4.37	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่อยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 3 คู่ คือ สถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดกลาง สถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ และสถานศึกษาขนาดกลางกับขนาดใหญ่

4.3.10 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานงบประมาณ

ผลการวิเคราะห์การปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ที่มีต่อการบริหารงานนิเทศภายใน ด้านงานงบประมาณ ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ดังตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหรงานนิเทศภายในของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานงบประมาณ

ข้อที่	การบริหารงานนิเทศภายใน ด้านงานงบประมาณ	ระดับความคิดเห็น			
		$\bar{X}$	(S.D.)	ลำดับ	แปลผล
1	การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล	3.53	1.13	1	มาก
2	การบริหารงานโปร่งใสตรวจสอบได้	3.41	1.34	6	มาก
3	การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณ	3.43	1.15	7	มาก
4	การจัดสรรงบประมาณในการนิเทศภายในโดยกระจายทรัพยากรให้แก่ทุกชั้นเรียน	3.29	1.26	4	มาก

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ข้อที่	การบริหารงานนิเทศภายใน ด้านงานงบประมาณ	ระดับความคิดเห็น			
		$\bar{X}$	(S.D.)	ลำดับ	แปลผล
5	มีงบประมาณในการนิเทศเพียงพอ	3.30	1.25	3	มาก
6	มีโครงการที่เกี่ยวกับการนิเทศภายใน	3.44	1.19	2	มาก
7	มีการจัดทำรายงานทางการเงินและงบประมาณ	3.26	1.22	5	มาก
รวม		3.37	1.16		มาก

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารโดยใช้การนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานงบประมาณอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.37$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ($\bar{X}=3.53$) รองลงมาได้แก่ มีโครงการที่เกี่ยวกับการนิเทศภายใน ($\bar{X}=3.44$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณ ($\bar{X}=3.26$)

4.3.11 ผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่นที่มีต่อการบริหารงานนิเทศภายใน ด้านงานงบประมาณ จำแนกตามสถานภาพ

ผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ที่มีต่อการบริหารงานนิเทศภายใน จำแนกตามสถานภาพ ด้านงานงบประมาณ โดยใช้วิธีทดสอบค่าที (t-test) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ดังตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่นที่มีต่อการบริหารงานนิเทศภายใน ด้านงานงบประมาณ จำแนกตามสถานภาพ

การบริหารงานนิเทศภายใน	ผู้บริหารสถานศึกษา			ครูผู้สอน			t	Sig
	n	$\bar{X}$	S.D.	n	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านงานงบประมาณ	270	4.48	0.33	250	4.34	0.31	4.75	0.55

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีการปฏิบัติต่อการบริหารงานนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานงบประมาณ ไม่แตกต่างกัน

4.3.12 ผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่นที่มีต่อการบริหารงานนิเทศภายใน ด้านงานงบประมาณ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์ในส่วนนี้ เพื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่นที่มีต่อการบริหารงานนิเทศภายใน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา จำแนกเป็น 3 ขนาด คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยวิธีการทดสอบค่าเอฟ (F-test) จากตารางวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ด้านระบบโทรคมนาคมสื่อสารข้อมูล แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย ดังตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแปรปรวนระดับการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารงานนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานงบประมาณ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ด้านงาน งบประมาณ	ค่าเฉลี่ยตามขนาด ของสถานศึกษา			แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
	ขนาด เล็ก	ขนาด กลาง	ขนาด ใหญ่	ระหว่างกลุ่ม	0.59	2	0.30	0.99	0.37
4.26	4.32	4.36	ภายในกลุ่ม	111.57	371	0.30			
			รวม	112.17	373				

จากตารางที่ 4.13 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในขนาดสถานศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานงบประมาณ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน

4.3.14 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานบริหารทั่วไป

ผลการวิเคราะห์การปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ที่มีต่อการบริหารงานนิเทศภายใน ด้านงานบริหารทั่วไป ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย ดังตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานนิเทศภายในของสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานบริหารทั่วไป

ข้อที่	การบริหารงานนิเทศภายใน ด้านงานทั่วไป	ระดับความคิดเห็น			
		($\bar{X}$)	(S.D.)	ลำดับ	แปลผล
1	จัดทำแผนผังบริเวณสถานศึกษาและการใช้ประโยชน์ พื้นที่ของสถานศึกษา	3.12	1.49	7	มาก
2	การวางแผนจัดสถานที่ทำงานและบ้านพักให้เพียงพอ กับครูและบุคลากร	3.13	1.54	6	มาก
3	มีการปรับภูมิทัศน์ให้สะอาด ร่มรื่น สวยงาม	3.11	1.53	8	มาก
4	มีการกำหนดระเบียบ กฎเกณฑ์การใช้อาคารสถานที่ ให้แน่นอนชัดเจน	3.15	1.69	5	มาก
5	มีการจัดรับ-ส่งโต้ตอบหนังสือราชการอย่างมีระบบ	3.22	1.70	1	มาก
6	มีการจัดเก็บเอกสารราชการอย่างเป็นระบบตาม ระเบียบงานสารบรรณ	3.16	1.69	4	มาก
7	มีระบบการเงินและพัสดุ	3.18	1.73	3	มาก
8	มีการพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงานและเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา	3.19	1.49	2	มาก
รวม		3.14	1.56		มาก

จากตารางที่ 4.14 พบว่า มีการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารงานนิเทศภายในของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานบริหารทั่วไปอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ มีการจัดรับ-ส่งโต้ตอบหนังสือราชการอย่างมีระบบ ($\bar{X}=3.22$) รองลงมาได้แก่ มีการพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงานและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{X}=3.19$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ มีการปรับภูมิทัศน์ให้สะอาด ร่มรื่น สวยงาม ($\bar{X}=3.11$)

4.3.15 ผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่นที่มีต่อการบริหารงานนิเทศภายใน ด้านงานบริหารทั่วไป จำแนกตามสถานภาพ

ผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ที่มีต่อการบริหารงานนิเทศภายใน จำแนกตามสถานภาพ ด้านงานบริหารทั่วไป โดยใช้วิธีทดสอบค่าที (t-test) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ดังตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่นที่มีต่อการบริหารงานนิเทศภายใน ด้านงานบริหารทั่วไป จำแนกตามสถานภาพ

การบริหารงานนิเทศภายใน	ผู้บริหารสถานศึกษา			ครูผู้สอน			t	Sig
	n	$\bar{X}$	S.D.	n	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านงานบริหารทั่วไป	270	4.54	0.50	250	4.35	0.49	4.37	0.06

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีการปฏิบัติต่อการบริหารงานนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานบริหารทั่วไป ไม่แตกต่างกัน

4.3.16 การเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่นที่มีต่อการบริหารงานนิเทศภายใน ด้านงานบริหารทั่วไป จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์ในส่วนนี้ เพื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่นที่มีต่อการบริหารงานนิเทศภายใน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา จำแนกเป็น 3 ขนาด คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยวิธีการทดสอบค่าเอฟ (F-test) จากตารางวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ด้านงานบริหารทั่วไป แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ดังตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแปรปรวนระดับการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารงานนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานบริหารทั่วไป จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ด้านงาน บริหารทั่วไป	ค่าเฉลี่ยตามขนาด ของสถานศึกษา			แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
	ขนาด	ขนาด	ขนาด	ระหว่างกลุ่ม	0.59	2	0.30	0.99	0.37
เล็ก	กลาง	ใหญ่	ภายในกลุ่ม	111.57	371	0.30			
4.26	4.32	4.36	รวม	112.17	373				

จากตารางที่ 4.16 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในขนาดสถานศึกษาต่างกันมีการปฏิบัติต่อการบริหารงานนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานบริหารทั่วไป จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่าไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษา ระดับการบริหารงานนิเทศภายในงาน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงาน บุคคล ด้านการบริหารงานงบประมาณ และด้านการบริหารงานทั่วไป ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น และ 2) เพื่อเปรียบเทียบการ บริหารงานนิเทศภายในงาน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้าน การบริหารงานงบประมาณ และด้านการบริหารงานทั่วไป ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น จำแนกตามสถานภาพและขนาดของ สถานศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น จำนวน 1,006 โรงเรียน และ ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 285 โรงเรียน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดย การสุ่มอย่างง่าย และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบ มาตรฐานส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของ ลิเคิร์ต (Likert) โดยมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสถิติที่ใช้ในการทดสอบ สมมติฐาน ได้แก่ การทดสอบที (t-test แบบ Independent Samples) และการวิเคราะห์ความ แปรปรวนทางเดียว (F-test แบบ One Way-ANOVA) และการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดย วิธีของเชฟเฟ (Scheffé) ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัยตามข้อค้นพบ (Fact-findings) ตาม แบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา จำนวน 520 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.22 ของแบบสอบถามทั้งหมด โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ซึ่งมีขั้นตอนการอภิปรายผลดังต่อไปนี้

- 5.1 สรุปผลการวิจัย
- 5.2 อภิปรายผลผลการวิจัย
- 5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยข้อมูลตาม รายละเอียดในแต่ละส่วนต่อไปนี้

5.1.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 285 โรงเรียน ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 520 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.22 แบ่งตามสถานภาพเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 270 คน คิดเป็นร้อยละ 51.10 ครูผู้สอน จำนวน 250 คน คิดเป็นร้อยละ 48.90 และแบ่งตามขนาดของสถานศึกษา เป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 344 คน คิดเป็นร้อยละ 66.80 ขนาดกลาง จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 32.40 และขนาดใหญ่ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 8

5.1.2 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวม

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีการปฏิบัติต่อการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.79$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้ง 4 ด้าน

โดยมีข้อสังเกตว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านงานวิชาการ ($\bar{X}=4.81$) รองลงมา คือ ด้านงานบุคคล ($\bar{X}=3.83$) ด้านงานงบประมาณ ($\bar{X}=3.37$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านงานบริหารทั่วไป ($\bar{X}=3.14$)

5.1.3 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานวิชาการ เปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

1. ระดับการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.81$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยมีข้อสังเกตว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ ผู้บริหารมีการจัดทำแผนการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X}=4.85$) ผู้บริหารพัฒนาเทคนิคและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ($\bar{X}=4.85$) ผู้บริหารจัดทำแผนเร่งรัดคุณภาพการศึกษาเป็นรายชั้น รายกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.85$) ผู้บริหารจัดทำบันทึกการสอน/แผนการจัดการเรียนรู้เต็มเวลาตลอดทั้งปี ($\bar{X}=4.85$) การใช้เครื่องมือวัดผลอย่างหลากหลายในการประเมินคุณภาพนักเรียน ($\bar{X}=4.85$) รองลงมาได้แก่ ผู้บริหารมีการจัดผู้บริหารส่งเสริมให้ครูใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน ($\bar{X}=4.83$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารมีการประชุมวางแผนร่วมกันระหว่างผู้บริหารกับคณะครูในการจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามหลักสูตร ($\bar{X}=4.76$)

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานวิชาการ จำแนกตามสถานภาพ พบว่า แตกต่างกัน

3. ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานวิชาการ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 คู่ คือ สถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดใหญ่

5.1.4 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานบุคคล จำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

1. ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.83$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยมีข้อสังเกตว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดทำแผน/โครงการพัฒนาบุคลากรในด้านต่าง ๆ ตลอดทั้งปี ($\bar{X}=4.02$) รองลงมาได้แก่ สถานศึกษาเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานแก่บุคลากร ($\bar{X}=4.37$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ สถานศึกษาพัฒนาครูเกี่ยวกับความรู้ เทคนิคและวิธีสอน อยู่เสมอ ($\bar{X}=3.95$)

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับมีการปฏิบัติการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานบุคคล จำแนกตามสถานภาพ พบว่า แตกต่างกัน

3. ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานบุคคล จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 3 คู่ คือ สถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดกลาง สถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ และสถานศึกษาขนาดกลางกับขนาดใหญ่

5.1.5 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานงบประมาณ และเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

1. ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.37$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยมีข้อสังเกตว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ($\bar{X}=4.40$) รองลงมาได้แก่ มีโครงการที่เกี่ยวกับงานนิเทศภายใน ($\bar{X}=4.30$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณ ($\bar{X}=4.17$)

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานงบประมาณ จำแนกตามสถานภาพ พบว่า ไม่แตกต่างกัน

3. ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานงบประมาณ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่าไม่แตกต่างกัน

5.1.6 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานทั่วไปและเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

1. ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานบริหารทั่วไป โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยมีข้อสังเกตว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการจัดรับ-ส่งโต้ตอบหนังสือราชการอย่างมีระบบ ($\bar{X}=4.40$) รองลงมาได้แก่ มีการพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงานและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{X}=4.33$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ มีการปรับภูมิทัศน์ให้สะอาด ร่มรื่น สวยงาม ($\bar{X}=4.17$)

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานบริหารทั่วไป จำแนกตามสถานภาพ พบว่า ไม่แตกต่างกัน

3. ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานบริหารทั่วไป จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่าไม่แตกต่างกัน

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้อภิปรายผลจากการศึกษาตามกรอบแนวคิดในการวิจัยโดยมีรายละเอียด ดังนี้

5.2.1 ระดับการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวม

การบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น มีการปฏิบัติงานสอนตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและเห็นความสำคัญในการนำหลักการบริหารงานนิเทศภายในไปบูรณาการใช้ในการดำเนินงานจัดการศึกษา และยังคงพบว่า ด้านวิชาการเป็นด้านที่มีการบริหารงานนิเทศภายในสูงที่สุด (พิจารณาจากตารางที่ 4.2) กล่าวคือ สถานศึกษามีแผนการใช้หลักสูตรสถานศึกษาที่ชัดเจน โดยการวางแผนและจัดทำแผนเร่งรัดคุณภาพการศึกษาเป็นรายชั้น รายกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการจัดทำบันทึกการสอนและแผนการจัดการเรียนรู้ เหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยพิจารณาจากรายด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (ด้านงานวิชาการ $\bar{X}= 4.81$) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงงานด้านวิชาการ เป็นงานรับผิดชอบของสถานศึกษาที่มีโครงสร้างการบริหารงานตามกฎหมาย ดังแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552: 7) ได้กล่าวถึง งานด้านวิชาการเป็นงานที่เกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ให้บรรลุตามจุดหมายของหลักสูตรสถานศึกษา มีผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบที่มีขอบข่ายภารกิจที่กำหนดซึ่งการแบ่งส่วนราชการภายในสถานศึกษาเป็นไปตามกฎกระทรวงและระเบียบที่คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษากำหนด

ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อาหามะ ตือเร๊ะ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของอัมพร กัญ บัวครอง (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การนิเทศการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนแกนนำการจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของสมพร แสนแสง (2551) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพการดำเนินงานการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดน่านอยู่ในระดับมาก ด้วยเช่นกัน

5.2.2 ระดับการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านวิชาการ

5.2.2.1 ระดับการบริหารนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานวิชาการ

ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยที่ออกมาเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษามีการบริหารงานนิเทศที่มุ่งพัฒนาเทคนิคและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรโดยผู้บริหารได้วางแนวทางเพื่อให้บรรลุภารกิจของโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพจนนำไปสู่การใช้เครื่องมือวัดผลอย่างหลากหลายในการประเมินคุณภาพนักเรียน จึงส่งผลให้ภาพรวมด้านวิชาการมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (พิจารณาจากตารางที่ 4.3) เหตุผลดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของศิริกาญจนา เหมือนชาติ (2556) ได้กล่าวถึงขอบข่ายงานนิเทศภายในสถานศึกษาว่า งานด้านวิชาการเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้ให้บรรลุตามจุดหมายของ หลักสูตรสถานศึกษา ตลอดจนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้และการออกแบบการจัดการเรียนรู้ 3) การส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูจัดทำและใช้แผนการจัดการเรียนรู้ และ 4) การจัดการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้แบบบูรณาการ ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษาของชวันธร รุ่งรัตน์ (2558) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการนิเทศภายในสถานศึกษา อำเภอไพศาลี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนในสถานศึกษาในสถานศึกษาอำเภอไพศาลี มีการปฏิบัติการนิเทศในด้านงานวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับงานวิจัยของวารุณีย์ วงศ์สีชา (2557) ได้ศึกษาเรื่องการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ผู้บริหารมีการบริหารงานในด้านงานวิชาการภายในโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับงานวิจัยของวิสูตร ม่วงหวาน (2551) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาสภาพและปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ผลการวิจัยพบว่าสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ด้านงานวิชาการ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

5.2.2.2 การบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานวิชาการ จำแนกตามสถานภาพ

กรณีเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความเห็นต่อระดับการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านงานวิชาการ ของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้บริหารสถานศึกษามีความเห็นต่อการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านงานวิชาการ มากกว่าครูผู้สอน ผลการวิจัยออกมาเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารมีความคาดหวังต่อครูในด้านการจัดการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ต้องสอดคล้องกับมาตรฐานของหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรในการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้และการออกแบบการจัดการเรียนรู้ รวมถึงประเด็นการส่งเสริมให้ครูใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน กล่าวคือ ทักษะของครูผู้สอนบางกลุ่ม อาจมีข้อจำกัดในการใช้สื่อและเทคโนโลยี ส่งผลต่อความคาดหวังของผู้บริหารอีกด้วย เช่นกัน ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษาของธัญญาภรณ์ ม่วงอ่อน (2556) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบระดับการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ในด้านการวิชาการ จำแนกตามสถานภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และผลการวิจัยสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ไกรสวัสดิ์ แก้วคำหาญ (2550) ได้ศึกษาระดับการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน และศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพและขนาดโรงเรียน ต่อการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามสถานภาพพบว่า ด้านงบประมาณไม่แตกต่างกัน และด้านการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนา และด้านการลงมือปฏิบัติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมพร แสนแสง (2551) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพการดำเนินงานการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดน่าน ในด้านการวิชาการ จำแนกตามสถานภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้วยเช่นกัน

5.2.2.3 การบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานวิชาการ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

กรณีเปรียบเทียบจำแนกขนาดของสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อาจเนื่องมาจาก จำนวนนักเรียนที่มีปริมาณมากน้อยไม่เท่ากันของแต่ละขนาดนั้น ย่อมอาจส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนแก่นักเรียนตามการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบเป็นรายคู่พบว่า สถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดกลาง มีความเห็นต่อการบริหารงานนิเทศภายในแตกต่างกัน โดยผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดเล็กมีความคิดเห็นต่อการบริหารโดยใช้การนิเทศภายในมากกว่าสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดใหญ่ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า จำนวนครูที่มีความต่างกัน ย่อมส่งผลต่อการจัดกิจกรรม

เสริมหลักสูตร การสอนซ่อมเสริม การสนับสนุนให้ครูจัดทำแฟ้มข้อมูลนักเรียน การใช้สื่อการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้ครูนำสื่อการเรียนมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับผลการศึกษาของ อรรถพล ปิ่นม้น (2550) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาการนิเทศภายใน สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในด้านวิชาการจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และผลการวิจัยสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อรรถพล ปิ่นม้น (2550) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ในด้านวิชาการจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และผลการวิจัยสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ไกรสวัสดิ์ แก้วคำหาญ (2550) ได้ศึกษาระดับการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน และศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพและขนาดโรงเรียน ต่อการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ในด้านวิชาการจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้วยเช่นกัน

5.2.3 ระดับการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานบุคคล จำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

5.2.3.1 ระดับการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานบุคคล

ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยที่ออกมาเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น มีแนวทางการจัดทำแผนงานและโครงการพัฒนาบุคลากรในด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในทุกฝ่าย ได้แก่ การจัดครูเข้าสอนหรือปฏิบัติงานโครงการตามความสามารถและความถนัด จึงทำให้การบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ด้านงานบุคคลมีระดับมาก (พิจารณาจากตารางที่ 4.7) แสดงให้เห็นว่างานด้านบุคคลมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารงานนิเทศภายใน ดังแนวคิดของกรองทอง จิรเดชากุล (2555: 7-9) ได้กล่าวถึงงานด้านบริหารบุคคลเป็นการจัดดำเนินการ เพื่อให้บุคลากรในสถานศึกษา ได้รู้จักและ เข้าใจหน้าที่และความรับผิดชอบของตนการติดตามดูแลช่วยเหลือให้ปฏิบัติงานที่ได้รับ มอบหมาย ให้ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ สร้างบรรยากาศในการทำงานให้ผู้ร่วมงาน ทุกคนเกิดความสำนึกในหน้าที่ที่รับผิดชอบ สร้างความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงานส่งเสริมให้ บุคลากรในสถานศึกษาพัฒนาตนเอง ให้มีความสามารถในการปฏิบัติงานสูงขึ้น ได้แก่ 1) การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง 2) การกำหนดความต้องการ หน้าที่ และความรับผิดชอบของบุคลากร และ 3) การมอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบ ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษาของนายาณิยาเล (2557) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสุวารี-สามัคคีอำเภอเรือเสาะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภูเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสุวารี-สามัคคีอำเภอเรือเสาะ สำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชนาราธิวาสเขต 1 ในด้านงานบุคคลโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกฤษชจร ศรีถาวร (2555) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารการนิเทศภายในของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ในด้านงานบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับมาก

5.2.3.2 การบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานบุคคล จำแนกตามสถานภาพ

กรณีเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพ ผลการวิจัยพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้บริหารสถานศึกษามีความเห็นต่อการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านงานวิชาการ มากกว่าครูผู้สอน (พิจารณาจากตารางที่ 4.8) แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารนั้น ถึงแม้ว่ามีการวางแผนใช้บุคลากรให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ แต่ด้วยปริมาณงานที่มากของครูผู้สอนจึงส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่การสอน จึงส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนไม่เต็มความสามารถ ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษาของวิสูตร ม่วงหวาน (2551) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาสภาพและปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุบลราชธานี เขต 5 ผลการวิจัยพบว่า 1 ข้าราชการครูที่มีสถานภาพแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุบลราชธานี เขต 5 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และผลการวิจัยสอดคล้องกับวารุณีย์ วงศ์สีชา (2557) ได้ศึกษาเรื่องการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่าด้านงานบุคคลการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ในด้านการพัฒนาบุคลากรทางการสอน และผลการวิจัยสอดคล้องกับ ัญญาภรณ์ ม่วงอ่อน (2556) ได้ศึกษาเรื่องการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่าระดับการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ อยู่ในระดับมาก จำแนกตามสถานภาพ ผลการวิจัยพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เช่นเดียวกัน

5.2.3.3 การบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานบุคคล จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

กรณีเปรียบเทียบจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า กระบวนการและวิธีการบริหารบุคคล แต่ละขนาดโรงเรียนมีแนวทางไม่เหมือนกัน ซึ่งผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยรายคู่พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก แตกต่างกับโรงเรียนทั้งขนาดกลาง (พิจารณาจากตารางที่ 4.10) ซึ่งอาจเป็นได้ว่า โรงเรียนขนาดเล็กมีข้อจำกัดในเรื่องความพร้อมในการบริหารจัดการ ได้แก่ การจัดอาคารสถานที่และบรรยากาศภายในสถานศึกษาที่เอื้อต่อการจัดการศึกษา รวมทั้งแนวทางการดำเนินงานติดตามผลที่ต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษาของัญญาภรณ์ ม่วงอ่อน (2556) ได้ศึกษาเรื่องการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่า

เปรียบเทียบระดับการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ในด้านงานบุคคล จำแนกตามขนาดสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อาหามะ ตือเร๊ะ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลาเขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา แตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วิสูตร ม่วงหวาน (2551) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ผลการวิจัยพบว่า ในด้านบุคลากรอยู่ในระดับมาก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เช่นเดียวกัน

5.2.4 ระดับการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานงบประมาณ จำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

5.2.4.1 ระดับการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานงบประมาณ

ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยที่ออกมาเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล โดยใช้ทรัพยากรได้อย่างคุ้มค่า ได้แก่ มีการบริหารจัดการโครงการที่เกี่ยวกับการนิเทศภายในได้อย่างมีประสิทธิภาพ และบริหารงบประมาณในการนิเทศอย่างเพียงพอ (พิจารณาจากตารางที่ 4.11) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การบริหารงานควรยึดหลักผลสัมฤทธิ์ และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ดังแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ (2550: 37) ที่กล่าวถึงด้านงานบริหารงบประมาณของสถานศึกษา มุ่งเน้นความเป็นอิสระ ในการบริหารจัดการมีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จากบริการมาใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน ขอบข่ายและภาระงาน ดังนี้ ก) การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวง ศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วแต่กรณี ข) การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงิน ตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจากสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง ค) การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรร ง) การขอโอนและการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ จ) การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ และ ฉ) การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษาของอัมพรกัญ บัวครอง (2553) ได้ศึกษาเรื่องการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนแกนนำการจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 อยู่ในระดับมาก

5.2.4.2 การบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานงบประมาณ จำแนกตามสถานภาพ

กรณีเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพ ผลการวิจัยพบว่า ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษามุ่งเป้าเพื่อพัฒนาผู้เรียนและสถานศึกษา จึงมีกระบวนการติดตามการดำเนินโครงการอย่างใกล้ชิดมีวิธีการอย่างต่อเนื่อง ได้แก่

การให้คำปรึกษาของครูผู้สอนหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง วางแผนการจัดสรรงบประมาณในการนิเทศภายในโดยกระจายทรัพยากรให้แก่ทุกชั้นเรียน และมีการจัดทำรายงานทางการเงินและงบประมาณ ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารและครูผู้สอน ล้วนเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน จึงทำให้ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานด้านงบประมาณ ไม่แตกต่างกัน (พิจารณาจากตารางที่ 4.12) ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับผลการศึกษาของสอดคล้องกับงานวิจัยของไกรสวัสดิ์ แก้วคำหาญ (2550) ศึกษาาระดับการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน และศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพและขนาดโรงเรียน ต่อการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ผลการวิจัย พบว่า การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จำแนกตามผู้บริหารและครูผู้สอน ด้านงบประมาณ พบว่า ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการลงมือปฏิบัติและด้านการติดตามผลตามประเมินผลและปรับปรุงแก้ไข แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และผลการวิจัยสอดคล้องกับ ไกรสวัสดิ์ แก้วคำหาญ (2550) ศึกษาาระดับการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน และศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพและขนาดโรงเรียน ต่อการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน พบว่าเมื่อเปรียบเทียบสถานภาพ ด้านงบประมาณ ไม่แตกต่างกัน เช่นเดียวกัน

5.4.2.3 การบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานงบประมาณ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

กรณีเปรียบเทียบจำแนกขนาดของสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ไม่แตกต่างกันทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก กระบวนการบริหารจัดการงบประมาณของโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เป็นไปตามระเบียบกฎกระทรวงด้านงานบริหารงบประมาณของสถานศึกษา โดยมีแนวทางเดียวกัน ได้แก่ การจัดทำแผนงบประมาณ การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงิน การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ เป็นต้น

ผลดังกล่าว จึงทำให้การบริหารงานเป็นไปอย่างโปร่งใสตรวจสอบได้ รวมทั้งการจัดทำแผนงบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการงบประมาณ ของแต่ละขนาดสถานศึกษาจึงไม่แตกต่างกัน (พิจารณาจากตารางที่ 4.13) ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษาของสมพร แสงแสง (2551) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพการดำเนินงานการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาประถมศึกษา จำแนกตามโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีสภาพการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาพบว่า ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของโกสิน กันทา (2550) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินการนิเทศ 100 % ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบดำเนินการนิเทศในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกัน พบว่า ด้านงานบริหารงบประมาณ และด้านการนิเทศอย่างทั่วถึง ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการนิเทศอย่างต่อเนื่อง และด้านการนิเทศอย่างมีคุณภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับ 0.05 และผลการวิจัยสอดคล้องกับ ไกรสวัสดิ์ แก้วคำหาญ (2550) ศึกษาาระดับการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน และศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพและขนาดโรงเรียน ต่อการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน พบว่าเมื่อเปรียบเทียบขนาดโรงเรียน โดยรวม ด้านการลงมือปฏิบัติและด้านการติดตามผลตามประเมินผลแบบปรับปรุงแก้ไข แตกต่าง และส่วนด้านที่เหลือไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เช่นเดียวกัน

5.2.5 ระดับการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานบริหารทั่วไป

5.2.5.1 ระดับการบริหารนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานบริหารทั่วไป

ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยที่ออกมาเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า การบริหารงานนิเทศภายใน ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความสำคัญในหลายประเด็น ดังต่อไปนี้ มีความรวดเร็วในการออกหนังสือราชการอย่างมีระบบ ตามระเบียบงานสารบรรณได้แก่ การจัดรับ-ส่งโต้ตอบ ส่งผลให้การบริหารงานเป็นไปอย่างรวดเร็ว มีการพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงานและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในองค์กร (พิจารณาจากตารางที่ 4.14) ซึ่งการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพย่อมเป็นผลดีต่อการปฏิบัติงานของสถานศึกษาให้บรรลุตามนโยบาย และมาตรฐานการศึกษาที่โรงเรียนกำหนด ดังแนวคิดของสุปรีชา กมลาคณ์ (2545: 2) กล่าวว่า การบริหารให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิภาพ เกิดจากการดำเนินงานธุรการ งานเลขานุการ พัฒนาระบบเครือข่าย ข้อมูลสารสนเทศ การประสานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา การจัดระบบ การบริหารและพัฒนาองค์กร รวมทั้งงานเทคโนโลยีสารสนเทศ อีกด้วยเช่นกัน ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับผลการศึกษาของชญาภาญ์ ศรีเนตร (2558) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ในด้านงานบริหารทั่วไป โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของชวันธร รุ่งรัตน์ (2558) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการนิเทศภายในสถานศึกษา อำเภอไพศาลี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ระดับแนวทางการนิเทศภายในสถานศึกษา อำเภอไพศาลี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 3 ในด้านงานบริหารทั่วไป โดยรวมอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน

5.2.5.2 การบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานบริหารทั่วไป จำแนกตามสถานภาพ

กรณีเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพ ผลการวิจัยพบว่า ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า งานบริหารทั่วไปมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ชัดเจน รวมทั้งภาระความรับผิดชอบตามระเบียบการบริหารงานของคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากผลการศึกษาค้นพบว่า ประเด็นที่มีการบริหารงานทั่วไปอยู่ในระดับสูงที่สุด ได้แก่ การบริหารงานด้านการเงินและพัสดุ มีการกำหนดระเบียบ และกฎเกณฑ์การใช้อาคารสถานที่ให้แน่นอนชัดเจน (พิจารณาจากตารางที่ 4.15) จึงทำให้

การบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านงานบริหารทั่วไป โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษาของ กฤษขจร ศรีถาวร (2555) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบการบริหารการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียน ในด้านงานบริหารทั่วไป จำแนกตามสถานภาพไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิสูตร ม่วงหวาน (2551) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาสภาพและปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ผลการวิจัยพบว่าข้าราชการครูที่มีสถานภาพแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ในด้านงานบริหารทั่วไป จำแนกตามสถานภาพไม่แตกต่างกัน เช่นเดียวกัน

5.2.5.3 การบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานบริหารทั่วไป จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

กรณีเปรียบเทียบจำแนกขนาดของสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากสภาพบริบทในพื้นที่เหมือนกัน กล่าวคือ สถานศึกษามีลักษณะทางกายภาพอันได้แก่ บริเวณสถานศึกษาและการใช้ประโยชน์พื้นที่ของสถานศึกษา ที่คล้ายคลึงกันมีการวางแผนจัดสถานที่ทำงานและบ้านพักให้เพียงพอกับครูและบุคลากร ของแต่ละขนาดของสถานศึกษาเหมือนกัน รวมทั้งแนวนโยบายการบริหารงานด้วยเช่นกัน จึงส่งผลให้การบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานบริหารทั่วไป ของโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ไม่แตกต่างกัน (พิจารณาจากตารางที่ 4.16) ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุนันทา สบายวรรณ (2555) ได้ศึกษาเรื่องการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ในด้านงานบริหารทั่วไป จำแนกตามขนาดสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ วารุณีย์ วงศ์สีชา (2557) ได้ศึกษาเรื่องการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ในด้านงานบริหารทั่วไป จำแนกตามขนาดสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของนายณิ ยาล (2557) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสุวรรณิ-สามัคคีอำเภอเวียงแสน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบระดับการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสุวรรณิ-สามัคคีอำเภอเวียงแสน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ในด้านงานบริหารทั่วไป จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน เช่นเดียวกัน

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง การบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยขอเสนอแนะ ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ด้านงานวิชาการพบว่า ประเด็น ผู้บริหารและคณะครูควรร่วมกันประชุมวางแผนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน และการจัดหาเอกสารประกอบหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นผู้บริหารควรวางแผนร่วมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การนิเทศงานวิชาการมีประสิทธิภาพ
2. ด้านงานบุคคล หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรศึกษากระบวนการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ทางวิชาการ การบริการและการจัดการเรียนการสอน ให้เป็นระบบและมีประสิทธิภาพในการพัฒนาบุคลากรภายในหน่วยงาน อีกทั้งควรมีการสรุปผลการพัฒนาบุคลากรในทุกปีอย่างต่อเนื่อง
3. ด้านงานงบประมาณ ผู้บริหารควรพิจารณากระบวนการจัดทำแผนงบประมาณ และคำขอตั้งงบประมาณ มีการเปิดเผยข้อมูลที่มีความถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์ และเข้าใจได้ตรงกันให้กับบุคลากรภายในหน่วยงานทุกคนได้รับรู้รับทราบ เพื่อให้บุคลากรภายในหน่วยงานสามารถปฏิบัติงานได้ด้วยความโปร่งใส และต้องตรวจสอบได้ บนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล
4. ด้านงานบริหารทั่วไป ผู้บริหารและคณะครูควรพิจารณาและหาแนวทางในการปรับความเหมาะสมเกี่ยวกับการจัดทำแผนผังบริเวณสถานศึกษาและการใช้ประโยชน์พื้นที่ของสถานศึกษา โดยการวางผังบริเวณอย่างถูกต้องจะส่งผลให้เกิดการใช้สอยอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการปรับภูมิทัศน์ให้สะอาด ร่มรื่น สวยงาม เพื่อให้เกิดความประทับใจของบุคลากรภายในหน่วยและผู้มาเยี่ยมเยือน

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

จากผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ ดังนี้

1. การผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้านงานบุคคล จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า แตกต่างกัน จำนวน 3 คู่ คือ สถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดกลาง สถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ และสถานศึกษาขนาดกลางกับขนาดใหญ่ ควรได้รับการดูแลและการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษาเพิ่มขึ้น
2. การผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติด้านงานงบประมาณ ในส่วนของการจัดทำแผนงบประมาณและคำขอแต่งตั้งมีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนควรมีการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและเพิ่มขึ้น

5.3.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย ดังนี้

1. จากผลการศึกษาครั้งนี้ พบว่า ด้านบริหารงานทั่วไปมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ๆ ดังนั้นจึงควรศึกษาประสิทธิภาพการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษาด้านบริหารงานทั่วไป สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น
2. จากผลการเปรียบเทียบจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า โรงเรียนขนาดกลาง มีการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษา แตกต่างกับโรงเรียนขนาดเล็ก กับขนาดใหญ่ จำนวน

2 ด้าน ได้แก่ ด้านงานวิชาการ และด้านงานบุคคล ดังนั้นจึงควรศึกษารูปแบบการพัฒนาการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น

3. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรนำเทคนิคการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research Technique) ในส่วนของวิจัยเชิงคุณภาพ นำเทคนิคการสนทนากลุ่ม (Focus group) เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกเกี่ยวกับผู้เกี่ยวข้องในการบริหารงานนิเทศภายในโดยเฉพาะครูผู้สอน

บรรณานุกรม

1. ภาษาไทย

1) หนังสือทั่วไป

- กรมวิชาการ. (2544). *การประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: ศุภสภาลาดพร้าว.
- กรองทอง จิตรเดชากุล. (2550). *คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: ธาธาอักษรการพิมพ์.
- ชาญชัย อาจिनสมาจาร. (2547). *การนิเทศการสอนแผนใหม่: Supervision of Instruction*. กรุงเทพฯ: โฟร์เฟส.
- ซารี มณีศรี. (2542). *การนิเทศการศึกษา*. กรุงเทพฯ: บุรพาสาน.
- ถวิล จันทรชนะ. (2550). "หลักการจัดการสมัยใหม่". *วารสารวิชาการ*. (สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร).
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2545). *กระบวนการปฏิรูปเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้อยู่*. กรุงเทพฯ: วีทีซีคอมมิวนิเคชั่น.
- เนตรพัฒนา ยาวีราช. (2556). *การจัดการสมัยใหม่*. กรุงเทพฯ: เซ็นทรัลเอ็กซ์เพรส.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2548). *การนิเทศการสอน*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- พยอม วงศ์สารศรี. (2548). *การบริหารงานบุคคล*. กรุงเทพมหานคร: พรานนก.
- ภาวิดา ธาธาศรีสุทธิ และวิบูลย์ ไทวณะบุตร. (2542). *หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สนพ. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เยาวพา เตชะคุปต์. (2542). *การบริหารและการนิเทศการศึกษาปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: เจ้าพระยาการพิมพ์.
- เยาวพา เตชะคุปต์. (254). *การบริหารและนิเทศการศึกษาปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: เจ้าพระยาการพิมพ์.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2557). *การนิเทศการศึกษา*. สงขลา: เทพการพิมพ์.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2545). *การบริหาร*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ.
- สังต์ อุทรานันท์. (2529). *การนิเทศการศึกษา*. กรุงเทพฯ: มิตรสยามการพิมพ์.
- สนอง เครือมาก. (2541). *แนวทางประกันคุณภาพการศึกษาข้าราชการครู*. ปีที่ 18: สิงหาคม.
- สนองเครือมาก และ วิสิฐ วงศ์จิตราท. (2529). *คู่มือสอบและปฏิบัติการของผู้บริหารการศึกษา*. นครสวรรค์: โรงพิมพ์วิสุทธิการพิมพ์.
- สมศักดิ์ คงเที่ยง. (2551). *หลักและทฤษฎีการบริหาร*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สมศักดิ์ เที่ยงทอง. (2545). *หลักการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยรามคำแหง: สนพ. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สมาน อัสวภูมิ. (2551). *การบริหารการศึกษาสมัยใหม่*. อุบลราชธานี: หจก.อุบลกิจออฟเซตการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2541). *ชุดฝึกอบรมผู้บริหารการศึกษาระดับสูง*. *ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบริหาร*. กรุงเทพฯ: บริษัท พี เอ ลีฟวิ่ง จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2545). *คู่มือการบริหารโรงเรียน การดำเนินการนิเทศในโรงเรียนประถม*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ศุภสภาลาดพร้าว.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2536). รายงานการประเมินผลระบบนิเทศการศึกษาในประเทศไทย. สำนักงานรัฐมนตรี.
- สุธี สุทธิสมบูรณ์. (2536). หลักการบริหาร. กรุงเทพฯ: สวัสดิการสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2552). หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ปัญญาชน.
- สุปรียา กมลาคณ. (2545). กลยุทธ์การบริหาร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- อัญชลี เอื้อสุขนุกูล. (2550). คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน. กรุงเทพฯ: ธารอักษรการพิมพ์.

2) วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์

- กฤษชจร ศรีถาวร.(2555). การบริหารการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชา การบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย.วิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
- โกสิน กันหา. (2550). การศึกษาระดับการดำเนินการนิเทศ 100% ในโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ไกรสวัสดิ์ แก้วหาญ. (2550). ศักยภาพระดับการดำเนินงานภายในโรงเรียนของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ชญาภาญจ์ ศรีเนตร. (2558). รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25.ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต.สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นวลจันทร์ พูลสวัสดิ์. (2546). การศึกษาความต้องการการนิเทศภายในของครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บัวเรียน คำนุก้อน. (2556). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พนมชัย นันทศรี. (2550). ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษากับประสิทธิผลการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุทรธานี เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี.

- พัชรินทร์ ช่วยศิริ. (2554). การศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดประดู่ฉิมพลี. สารนิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รัชนิกร วงศ์สะอาด.(2557). การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วารุณีย์ วงศ์สีชา.(2557). การนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 .ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดอุบลราชธานี.
- สมพร แสงแสง. (2551). การศึกษาสภาพการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาน่าน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- สุรัชย์ รอดเจริญ.(2550). การศึกษาสภาพและแนวทางในการบริหารการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชเพชรรุณ.
- โสภณ ทองจิตร. (2554). การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้บริหารในโรงเรียนในเครือข่ายบางกุ่ม จังหวัดสุราษฎร์ธานี. ภาคนิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- อัมพรกัญญ์ บัวครอง. (2553). การนิเทศการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนแกนนำการจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

3) ราชกิจจานุเบกษา

กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาราชกิจจานุเบกษา. (2550).

4) รายงานการประชุมวิชาการ หรือการสัมมนาทางวิชาการ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1. (2558). รายงานผลการดำเนินงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต1.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับ การบริหารงานนิเทศภายในของ
ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ใน 4 ด้าน คือ 1. การบริหารงานวิชาการ 2. การ
บริหารงานบุคคล 3. การบริหารงานงบประมาณ 4. การบริหารงานทั่วไป

แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 ระดับการบริหารงานนิเทศภายใน

ข้อมูลที่ท่านตอบแบบสอบถามครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการนิเทศภายใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น
โดยภาพรวมความคิดเห็นของท่านจะถือเป็นความลับ ซึ่งจะไม่มีผลกระทบต่อท่าน
และหน่วยงานของท่านแต่อย่างใด โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกตอนทุกข้อ
เพื่อความสมบูรณ์และสามารถนำไปวิเคราะห์ได้

ขอได้รับความขอบคุณจากผู้วิจัย

นางกาญจนา เชีทท์เล

นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านในปัจจุบัน

ข้อความ	
1. สถานภาพ	☐ ผู้บริหารสถานศึกษา ☐ ครูผู้สอน
2. ขนาดของสถานศึกษา	☐ สถานศึกษาขนาดเล็ก (มีนักเรียนจำนวน 1-120 คน) ☐ สถานศึกษาขนาดกลาง (มีนักเรียนจำนวน 121-600 คน) ☐ สถานศึกษาขนาดใหญ่ (มีนักเรียนจำนวน 601 คนขึ้นไป)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด
 4 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมาก
 3 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง
 2 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อย
 1 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

ข้อที่	การบริหารงานนิเทศภายใน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	1. ด้านงานวิชาการ					
1	สถานศึกษามีการจัดทำแผนการใช้หลักสูตรสถานศึกษา		✓			

คำอธิบาย จากตัวอย่างจะเห็นว่าเครื่องหมาย ✓ อยู่ในช่องหมายเลข 4 หมายความว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีการจัดทำแผนการใช้หลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

ข้อที่	การบริหารงานนิเทศภายใน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	1. ด้านงานวิชาการ					
1	ผู้บริหารมีการจัดทำแผนการใช้หลักสูตรสถานศึกษา					
2	ผู้บริหารมีการประชุมวางแผนร่วมกันระหว่างผู้บริหารกับ คณะครูในการจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามหลักสูตร					
3	ผู้บริหารปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น					
4	ผู้บริหารมีการจัดหาเอกสารประกอบหลักสูตร เช่น คู่มือครู หนังสือเรียนอย่างเพียงพอ					
5	สถานศึกษาอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับอุปกรณ์ในการ พัฒนาหลักสูตร					
6	ผู้บริหารพัฒนาเทคนิคและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้ หลักสูตร					
7	ผู้บริหารให้ครูจัดทำกำหนดการสอนและแผนการจัดการ เรียนรู้					
8	ผู้บริหารมีการกำกับติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร					
9	ผู้บริหารนำผลประเมินการใช้หลักสูตรมาปรับปรุงและพัฒนา อยู่เสมอ					
10	ผู้บริหารจัดทำแผนเร่งรัดคุณภาพการศึกษาเป็นรายชั้น ราย กลุ่มสาระ					
11	ผู้บริหารจัดทำบันทึกการสอน/แผนการจัดการเรียนรู้เต็ม เวลา ตลอดทั้งปี					
12	การจัดการสอนซ่อมเสริมนักเรียน					
13	การจัดการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับ มาตรฐานหลักสูตร					
14	การกำกับ ติดตามการมาเรียนของนักเรียน					
15	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน					
16	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูนำสื่อการเรียนมาใช้ในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน					
17	มีระบบข้อมูลสารสนเทศที่เป็นปัจจุบัน					
18	การจัดทำรายงานสรุปผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษาใน รอบปี					

ข้อที่	การบริหารงานนิเทศภายใน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับการปฏิบัติงาน				
		5	4	3	2	1
ต่อ	1. งานวิชาการ					
19	การใช้เครื่องมือวัดผลอย่างหลากหลายในการประเมิน คุณภาพนักเรียน					
20	นำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษา					
	2. งานบุคคล					
21	การจัดทำแผน / โครงการพัฒนาบุคลากรในด้านต่าง ๆ ตลอดทั้งปี					
22	ผู้บริหารส่งเสริมบุคลากรทุกภาคส่วนในการกำหนด นโยบายเพื่อจัดทำแผนงาน / โครงการและดำเนินงาน					
23	ผู้บริหารจัดครูเข้าสอนหรือปฏิบัติงานโครงการตาม ความสามารถและความถนัด					
24	การสรุปผลการพัฒนาบุคลากรในทุกปี					
25	ผู้บริหารเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานแก่ บุคลากร					
26	การติดตามผลการดำเนินงาน					
27	ผู้บริหารพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ทางวิชาการ การ บริการและการจัดการเรียนการสอน					
28	การจัดอาคารสถานที่และบรรยากาศภายในสถานศึกษาที่ เอื้อต่อการจัดการศึกษา					
29	ผู้บริหารมีการวางแผนใช้บุคลากรให้เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ					
30	การพัฒนาและส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม					
31	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูในการจัดการเรียนการสอนอย่าง เต็มความสามารถ					
32	การเสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ครู					
33	การพัฒนาการทำงานเป็นทีมแก่ครู					
34	พัฒนาครูเกี่ยวกับความรู้ เทคนิคและวิธีสอนอยู่เสมอ					

ข้อที่	การบริหารงานนิเทศภายใน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับการปฏิบัติงาน				
		5	4	3	2	1
	3. งานงบประมาณ					
35	การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล					
36	การบริหารงานโปร่งใสตรวจสอบได้					
37	การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอต้งงบประมาณ					
38	การจัดสรรงบประมาณในการนิเทศภายในโดยกระจายทรัพยากรให้แก่ทุกชั้นเรียน					
39	มีงบประมาณในการนิเทศเพียงพอ					
40	มีโครงการที่เกี่ยวกับการนิเทศภายใน					
41	มีการจัดทำรายงานทางการเงินและงบประมาณ					
	4. งานทั่วไป					
42	จัดทำแผนผังบริเวณสถานศึกษาและการใช้ประโยชน์พื้นที่ของสถานศึกษา					
43	การวางแผนจัดสถานที่ทำงานและบ้านพักให้เพียงพอกับครูและบุคลากร					
44	มีการปรับภูมิทัศน์ให้สะอาด ร่มรื่น สวยงาม					
45	มีการกำหนดระเบียบ กฎเกณฑ์การใช้อาคารสถานที่ให้แน่นอนชัดเจน					
46	มีการจัดรับ-ส่ง โต้ตอบหนังสือราชการอย่างมีระบบ					
47	มีการจัดเก็บเอกสารราชการอย่างเป็นระบบตามระเบียบงานสารบรรณ					
48	มีระบบการเงินและพัสดุ					
49	มีการพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงานและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา					

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ดร. วิสัยพรรณ เสรีวัฒน์

- วุฒิการศึกษา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด) สาขา การบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสงเปือยฮ่องเต้อ
- ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา

2. ดร. กิตติกาญจน์ ปฏิพันธ์

- วุฒิการศึกษา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด) สาขา การบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ครูชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น
- ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย

3. ดร. ศุภกานต์ ประเสริฐรัตน์

- วุฒิการศึกษา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) สาขา การบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1
- ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย

ภาคผนวก ค
หนังสือขออนุญาตแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ

ที่ ศธ 6012/ว1735

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
ถนนราษฎร์คณิง ตำบลในเมือง
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000

2 ธันวาคม 2559

เรื่อง ขออนุญาตแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ

เจริญพร ดร.วิไลพรรณ เสรีวัฒน์

ด้วย นางกาญจนา เชิดทนต์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตร-
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตอีสาน รหัสประจำตัวนักศึกษา 5820440432001 กำลังทำสารนิพนธ์เรื่อง “การบริหารงาน
นิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาใน
จังหวัดขอนแก่น” ในกรณี จำเป็นต้องมีผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลใน
การวิจัยให้ได้รับข้อมูลที่ถูกต้องและเที่ยงตรงที่สุด

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มี
ความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอแต่งตั้งท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อ
ตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาดังกล่าว หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจัก
ได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระครูสุธีจริยวัฒน์, ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

ที่ ศธ 6012/ว1735

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
ถนนราษฎร์คณิง ตำบลในเมือง
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000

2 ธันวาคม 2559

เรื่อง ขออนุญาตแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ

เจริญพร ดร.ศุภกานต์ ประเสริฐรัตน์

ด้วย นางกาญจนา เชิดทะเล นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตร-
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตอีสาน รหัสประจำตัวนักศึกษา 5820440432001 กำลังทำสารนิพนธ์เรื่อง “การบริหารงาน
นิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาใน
จังหวัดขอนแก่น” ในกรณี จำเป็นต้องมีผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลใน
การวิจัยให้ได้รับข้อมูลที่ถูกต้องและเที่ยงตรงที่สุด

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มี
ความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอแต่งตั้งท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อ
ตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาดังกล่าว หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจัก
ได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระครูสุธีจิริวัฒน์, ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

ที่ ศธ 6012/ว1735

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
ถนนราษฎร์คณิง ตำบลในเมือง
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000

2 ธันวาคม 2559

เรื่อง ขออนุญาตแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ

เจริญพร ดร.กิตติกาญจน์ ปฏิพันธ์

ด้วย นางกาญจนา เชีทท์เล นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตร-
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตอีสาน รหัสประจำตัวนักศึกษา 5820440432001 กำลังทำสารนิพนธ์เรื่อง “การบริหารงาน
นิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาใน
จังหวัดขอนแก่น” ในการนี้ จำเป็นต้องมีผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลใน
การวิจัยให้ได้รับข้อมูลที่ถูกต้องและเที่ยงตรงที่สุด

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มี
ความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอแต่งตั้งท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อ
ตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาดังกล่าว หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจัก
ได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระครูสุธีจริยวัฒน์, ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

ภาคผนวก ง
หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ ศธ 6012/1734

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
ถนนราษฎร์คณิง ตำบลในเมือง
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000

2 ธันวาคม 2559

เรื่อง ขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร ผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1-5

ด้วย นางกาญจนา เชิดทนต์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน รหัสประจำตัวนักศึกษา 5820440432001 กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น” โดยมีพระครูธรรมวิมล, ดร. เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่ออนุญาตให้ นักศึกษาดังกล่าว แจกและเก็บแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานของท่าน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระครูสุธีจริยวัฒน์, ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ปฏิบัติหน้าที่แทนอธิการบดี

ภาคผนวก จ

แบบประเมินดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

แบบสรุปการประเมินความสอดคล้อง (IOC)
ของผู้เชี่ยวชาญ

เรื่อง การบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น
ผู้วิจัย นางกาญจนา เชีพท์เล นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

คำชี้แจง

1. การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น

2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น

ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่สมบูรณ์ สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ ข้อมูลที่ท่านตอบจะนำไปประมวลผลเป็นภาพรวม จึงไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามแต่ประการใด

ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่ท่านให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

นี้

นางกาญจนา เชีพท์เล
นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา การบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

วิธีการประเมิน ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการประเมิน 3 ระดับ ดังนี้

วัดไม่ได้ (-1) หมายถึง ไม่มีความสอดคล้องกับค่านิยมศัพท์

ไม่แน่ใจ (0) หมายถึง ไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้องกับค่านิยมศัพท์

วัดได้ (1) หมายถึง มีความสอดคล้องกับค่านิยมศัพท์

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
	การบริหารงานวิชาการ					
1	ผู้บริหารมีการจัดทำแผนการใช้หลักสูตรสถานศึกษา	1	1	1	3	1
2	ผู้บริหารมีการประชุมวางแผนร่วมกันระหว่างผู้บริหารกับคณะครูในการจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามหลักสูตร	1	1	1	3	1
3	ผู้บริหารปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น	1	0	1	2	0.67
4	ผู้บริหารมีการจัดหาเอกสารประกอบหลักสูตร เช่นคู่มือครูหนังสือเรียนอย่างเพียงพอ	1	1	1	3	1
5	สถานศึกษาอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับอุปกรณ์ในการใช้หลักสูตร	1	1	1	3	1
6	ผู้บริหารพัฒนาเทคนิคและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร	1	1	1	3	1
7	ผู้บริหารให้ครูจัดทำกำหนดการสอนและแผนการจัดการเรียนรู้	1	1	1	3	1
8	ผู้บริหารมีการกำกับติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร	1	1	1	3	1
9	ผู้บริหารนำผลประเมินการใช้หลักสูตรมาปรับปรุงและพัฒนาอยู่เสมอ	1	1	1	3	1
10	ผู้บริหารจัดทำแผนเร่งรัดคุณภาพการศึกษาเป็นรายชั้น รายกลุ่มสาระ	1	1	1	3	1
11	ผู้บริหารจัดทำบันทึกการสอน/แผนการจัดการเรียนรู้เต็มเวลา ตลอดทั้งปี	1	1	1	3	1
12	การจัดการสอนซ่อมเสริมนักเรียน	1	1	1	3	1
13	การจัดการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐานหลักสูตร	1	1	1	3	1
14	การกำกับ ติดตามการมาเรียนของนักเรียน	1	1	1	3	1

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ต่อ	การบริหารงานวิชาการ					
15	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน	1	1	1	3	1
16	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูนำสื่อการเรียนมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	1	1	1	3	1
17	มีระบบข้อมูลสารสนเทศที่เป็นปัจจุบัน	1	1	1	3	1
18	การจัดทำรายงานสรุปผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษาในรอบปี	1	1	1	3	1
19	การใช้เครื่องมือวัดผลอย่างหลากหลายในการประเมินคุณภาพนักเรียน	1	1	1	3	1
20	นำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	1	1	1	3	1
	การบริหารงานบุคคล					
21	การจัดทำแผน / โครงการพัฒนาบุคลากรในด้านต่าง ๆ ตลอดทั้งปี	1	1	1	3	1
22	ผู้บริหารส่งเสริมบุคลากรทุกภาคส่วนในการกำหนดนโยบายเพื่อจัดทำแผนงาน/โครงการและดำเนินงาน	1	1	1	3	1
23	ผู้บริหารจัดครูเข้าสอนหรือปฏิบัติงานโครงการตามความสามารถและความถนัด	1	1	1	3	1
24	การสรุปผลการพัฒนาบุคลากรในทุกปี	1	1	1	3	1
25	ผู้บริหารเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานแก่บุคลากร	1	1	1	3	1
26	การติดตามผลการดำเนินงาน	1	1	1	3	1
27	ผู้บริหารพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ทางวิชาการ การบริการและการจัดการเรียนการสอน	1	1	1	3	1
28	การจัดอาคารสถานที่และบรรยากาศภายในสถานศึกษาที่เอื้อต่อการจัดการศึกษา	1	1	1	3	1
29	ผู้บริหารมีการวางแผนใช้บุคลากรให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ	1	1	1	3	1

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ต่อ	การบริหารงานบุคคล					
30	การพัฒนาและส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม	1	1	1	3	1
31	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูในการจัดการเรียนการสอนอย่างเต็มความสามารถ	1	1	1	3	1
32	การเสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ครู	1	1	1	3	1
33	การพัฒนาการทำงานเป็นทีมแก่ครู	1	1	1	3	1
34	พัฒนาครูเกี่ยวกับความรู้ เทคนิคและวิธีสอนอยู่เสมอ	1	1	1	3	1
	การบริหารงานงบประมาณ					
35	การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล	1	1	1	3	1
36	การบริหารงานโปร่งใสตรวจสอบได้	1	1	1	3	1
37	การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตังงบประมาณ	1	1	1	3	1
38	การจัดสรรงบประมาณในการนิเทศภายในโดยกระจายทรัพยากรให้แก่ทุกชั้นเรียน	1	1	1	3	1
39	มีงบประมาณในการนิเทศเพียงพอ	1	1	0	2	0.67
40	มีโครงการที่เกี่ยวกับการนิเทศภายใน	1	1	1	3	1
41	มีการจัดทำรายงานทางการเงินและงบประมาณ	1	1	1	3	1
	การบริหารงานทั่วไป					
42	จัดทำแผนผังบริเวณสถานศึกษาและการใช้ประโยชน์พื้นที่ของสถานศึกษา	1	1	1	3	1
43	การวางแผนจัดสถานที่ทำงานและบ้านพักให้เพียงพอกับครูและบุคลากร	1	1	1	3	1
44	มีการปรับภูมิทัศน์ให้สะอาด ร่มรื่น สวยงาม	1	1	1	3	1
45	มีการกำหนดระเบียบ กฎเกณฑ์การใช้อาคารสถานที่ให้แน่นอนชัดเจน	1	1	1	3	1
46	มีการจัดรับ-ส่ง โต้ตอบหนังสือราชการอย่างมีระบบ	1	1	1	3	1
47	มีการจัดเก็บเอกสารราชการอย่างเป็นระบบตามระเบียบงานสารบรรณ	1	1	1	3	1
48	มีระบบการเงินและพัสดุ	1	1	1	3	1
49	มีการพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงานและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	1	1	1	3	1

ภาคผนวก ฉ
คำสัมประสิทธิ์แอลฟา

ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

Reliability

*****Method 1 (space saver) will be used for this analysis*****

RELIABILITY ANALYSIS – SCALE (ALPHA)

N of

Statistics for	Mean	Variance	Std Dev	Variables
SCALE				

RELIABILITY ANALYSIS – SCALE (ALPHA)

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Delete d	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
a1	139.00	261.241	.654	.962
a2	139.03	262.999	.647	.962
a3	139.40	254.524	.752	.961
a4	139.13	260.120	.572	.962
a5	139.20	261.269	.643	.962
a6	139.00	265.517	.552	.962
a7	139.07	259.099	.692	.961
a8	139.50	260.879	.593	.962
a9	139.20	260.924	.659	.962
a10	139.20	258.993	.617	.962
a11	139.20	258.855	.702	.961
a12	138.90	262.024	.676	.961
a13	139.17	260.489	.517	.963
a14	139.23	259.840	.604	.962
a15	138.87	266.464	.443	.963

a16	139.20	258.786	.662	.962
a17	139.07	256.754	.794	.961
a18	138.87	258.947	.750	.961
a19	138.83	262.557	.766	.961
a20	139.13	261.844	.571	.962
b1	139.10	256.852	.762	.961
b2	139.23	257.771	.687	.961
b3	139.13	257.913	.695	.961
b4	139.43	254.323	.752	.961
b5	139.10	257.679	.777	.961
b6	139.03	259.482	.657	.962
b7	138.83	265.385	.535	.962
b8	138.90	262.231	.666	.962
b9	139.10	257.334	.793	.961
b10	138.73	266.547	.453	.963
b11	138.77	263.771	.599	.962
b12	138.83	266.075	.453	.963
b13	138.63	265.137	.572	.962
b14	138.70	265.252	.570	.962
c1	139.10	256.852	.762	.961
c2	139.23	257.771	.687	.961
c3	139.13	257.913	.695	.961
c4	139.43	254.323	.752	.961
c5	139.10	257.679	.777	.961
c6	139.03	259.482	.657	.962
c7	138.83	265.385	.535	.962
d1	139.10	256.852	.762	.961
d2	139.23	257.771	.687	.961
d3	139.13	257.913	.695	.961
d4	139.43	254.323	.752	.961
d5	139.10	257.679	.777	.961

d6	139.03	259.482	.657	.962
d7	138.83	265.385	.535	.962
d8	138.80	261.959	.642	.962

RELIABILITY ANALYSIS – SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.00

N of Items = 49

Alpha = 0.963

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล : นางกาญจนา เขีทท์เล
วัน เดือน ปีเกิด : 18 พฤษภาคม 2521
ภูมิลำเนา : 190/21 หมู่ที่ 4 ตำบลในเมือง อำเภอเมืองขอนแก่น
จังหวัดขอนแก่น
ที่อยู่ปัจจุบัน : 190/21 หมู่ที่ 4 ตำบลในเมือง อำเภอเมืองขอนแก่น
จังหวัดขอนแก่น
วุฒิการศึกษา : บริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอก บริหารการตลาด
พ.ศ. 2543 มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ